

Obsah

Jiří Sladký a Ivona Matějková
Zpráva o činnosti Západočeské pobočky
České botanické společnosti za rok 20231

Ivona Matějková
Pobočková exkurze za jarní flórou do Petrovky...2

Lenka Pivoňková
Za jarní květenou z Mladotic do Plas.....3

Ivona Matějková
Botanicko-geologická vycházka na Domažlicko...5

Jiří Sladký
Filipohorské polopřirozené louky.....6

Ivona Matějková
Botanicko-hydrobiologická exkurze povodím
Malesického potoka.....6

Lenka Pivoňková
Exkurze do Zoologické a botanické zahrady v Plzni....7

Daniel Papež
Z Úherců do Nýřan přes PR Janovský mokřad.....7

Lenka Pivoňková
Odpolední exkurze do Plzně-Bukovce.....9

Sylvie Pecháčková
Za podzimní květenou na Šlovický vrch.....11

Ivona Matějková
Bryologická exkurze do PP Hrádecká bahna
a PR Žďár.....11

Miroslava Šandová
Poznámky k flóře kompostárny a přilehlých
deponií zeminy v Mýtě na Rokycansku.....12

Redakce: Ivona Matějková
Jana Nová
Sylvie Pecháčková

Odpovědný redaktor: Sylvie Pecháčková

Technický redaktor: Jana Nová

Kresba na první straně obálky: Miloslav Vondráček

Calluna uveřejňuje:

Organizační zprávy
Zprávy z botanického života
Kratší články z floristiky, geobotaniky a ekologie rostlin, s důrazem na západní Čechy
Články o botanických zahradách
Práce z dějin botaniky
Recenze knih s botanickou tematikou
Personalia botaniků
Bibliografie

Rukopisy zasílejte na adresu:

Sylvie Pecháčková, Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň

e-mail: spechackova@zcm.cz, tel. 378 370 432

Pokyny pro autory jsou uvedeny na 3. straně obálky.

CALLUNA, časopis západočeských botaniků.

Vydává Západočeská pobočka České botanické společnosti. Vychází nepravidelně. Toto číslo vyšlo v únoru 2024.

ISSN 2464-5648

Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České botanické společnosti za rok 2023

Západočeská pobočka ČBS měla v roce 2023 celkem 45 členů.

Sídlem pobočky bylo pracoviště oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni, Tylova ul. 22. Výbor pobočky se v roce 2023 sešel dvakrát, pracoval ve složení: Jiří Sladký (předseda), Ivona Matějková (jednatelka), Lenka Pivoňková (hospodářka) a Sylvie Pecháčková (odpovědná redaktorka časopisu Calluna).

V roce 2023 se uskutečnily následující akce pobočky i aktivity jejích členů:

Výroční členská schůze se konala 25. 2. (celkem 14 účastníků); po oficiálním programu proběhla přednáška Vladimíra Melichara: Zajímavé vodní a mokřadní lokality Karlovarského kraje a jejich flóra (24 účastníků).

Přednášky, konané ve spolupráci se Západočeským muzeem v Plzni a nabízené veřejnosti

25. 1. – Tomáš Peš: Co může botanická zahrada udělat pro naši domácí flóru? (27 účastníků).

22. 3. – Adéla Pokorná: Dynamika zavlékání nepůvodních druhů v minulosti: nové přístupy (18 účastníků).

8. 11. – Lucie Davidková: Veřejná zeleň v Plzni z pohledu správce (23 účastníků).

29. 11. – Jan Holec: Houby Zámeckého lesa u Železných Rud (38 účastníků).

Exkurze pořádané pobočkou

5. 4. – Ivona Matějková: Jarní flóra na Petrovce (11 účastníků), viz Calluna 2024: 2.

22. 4. – Lenka Pivoňková: Za jarní květenou z Mladotic do Plas (15 účastníků), viz Calluna 2024: 3–5.

14. 6. – Tomáš Peš: Botanická exkurze do Zoologické a botanické zahrady města Plzně (8 účastníků), viz Calluna 2024: 7.

1. 7. – Daniel Papež: Z Úherců do Nýřan přes PR Janovský mokřad (5 účastníků), viz Calluna 2024: 7–9.

5. 9. – Lenka Pivoňková: Okolí Bukovce v Plzni (7 účastníků), viz Calluna 2024: 9–10.

14. 9. – Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková: Za podzimní květenou na Šlovický vrch (6 účastníků), viz Calluna 2024: 11.

8. 10. – Eliška Kolářová: Bryologická exkurze do PP Hrádecká bahna a PR Žďár (7 účastníků), viz Calluna 2024: 11–12.

Exkurze pořádané AOPK ve spolupráci s pobočkou

19. 5. – Daniela Hlinková, Ivona Matějková a Václav Páchl: Český křemenný val u Chodova pohledem botanika a geologa (celkem 11 účastníků), viz Calluna 2024: 5.

21. 5. – Jiří Sladký: Filipohorské polopřirozené louky (celkem 7 účastníků), viz Calluna 2024: 6.

Další exkurze

11. 6. – Petr Lejško, Ivana Petrová a Ivona Matějková: Botanicko-hydrobiologická exkurze povodím Malesického potoka (8 účastníků), viz Calluna 2024: 6–7. Akce byla pořádána spolkem Živá krajina Plzeňský kraj, z.s. a Západočeskou pobočkou ČBS.

Další činnost pobočky

7. 12. – Předvánoční posezení nad herbáři, v sídle pobočky (11 účastníků).

Ze svých floristických průzkumných cest **předali členové pobočky položky do herbáře Západočeského muzea** (K. Čížek, I. Matějková, D. Papež, L. Pivoňková, S. Pecháčková).

Zajímavé floristické nálezy z regionu jsou zveřejněny v Calluna 2024: 31–42. Svými nálezy přispěli: P. Bezstarosti, J. Bureš, K. Čížek, Š. Čížková, I. Matějková, D. Papež, R. Paulič, S. Pecháčková, L. Pivoňková, J. Šimeček.

Účast na floristických kurzech

Floristického kurzu ČBS, který se uskutečnil v Hradci Králové ve dnech 2.–8. 7. 2023, se zúčastnili J. Bureš, D. Papež, R. Paulič, J. Sladký.

Účast na konferencích

25.–26. 11. – Konference ČBS na téma „Dlouhodobé změny flóry České republiky“, Praha – Albertov; zúčastnili se J. Brabec, J. Bureš, D. Papež, R. Paulič, S. Pecháčková, J. Sladký.

Ediční činnost

V roce 2023 bylo vydáno jedno číslo časopisu Calluna (2023/1) o 31 stranách, které je ke stažení na webové stránce: https://www.zcm.cz/images/Calluna/Calluna2023_komplet.pdf

Program akcí pobočky je zveřejňován na webových stránkách Západočeského muzea v Plzni: <http://www.zcm.cz/zpc-pobocka-ceske-botanicke-spolecnosti>.

Jiří Sladký
předseda

Ivona Matějková
jednatelka

Z BOTANICKÉHO ŽIVOTA

Pobočková exkurze za jarní flórou do Petrovky Ivona Matějková

První z pobočkových exkurzí pořádaná v roce 2023 vedla do přírodní rezervace Petrovka u Plzně. Ve středu odpoledne 5. 4. 2023 se na tramvajové zastávce Plzeň-Košutka (konečná stanice tramvaje č. 4) sešlo celkem 11 účastníků exkurze. Za pobočku jsme byly čtyři: Jitka Horková, Ivona Matějková (vedoucí exkurze), Sylvie Pecháčková a Lenka Pivoňková, plus sedm zájemců z řad veřejnosti. Počasí bylo poněkud chladné, připomínající spíše začátek března, ale nakonec se postupně projasnilo a zklidnil se studený přízemní vítr. Mohli jsme se tedy v klidu věnovat jarní květeně. Díky neolistěným dřevinám dobře vynikala obdivuhodná členitost terénu v rezervaci, která přispěla k tvorbě pestré mozaiky biotopů, od podmáčených údolních luk a olšin po borové doubravy a suché bory na okolních svazích. Mohli jsme zvědavě nahlížet i do odlehlejších bažinatých koutů s tajemnými tůňmi, kde postupně zanikají zbytky starých odvodňovacích struh a vzniká zde atraktivní přírodní divočina.

V jižní části chráněného území jsme si prohlédli rašící květenu v pravidelně kosených loukách s botanicky cennými mokřadními biotopy (v květnu jsou zde k vidění vitální populace zákonem chráněného prstnatce májového – *Dactylorhiza majalis*). Nyní se nám poštěstilo najít první blatouchy (*Caltha palustris*), sasanky (*Anemone nemorosa*) a ocúny (*Colchicum autumnale*). U potoka pod rybníkem Strženka se již probouzela květenství devětsilu bílého (*Petasites albus*), kterému zde evidentně svědčí chladná terénní

prohlubenina ve stinném smrkovém lese. V bažinaté olšině nad rybníkem roste velmi vzácná kaprad' hřebenitá (*Dryopteris cristata*); díky mírné zimě byly ještě viditelné zbytky jejích listů z loňské sezóny. A naopak, díky studenému jaru se nám podařilo zastihnout pěkně kvetoucí bleduli jarní (*Leucojum vernum*) tvořící vitální kolonie v potoční olšině výše na toku Boleveckého potoka. V okraji nivy byly v plném květu uměle vysazené exempláře lýkovce jedovatého (*Daphne mezereum*) – zjevně si tu někdo plete rezervaci zřízenou k ochraně původních druhů s opečovávanou zahrádkou.

Pro zpáteční cestu jsme zvolili červeně značenou stezku vedoucí nad nivou vodoteče, kde je možné obdivovat urostlé exempláře borovic a dubů. Na vlhkém a stinném místě pod stezkou se nám podařilo potvrdit výskyt žebrovice různolisté (*Blechnum spicant*), horské kapradiny, která je pro zdejší území raritou. Po lesní pěšině jsme přešli na Sigmondovu stezku a zastavili se u zachovalé přírodní jeskyně Petrovská díra. Rezervaci jsme opustili v podvečerních hodinách, po zvládnutí několikakilometrové okružní trasy naplněné spoustou (nejen) botanickými zážitky.

Za vydatnou pomoc při demonstraci kytek i za výklad k přírodním hodnotám navštívené lokality děkuji Sylvii Pecháčkové. Názvosloví cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019).

Literatura:

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Obr. 1 Dobrá nálada u lýkovce na okraji olšiny (zleva Jitka a Lenka).

Za jarní květenou z Mladotic do Plas

Lenka Pivoňková

22. dubna 2023 se konala pobočková exkurze, v nejteplejším a nejslunnějším dni toho měsíce. Na vlakové zastávce Mladotice zast. se nás sešlo celkem 15, z členů západočeské pobočky ČBS jsme byli pouze tři (já, Ivona Matějková a Radim Paulič), ostatních 12 účastníků se k nám přidalo z řad veřejnosti.

Již takto brzký termín exkurze dával tušit, že exkurze bude zaměřena na jarní rostliny, především křivatce, ale také na jarní efemery, kterých se v letošním deštivém jaru objevilo hodně. Jedním z důvodů, proč jsme vyrazili právě sem, bylo i to, že se v Plasích v červenci 2019 konal floristický kurz, který přinesl množství floristických údajů z oblasti, nikoliv však o časně jarních družích. Proto jsme se rozhodli, že znalosti o výskytu rostlin oblasti rozšíříme i o jarní druhy. Byla vybrána trasa s pestrými škálami různých biotopů, ve kterých lze hodně najít. A taky jsme hodně našli.

Pohybovali jsme se ve fytogeografickém okrese 28e Žlutická pahorkatina a 31a Plzeňská pahorkatina vlastní, v mapovacích čtvercích středoevropského síťového mapování 6046a a 6046c.

Začali jsme ve čtverci 6046a ve fytogeografickém okrese 28e Žlutická pahorkatina, a to na železniční zastávce v Mladoticích, s hustým porostem jednoletých rostlin v kolejišti, např. *Arabidopsis thaliana*, *Cardamine hirsuta* (PL), *Cerastium brachypetalum*, *Cerastium semidecandrum*, *Erophila verna*, *Holosteum umbellatum* (PL), *Valerianella locusta*, *Viola arvensis*. Nechyběl zvláště chráněný lomikámen trojprstý *Saxifraga tridactylites* (C3, §S; PL) v tisících jedinců.

Pokračovali jsme chůzí podél železniční trati směrem k mostu přes Mladotický potok. V kolejišti a na okrajích železničního náspu a okrajích borového lesa, mezi železniční zastávkou Mladotice a mostem přes Mladotický potok, rostly např. *Anthemis tinctoria*, *Asplenium trichomanes*, *Barbarea vulgaris*, *Bromus erectus*, *Camelina microcarpa*, *Centaurea scabiosa*, *Cerastium glomeratum*, *Cerastium glutinosum*, *Cytisus scoparius*, *Erophila spathulata*, *Lamium purpureum*, *Microthlaspi perfoliatum* (PL), *Onopordon acanthium*, *Papaver rhoeas*, *Potentilla verna*, *Sanguisorba minor*, *Sedum acre*, *Senecio vulgaris*, *Veronica sublobata*, *Viola hirta* (PL), *Viola odorata*.

V akátině s *Robinia pseudoacacia* přiléhající k železniční trati Radim Paulič očekával *Gagea pratensis*. A ejhle, po chvíli hledání několik odkvetlých exemplářů našel. Doprovázely ji např. *Adoxa moschatellina*, *Chelidonium majus*, *Mahonia aquifolium*, *Myosotis sparsiflora* (C4a; PL), *Stellaria media*, *Viola odorata* × *V. hirta* (PL).

Na osluněné skalce na východním okraji železniční trati ca 300 m JJV od železničního mostu přes Mladotický potok (49°57'53.988"N, 13°21'6.882"E) jsme potvrdili výskyt *Drymocallis rupestris* (C1t, §O; desítky kvetoucích exemplářů), rostoucí společně s *Carlina vulgaris*, *Fragaria vesca*, *Sedum rupestre* agg., *Viola collina* (PL), *Viola hirta*.

Od trati jsme stoupali příkrým svahem s drobnými skalkami borovým lesem směrem k východu. Ve stromovém patru rostly *Pinus sylvestris*, *Betula pendula*, *Populus tremula*, *Quercus petraea*, v bylinném patru *Astragalus glycyphyllos*, *Brachypodium pinnatum*, *Campanula persicifolia*, *Carex digitata*, *Clinopodium vulgare*, *Euphorbia esula*, *Galium pumilum* agg., *Hieracium murorum*, *Hieracium* subg. *Pilosella*, *Lonicera xylosteum*, *Luzula luzuloides*, *Myosotis sylvatica*, *Securigera varia*, *Senecio sylvaticus*, *Silene nutans*, *Trifolium alpestre*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Veronica chamaedrys*, *Veronica officinalis*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Viola riviniana*, *Viscum album* subsp. *austriacum* (C4a).

Když jsme se vyškrábali na horní plošinu, narazili jsme v borovém lese s příměsí břízy na mikropopulaci kociánku dvoudomého *Antennaria dioica* (C2t) na ploše o rozloze ca 1 m² (společně s *Poa nemoralis* a *Avenella flexuosa*) (ca 130 m SZS od Malované skály, 49°57'51.968"N, 13°21'12.836"E).

Na Malované skále s pěkným výhledem, skalami a skalními výchozy pokrytými borovým lesem (s *Luzula pilosa*, *Oxalis acetosella*, *Polypodium vulgare*) jsme si chvíli odpočinuli. Po chvíli chůze jsme našli ve světlině borového lesa další populaci *Antennaria dioica* (C2t) na ploše o rozloze ca 1 m² (ca 370 m V od Malované skály, 49°57'45.835"N, 13°21'32.883"E).

Vyšli jsme z lesa, na okraji lesa a louky kvetly *Erodium cicutarium*, *Veronica persica* a *Veronica arvensis*, pokračovali jsme okrajem louky a pole. Pak jsme se prodírali terénním zářezem zarostlým lískou *Corylus avellana* a borovicí *Pinus sylvestris*, s *Ficaria verna*, *Chaerophyllum temulum*, *Myosotis sparsiflora* (C4a; PL) (600 m Z od návesního rybníčku v Horním Hradišti). Někteří terénní zářez pohodlně obešli a o nic významného nepřišli, někteří se do zářezu ponořili hlouběji, až jsme měli obavu, že se nám ztratili.

Společně jsme narazili na v mapě nevyznačené skalky nad Střelou, pokračující až dolů k řece (750 m ZJZ od návesního rybníčku v Horním Hradišti), cestou ke skalkám rostly *Acetosella vulgaris*, *Arabidopsis arenosa* (PL), *Gagea pratensis* (PL).

Pokračovali jsme po hřebeni nad pravým břehem Hradištského potoka borovým lesem s roztroušenými semenáčky *Abies alba* (C4a), sestoupili dolů do údolí Střely, přešli železniční trať až na sekanou louku se známým výskytem *Anacamptis morio* (C1b, §S) (ca 550–600 m SSZ od žel. zast. Horní Hradiště). Museli jsme chvíli hledat, nakonec se nám podařilo několik listových růžic vstavače kukačky najít, jen nesměle vykukovala poupata. Na louce a přilehlých nesekaných trávnících při břehu Střely rostly *Anemone ranunculoides*, *Anthoxanthum odoratum*, *Corydalis intermedia* (C4a), *Cruciata laevipes*, *Elymus caninus*, *Chrysosplenium alternifolium* (PL), *Knautia arvensis*, *Luzula campestris*, *Saxifraga granulata*, *Stellaria holostea*, *Symphytum officinale*.

Pokračovali jsme podél železniční trati k jihu, do čtverce 6046c, kde jsme zaznamenali *Anthyllis vulneraria*, *Arenaria serpyllifolia*, *Geranium columbinum*,

Geranium robertianum, *Muscari* sp. (zplanělý), *Sanguisorba minor*, *Sedum acre*, ***Teucrium botrys*** (C3) (několik exemplářů na skále 49°56'55.303"N, 13°21'42.395"E).

Od trati jsme sešli k mostku přes řeku Střelu (140 m SZ od žel. zast. Horní Hradiště, 335 m n. m.). Na drobných skalních výchozech rostly *Asplenium septentrionale* a *Asplenium trichomanes*, na levém břehu řeky *Caltha palustris*, *Lamium maculatum*, *Lathraea squamaria* (PL), *Petasites hybridus*, *Stellaria nemorum*, *Symphytum officinale*, *Viola reichenbachiana*, na protějším břehu řeky Střely na jižním okraji chatové zástavby (ca 140 m SZ od žel. zast. Horní Hradiště) ***Gagea minima*** (C3; PL), *Gagea lutea*, *Stellaria holostea*, ***Corydalis intermedia*** (C4a; PL).

Pokračovali jsme po zelené turistické značce, podél níž zejména v širším okolí od J až JV hradiště Plasy se nachází druhově mimořádně bohatá doubrava s *Quercus petraea* s příměsí pestré škály dalších dřevin: *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, *Hedera helix*, *Lonicera xylosteum*, *Picea abies*, ***Ribes alpinum*** (C4a), *Rosa pendulina*.

Bylinné patro nezůstalo v druhové rozmanitosti pozadu: *Alliaria petiolata*, *Asarum europaeum*, *Calamagrostis arundinacea*, *Cardamine impatiens*, *Carex digitata*, *Convallaria majalis*, ***Dentaria bulbifera***, *Galeobdolon luteum*, *Galium sylvaticum*, *Hepatica nobilis*, *Hylotelephium maximum*, ***Lathyrus linifolius*** (C3), *Lathyrus vernus*, ***Lilium martagon*** (C4a, §O), *Maianthemum bifolium*, *Melica nutans*, *Mercurialis perennis*, *Polypodium vulgare*, *Pulmonaria obscura*, *Tanacetum corymbosum*.

Seznam druhů v doubravě byl doplněn o taxony zjištěné individuálně dne 21. 8. 2023 – stromové patro: ***Abies alba*** (C4a), *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Berberis vulgaris*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus* sp., *Euonymus europaeus*, *Frangula alnus*, *Fraxinus excelsior*, *Larix decidua*, *Pinus sylvestris*, *Prunus avium*, *Prunus spinosa*, *Pyrus communis*, *Quercus rubra*, ***Rhamnus cathartica***, *Rosa* sp., *Sorbus aucuparia*, *Tilia cordata*, *Tilia platyphyllos*, *Ulmus glabra*;

bylinné patro: ***Actaea spicata***, *Arabidopsis arenosa*, *Astragalus glycyphyllos*, *Brachypodium pinnatum*, *Brachypodium sylvaticum*, *Bromus benekenii*, *Campanula persicifolia*, *Campanula rapunculoides*, *Campanula trachelium*, *Clinopodium vulgare*, *Epipactis helleborine*, *Euphorbia cyparissias*, *Galeopsis bifida*, *Galeopsis tetrahit*, *Hieracium murorum*, *Hieracium sabaudum*, ***Hypericum montanum***, *Hypericum perforatum*, *Impatiens parviflora*, *Lathyrus niger*, *Melampyrum pratense*, *Origanum vulgare*, *Polygonatum odoratum*, *Securigera varia*, *Silene nutans*, *Trifolium alpestre*, *Trifolium medium*, ***Vicia pisiformis*** (C3), ***Vincetoxicum hirundinaria***.

Ve studánce Prelátka jsme si doplnili do lahví výbornou vodu a pokračovali lužním lesem (přechod do fytogeografického okresu 31a Plzeňská pahorkatina vlastní) k východu. Z dřevin převažují jasan ztepilý

Fraxinus excelsior a střemcha obecná *Prunus padus*, s příměsí *Alnus glutinosa*, *Quercus robur*, *Sambucus nigra*, v bylinném patru rostly *Adoxa moschatellina*, *Anemone nemorosa*, ***Anemone ranunculoides***, *Cardamine amara*, ***Corydalis intermedia*** (C4a), *Ficaria verna*, ***Galanthus nivalis*** (C3, §O) (desítky ex., 100 – 300 m V od Prelátky), *Galeobdolon argentatum*, ***Lathraea squamaria*** (hojně), *Stellaria ruderalis* (PL), *Veronica beccabunga*.

Pokračovali jsme po in-line dráze podél pravého břehu řeky Střely až k mostku. V dvouřadé aleji starých javorů klenů *Acer pseudoplatanus* ca 750 m V od studánky Prelátka jsme zaznamenali ***Carex praecox*** (PL) a ***Gagea minima*** (C3; PL), v lipové aleji (ca 200 m Z od kostela Nanebevzetí Panny Marie) pak *Gagea lutea* (PL), ***Gagea pratensis***, 10 trsů ***Galanthus nivalis*** (C3, §O), *Glechoma hederacea*, v trávníku před klášterem další dvě jednoletky *Veronica polita* (PL), *Stellaria pallida* (PL).

Před odjezdem vlaku jsme ještě prozkoumali kolejistištní vlakového nádraží v Plasích, kde jsme dle očekávání našli mezi pražci tisíce kusů ***Saxifraga tridactylites*** (C3, §S; PL) a podél jedné kolejnice desítky exemplářů ***Draba muralis*** (C2b, §S). Jsou to zvláště chráněné druhy rostlin, které se masivně šíří po železnici a je navrženo jejich vyřazení ze seznamu zvláště chráněných druhů rostlin. Z jednoletek jsme dále zaznamenali *Arabidopsis thaliana*, *Bromus tectorum*, *Cardamine hirsuta*, *Cerastium glutinosum*, *Eragrostis minor*, *Erophila verna*, *Myosotis stricta*, *Valerianella locusta*, ***Veronica agrestis*** (C2t; PL) (v kolejisti u paty kamenné zdi), *Veronica sublobata*, *Viola arvensis*.

Exkurze se nám vydařila z hlediska botanických nálezů i nádherného počasí.

Částí naší trasy procházela exkurze celostátního floristického kurzu v roce 2019 pod vedením A. Hoffmanna a K. Boublíka (trasa č. 37; DANIHELKA et al. 2021). Potvrdili jsme výskyt některých význačných druhů nalezených při floristickém kurzu (např. lilie zlatohlavá, mochna skalní, ožanka hroznatá), přičemž jsme znalost o výskytu rozšířili o jarní druhy, které již není možno v červenci, v době konání kurzu, nalézt, i o druhy lokalit při floristickém kurzu nenavštívených.

Nomenklatura byla sjednocena podle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN 2019). Stupeň ohrožení je uváděn podle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy označené zkratkou PL jsou uloženy v herbáři Západočeského muzea.

Literatura:

DANIHELKA J., VOLFOVÁ E., PECHÁČKOVÁ S., MATĚJKOVÁ I. & PIVOŇKOVÁ L. (2021): Výsledky floristického kurzu České botanické společnosti v Plasích 7.–13. července 2019. – Sborník Západočeského muzea v Plzni, Příroda, Plzeň 126: 87 p.

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů ČR. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. et ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Botanicko-geologická vycházka na Domažlicko

Ivona Matějková

V pátek 19. 5. 2023 uspořádala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR botanicko-geologickou vycházku do dvou maloplošných zvláště chráněných území na Domažlicku. Hlavní organizátorkou této akce pořádané pro odbornou i laickou veřejnost byla Daniela Hlinková z Regionálního pracoviště Správa CHKO Český les. Výpravu jsme vedli společně s regionálním specialistou na geologii Václavem Pachlem ze společnosti LB Minerals, s.r.o.

Sraz účastníků byl naplánován na devátou hodinu ranní, kdy k železniční zastávce v Trhanově dorazilo celkem 11 zájemců, za Západočeskou pobočku ČBS kromě Daniely a mne také naše kolegyně z domažlického muzea Renáta Vondrovicová.

Odtud jsme se vydali na první význačnou lokalitu, a sice geologický fenomén Český křemenný val v přírodní památce Chodovské skály, situovaný na jižním okraji obce Chodov. Před výstupem na obnažené skalní výchozy se k nám připojil pan Bartoloměj Hána, místní pamětník, který společně s dalšími občany Chodova pečuje o prostory v okolí přírodní památky. Panu Hánovi jsme vděční za poutavý výklad, vztahující se k cenné geologické lokalitě a okolní krajině, zaslouží si za to srdečné poděkování. Díky aktivitám místních občanů mají návštěvníci křemenného valu k dispozici odpočívadla umístěná v sousedních kosených trávnících, částečně stíněných vzrostlými stromy. Na skalních výchozech jsou pravidelně kluceny náletové dřeviny, aby nedocházelo k zarůstání lokality a zůstával otevřený výhled do krajiny na vyhlídkovém místě. Pečováno je také o starý třešňový sad, v přilehlé doubravě je udržována stezka pro pěší a chráněny prastaré duby. V dubovém lese bylo porůznu rozmístěno osm ptačích budek a pět budek pro netopýry.

Na křemenném valu nám pan Pachel podal geologický výklad a poté jsme si ukázali několik druhů rostlin typických pro suchá stanoviště na kyselém substrátu: *Avenella flexuosa*, *Hieracium* subg. *Pilosella*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica officinalis* a *Thymus pulegioides*. Spodní část skalních výchozů bujně porůstaly ostružiníky (*Rubus fruticosus* agg.). V kosených trávnících převažovaly nitrofilní druhy včetně *Aegopodium podagraria*. V podrostu doubravy nás pan Hána upozornil na zplanělý kultivar kokoříku (*Polygonatum* sp.) a zavlečenou měsíčnici roční (*Lunaria annua*).

Po prohlídce Chodovských skal jsme se vydali k osadě Pila. V zamokřeném okraji pole pod silnicí přibližně 1 km JJV od kaple v Chodově

(49°24'34.058"N, 12°50'15.663"E) se nacházely kvetoucí kolonie *Ranunculus arvensis* (C2t; PL). Další populace tohoto vzácnějšího pryskyřníku jsme zahlédli také u polní cesty směrem k Černému potoku zvanému též Čerchovka. Koryto vodoteče je regulované, u mostku však bylo patrné jeho částečné zpřirodnění činnostmi bobrů, včetně průtočných tůň.

Další úsek trasy vedl po travnaté cestě v polokvětnatých loukách s výskytem *Ajuga reptans*, *Betonica officinalis*, *Briza media*, *Campanula patula*, *Nardus stricta*, *Saxifraga granulata*, *Scorzonera humilis* (C3) aj. V cestě rostly vitální populace *Aphanes arvensis* (C3), zejména ve středním úseku směrem k Pile (49°24'39.385"N, 12°50'56.527"E).

Při průchodu obcí Pila nás zaujaly bohatě vyvinuté trsy *Iris pseudacorus* na severním pobřeží Velkého rybníka. V okraji silničky nedaleko přírodní památky Louka u Šnajberského rybníka rostla vzácnější pomněnka *Myosotis discolor* (C2b), s hojným výskytem poblíž pravidelně kosené květnaté loučky s bohatým zastoupením *Sanguisorba minor* a dalších druhů typických pro zachovalé bezkolencové louky (ca 265 m VJV od železniční zastávky v obci; 49°24'48.941"N, 12°51'46.105"E). Prohlédli jsme si také malý zatopený lůmek poblíž rybníka Hadrovec na východním okraji Pily (49°24'47.527"N, 12°52'1.265"E). V závěru naší výpravy jsme navštívili botanicky atraktivní rašelinnou louku ve východním okraji přírodní památky Louka u Šnajberského rybníka, kde je chráněn ucelený komplex mokřadních biotopů. Rašelinná louka je obklopená vzrostlými, přírodě blízkými olšinami. Probíhá zde každoroční kosení vegetace po odkvetu zvláště chráněného prstnatce májového (*Dactylorhiza majalis*, §O, C3), jednak pro podporu vzácných druhů rostlin, jednak pro zachování cenných ostřicových porostů, které by postupně zarostly vlhkomilnými náletovými dřevinami. Měli jsme štěstí na kvetoucí prstnatce, podařilo se nám najít zhruba stovku exemplářů. Také nás potěšily pěkné kolonie *Menyanthes trifoliata* (§O, C3) a *Comarum palustre* (C4a), rovněž i bohatý výskyt *Valeriana dioica* (C4a).

Většina účastníků se vrátila po žlutě značené turistické trase zpět do Trhanova, odkud pokračovala ke svým domovům. Po celou dobu vycházky nás provázelo příjemné počasí s polojasnou oblohou a dobrá nálada.

Pozn.: Názvosloví cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017).

Literatura:

GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Filipohorské polopřirozené louky

Jiří Sladký

Je neděle 21. května 2023 krátce po desáté hodině dopoledne a účastníci exkurze se v počtu sedmi scházejí před turistickým přístřeškem ve středu obce Filipova Hora na Domažlicku. Z členů pobočky přišli R. Vondrovicová a Jiří Sladký, který exkurzi vedl v rámci akcí AOPK ČR, RP Správa CHKO Český les, pracoviště Plzeň.

Byl diskutován původ (cca 80 let zpět v čase) místních luk, které vznikly z větší části na bývalých polích, přesto jsou druhově pestré. Důležitý je pro louky i způsob obhospodařování, který spočívá v kosení 1× až 2× ročně, bez hnojení a odvodňování. Vegetačně lze místní louky zařadit do svazů *Arrhenatherion elatioris*, *Violion caninae* a *Molinion caeruleae* (CHYTRÝ et al. 2010).

Trasa exkurze vedla po obvodu nelesní enklávy Filipovy Hory směrem k osadě Krásnice. Z charakteristických druhů rostlin byly zaznamenány např.: *Festuca rubra*, *Anthoxanthum odoratum*, *Holcus lanatus*, *Luzula campestris*, *Veronica chamaedrys*, *Viola canina*, *Saxifraga granulata*, před jedním stavením jsme obdivovali jeden keř klokoče zpeřeného (*Staphylea pinnata*), dále jsme si ukázali *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus acris*, *Ranunculus bulbosus*, *Myosotis discolor*.

Pokračovali jsme vlhkými loukami v části obce (Krásnice) pod silnicí, kde jsme našli několik druhů ostřic (*Carex nigra*, *Carex pallescens*, *Carex acuta*, *Carex brizoides*), *Achillea ptarmica*, *Danthonia decumbens*, *Primula elatior*. Poté jsme již zamířili k asi dvoustleté lípě velkolisté (*Tilia platyphyllos*) a zpět na začátek naší exkurze, která proběhla v poklidné a až „rodinné“ atmosféře, již dokreslovaly široké pohledy do kraje, především na Branžovský hvozď a Šumavu. Samotná Filipova Hora se nachází v nadmořské výšce zhruba 600 m.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem účastníkům za trpělivost a zájem.

Literatura:

CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. & LUSTYK P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 445 p.

Botanicko-hydrobiologická exkurze povodím Malesického potoka

Ivona Matějková

V neděli 11. 6. 2023 proběhla přírodovědná exkurze pořádaná spolkem Živá krajina Plzeňský kraj, z. s. a Západočeskou pobočkou ČBS. Trasa byla naplánována do zemědělsky intenzivně využívané a v minulosti odvodněné krajiny v okolí Chotíkova. Zde má spolek Živá krajina zájem na prosazení revitalizačních zásahů s cílem navrátit vodu do

krajiny, zejména prostřednictvím tvorby tůní a mokřadů i obnovy některých vodotečí v povodí Malesického potoka. (Pozn.: bližší informace o činnosti této organizace naleznete na webových stránkách <https://www.zivakrajinaaplzen.cz/>)

Exkurzi absolvovalo celkem osm účastníků, z toho tři „pobočkoví“: Jitka Horková, Ivona Matějková (vedoucí exkurze za botanickou část) a Daniel Papež. Za spolek Živá krajina nás provázeli MUDr. Petr Lejško a ing. Ivana Petrová, kteří nám poskytli odborný výklad o historickém vývoji zájmové oblasti, popsali provedené negativní zásahy do vodního režimu a do struktury krajinných prvků a seznámili nás s návrhy na revitalizaci nelesních částí krajiny. Pro srovnání historického a současného vývoje měli připravené kopie starých map a leteckých snímků a další informativní materiály. Zbylí účastníci výpravy byli zástupci z řad veřejnosti se zájmem o regionální ochranu přírody a krajiny.

Trasa exkurze byla okružní, s výchozím bodem u autobusové zastávky v Chotíkově. Odtud vedla k Chotíkovskému rybníku, poté produkčními loukami do poleší Krkavec, až na západojihozápadně exponovaný svah „Na Oprámu“. Ve zpátečním úseku byla využita turistická stezka „Svatojakubská cesta – Železná“ s vyhlídkou do otevřené krajiny směrem k Městu Touškov. U vyhlídky navazovala polní cesta vedoucí k zemědělskému areálu v Chotíkově, s následným přechodem na silnici směřující do centra obce s kostelem a autobusovou zastávkou.

Cestou jsme potkali některé méně běžné a další zajímavé druhy rostlin. Na silničním náspu u východního okraje obce se vyskytovaly *Lycopsis arvensis* a *Papaver argemone*. Ve vlhké části druhově bohaté louky nad severovýchodním pobřežím Chotíkovského rybníka, ca 0,5 km VJV od autobusové zastávky v Chotíkově, se nacházely menší populace *Carex vulpina* (PL). Na hladině rybníka s eutrofizovanou vodou rostly plošně vyvinuté kolonie *Potamogeton crispus*.

V loukách ležících 0,7 km východně od zastávky autobusu v Chotíkově převládaly *Dactylis glomerata* a *Arrhenatherum elatius*. Do druhově chudých porostů pronikaly některé luční byliny včetně *Campanula patula*, *Leucanthemum vulgare* agg., *Veronica chamaedrys* a *Vicia cracca*. Na jižním svahu Krkavce (kóta 504 m) jsme potkali běžné druhy rostlin vázané na borové doubravy a acidofilní bory. Příjemným zpestřením bylo jezírko „Na Oprámu“ s čistou vodou a makrofytní vegetací. Jezírko vzniklo v důsledku těžební činnosti a leží ca 1,4 km SV od autobusové zastávky v Chotíkově (49°48'6.206"N, 13°20'2.429"E). Prosperoval zde blíže neurčený druh hvězdoše (*Callitriche* sp.), některé litorální zóny osidlovaly porosty *Equisetum fluviatile*. Na vyvýšeném břehu jezírka jsme objevili vitální populaci *Polygala chamaebuxus* (§O, C3). Na vyhlídkovém místě nad Chotíkovem (ca 1,1 km SV od autobusové zastávky v obci; 49°47'53.866"N, 13°20'2.487"E) se v okraji pole, méně dotčeném herbicidními postřiky, rozvinuly

pěkné populace *Aphanes arvensis* (C3; PL), rostly zde také *Anthemis arvensis* (PL) a *Vulpia myuros* (C3; PL). Nad zemědělským areálem u Chotíkova, ve spodním okraji pole, jsme měli možnost prohlédnout si neblahé důsledky nesprávného zemědělského hospodaření. Byla zde značně degradovaná půda, k jejíž tvorbě přispěla přeměna původních vlhkých luk na ornou půdu s následnou destabilizací vlhkostních poměrů. Bylo zřejmé, že po vydatných deštích se půda nadměrně přemokří, v suchém období pak vysychá a tvrdne, půdní povrch je rozpraskaný a dochází k znehodnocování půdního substrátu i založené polní kultury. Jako vhodné řešení se nabízí obnova trvalých travních porostů.

Ve volně přístupném zemědělském areálu vybudovaném na východním okraji obce jsme u nejnižší položené haly objevili archeofyt *Buglossoides incrassata* subsp. *splitgerberi* (PL). V okraji úzké asfaltky pod zemědělským areálem (ca 300 m SV od autobusové zastávky v Chotíkově; 49°47'36.388"N, 13°19'31.018"E) se vyjímal vitální exemplář *Vicia villosa* subsp. *varia* (PL). Před odjezdem autobusu do Plzně nám vyzbylo trochu času na botanizování v historické části Chotíkova. Na volném prostranství u kostela poblíž parčíku se vzrostlými lípami (49°47'33.147"N, 13°19'12.334"E) jsme našli jeden exemplář *Hyoscyamus niger*.

Exkurze se vydařila, i navzdory horkému červnovému počasí, které odlákalo některé potenciální zájemce o akci k prohrátým vodním nádržím, kde dali přednost relaxačnímu koupání.

Za přínosné informace a aktivní průvodcování v průběhu celé výpravy děkuji oběma spoluvedoucím exkurze ze spolku Živá krajina, Petru Lejčkovi a Ivaně Petrové. Věřím, že v zájmové oblasti se postupně podaří zrealizovat potřebné revitalizační zásahy a dojde zde k příznivému „oživení“ krajiny.

Pozn.: Názvosloví cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení u význačných taxonů je uváděn dle vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb. a dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017).

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Exkurze do Zoologické a botanické zahrady v Plzni

Lenka Pivoňková

Na exkurzi do Zoologické a botanické zahrady města Plzně jsme se sešli v odpoledních hodinách ve středu 14. 6. 2023 v hojném počtu (Rudolf Hlaváček, Eva

Martínková, Ivona Matějková, Jana Nová, Sylvie Pecháčková, Ondřej Peksa, Lenka Pivoňková, Linda Trunečková). Ujal se nás vedoucí botanického oddělení Zoologické a botanické zahrady města Plzně ing. Tomáš Peš, který nás provedl expozicí včetně veřejnosti nepřístupných částí. Nejprve nás zavedl do pěstebního zázemí, sloužícího jako genofondová plocha, kde jsou kultivovány vybrané endemické a ohrožené rostliny české a moravské flóry. Ty je možné využít pro jejich navrácení do přírody, což se také děje. Měli jsme tak možnost na vlastní oči vidět druhy, které jsme nikdy neviděli, např. krkonošské (*Prunus padus* subsp. *borealis*, *Sorbus sudetica*) a jesenické endemity (*Plantago atrata* subsp. *sudetica*).

Poté jsme se seznámili s ukázkami rostlinných společenstev České republiky ve spodní části zahrady. Jsou zde vytvořeny biotopy např. chudých písčín Čech (*Jurinea cyanoides*, *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus*), bohatých písčín Moravy (různé druhy kavylů), vápenců a slepenců jižní Moravy (*Dianthus moravicus*). Zaujala nás expozice věnovaná Českému středohoří, rašelinné jezírko (*Pinus uncinata* subsp. *uliginosa*), či šterkové náplavy s *Myricaria germanica*. Část expozice je věnovaná slovenské flóře, ale i zástupcům evropské i světové flóry.

Úsilím Tomáše Peše vznikly v zahradě pozoruhodné sbírky našich dřevin, obsahující všechny druhy vrb České republiky (kromě *Salix appendiculata*) a všechny endemické jeřáby (kromě tří nově popsanych). Za zmínku také stojí výsadba některých zástupců rodu ostružiník (*Rubus*).

V zahradě jsou umístěny i tabule s informacemi o významných botanících, např. Karlu Bořivoji a Janu Svatopluku Preslovi, Karlu Dominovi či Miroslavu Kovandovi.

V zahradě je toho hodně k vidění, za jeden den se dá zhlédnout jen zlomek toho, co tu je. Děkuje ing. Pešovi za možnost nahlédnout do zákulisí rozmanité práce v botanické zahradě.

Z Úherců do Nýřan přes PR Janovský mokřad

Daniel Papež

V sobotu 1. 7. 2023 se uskutečnila exkurze zaměřená na okolí Úherců a Nýřan. Kromě vedoucího exkurze se na autobusovou zastávku v Úhercích dostavili Ivona Matějková, Jana Nová, Lenka Pivoňková a Jaroslav Fiala. Celkem se zúčastnili 4 členové pobočky.

První část exkurze vedla k rybníkům na západ od obce. Cestou jsme potkali pár zajímavějších polních plevelů a doprovodných druhů podél cesty: *Consolida regalis* (PL), *Lycopsis arvensis*, *Falcaria vulgaris*, *Centaurea stoebe*, *Papaver dubium*, *Sisymbrium loeselii* (PL).

První delší zastávka byla na východním břehu Velkého rybníka (49°41'46.701"N, 13°12'34.917"E). Jde především o chovný rybník bez výrazného litorálu. Velkým překvapením byl nález několika rostlin

polního plevelu *Bromus secalinus* (C1t, PL) v porostu ostřic. Na břehu byly dále přítomny i následující druhy: *Carex muricata* agg., *Carex otrubae* (C4a, PL), *Carex riparia* (C4a, PL), *Epilobium hirsutum*, *Epilobium parviflorum* (C3, PL), *Equisetum palustre*, *Hypericum tetrapterum*, *Juncus articulatus*, *Juncus effusus*, *Juncus inflexus*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nummularia*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Myosotis arvensis*, *Phalaris arundinacea*, *Phleum phleoides*, *Phragmites australis*, *Potentilla anserina*, *Rumex crispus*, *Salix euxina*, *Scutellaria galericulata*, *Schoenoplectus lacustris* (C4a, PL), *Stachys palustris*, *Vicia cracca*.

Přílehlé ruderalní plochy na jižním břehu Velkého rybníka (49°41'44.445"N, 13°12'35.046"E) a u můstku přes Luční potok (49°41'43.545"N, 13°12'36.874"E) byly tvořeny především druhy: *Artemisia vulgaris*, *Ballota nigra*, *Calystegia sepium*, *Chaerophyllum bulbosum*, *Chenopodium album* agg., *Descurainia sophia*, *Elymus repens*, *Lactuca serriola*, *Lolium multiflorum*, *Lycopsis arvensis*, *Matricaria chamomilla*, *Onopordum acanthium* (PL, hodně u můstku), *Papaver dubium*, *Silene latifolia*, *Sisymbrium loeselii*, *Tripleurospermum inodorum*, *Urtica dioica*.

Následoval nedaleký nový chovný rybník vybudovaný na přelomu let 2022/2023. Na jeho místě se v posledních letech nacházely podmáčené či zaplavované plochy. Sezóna roku 2023 byla tak první v existenci této vodní plochy. Na jejím okraji (49°41'42.368"N, 13°12'34.832"E) byly zjištěny následující druhy: *Alopecurus aequalis*, *Lemna minor*, *Mentha arvensis*, *Potentilla norvegica*, *Persicaria amphibia*, *Ranunculus sceleratus*, *Rorippa amphibia*, *Spirodela polyrhiza*, *Utricularia australis* (C4a, PL). Břeh rybníka je tvořen jakýmsi navezeným valem antropogenního substrátu na počátku sukcese. Soupis druhů proto tvoří především ruderalní druhy. Překvapil nás hojný výskyt teplomilného společenstva *Hyoscyamo nigri-Conietum maculati*, který v současnosti představuje expanzivní typ společenstva (LÁNÍKOVÁ 2009). Soupis taxonů na břehu je následující: *Arctium lappa*, *Arctium tomentosum*, *Artemisia vulgaris*, *Atriplex sagittata*, *Ballota nigra*, *Carduus nutans*, *Calamagrostis epigejos*, *Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*, *Conium maculatum* (hojně), *Conyza canadensis*, *Deschampsia cespitosa*, *Dipsacus fullonum*, *Elymus repens*, *Epilobium tetragonum*, *Iris pseudacorus*, *Lepidium rudemale*, *Linaria vulgaris*, *Lycopus europaeus*, *Malva sylvestris*, *Onopordum acanthium*, *Pastinaca sativa*, *Phalaris arundinacea*, *Reseda luteola* (C3), *Rumex crispus*, *Silene latifolia*, *Solanum dulcamara*, *Sonchus arvensis*, *Symphytum officinale*, *Tanacetum vulgare*, *Tripleurospermum inodorum*, *Tussilago farfara*.

Další kroky nás zavedly až na západní břeh tohoto nového rybníka (49°41'42.788"N, 13°12'20.432"E) s porosty ostřic tvořenými *Carex acuta*, *Carex disticha* (C4a), *Carex nigra*, *Juncus conglomeratus*, *Juncus effusus*, *Juncus inflexus*, *Lysimachia vulgaris*, *Phalaris arundinacea*. Dále jsme došli na úhor západně od vsi

(49°41'57.395"N, 13°12'9.643"E), kde jsme byli opět potěšeni nálezem C1t druhu *Bromus secalinus* (PL), přestože v malém množství. Mezi nepřehlédnutelnými druhy byly také: *Anagallis arvensis*, *Apera spica-venti*, *Bromus sterilis*, *Cirsium arvense*, *Conyza canadensis*, *Elymus repens*, *Erodium cicutarium*, *Fallopia convolvulus*, *Geranium pusillum*, *Lycopsis arvensis*, *Myosotis arvensis*, *Senecio jacobaea*, *Sonchus arvensis*, *Tripleurospermum inodorum*, *Viola arvensis*.

Následovala již cesta k PR Janovský mokřad. Podél železnice jsme potkali například *Allium oleraceum*, *Digitaria sanguinalis*, *Epilobium lamyi*, *Geranium columbinum*, *Ononis repens* (C3), *Vulpia myuros* (C3) a u cesty podél dálnice D5 *Lathyrus tuberosus*, *Hypericum perforatum*, *Persicaria amphibia*, *Potentilla reptans* nebo *Senecio jacobaea*. Místa zde z výsadby na dálničním náspu zmlazuje *Acer campestre*.

V rezervaci jsme pokračovali již pouze tři a druhově chudšími spásanými porosty *Calamagrostis epigejos* a *Rubus caesius* jsme se dostali k borovému lesíku (49°41'57.395"N, 13°12'9.643"E) uvnitř ohrady velkých býložravců. Soupis taxonů je následující: *Arrhenatherum elatius*, *Avenella flexuosa*, *Carex leporina*, *Centaureum erythraea* (C4a), *Chenopodium hybridum*, *Dactylis glomerata*, *Dianthus deltoides*, *Echium vulgare*, *Epilobium adenocaulon*, *Festuca ovina*, *Galeopsis bifida*, *Geranium dissectum*, *Gnaphalium uliginosum*, *Myosotis arvensis*, *Pimpinella saxifraga*, *Rumex acetosella*, *Rosa rubiginosa*, *Securigera varia*, *Trifolium campestre*.

Přílehlá mokřadní plocha, již mimo ohradu, byla pouze zběžně prozkoumána, přesto zde bylo zjištěno množství zajímavějších druhů (49°42'3.689"N, 13°11'8.075"E): *Alisma plantago-aquatica*, *Alopecurus aequalis*, *Carex pseudocyperus* (C4a), *Carex riparia* (C4a), *Cirsium palustre*, *Deschampsia cespitosa*, *Epilobium palustre* (C4a), *Galium palustre*, *Juncus effusus*, *Juncus conglomeratus*, *Lathyrus tuberosus*, *Lythrum salicaria*, *Myosotis caespitosa* (C4a), *Persicaria amphibia*, *Rumex aquaticus*, *Rumex maritimus*, *Scirpus sylvaticus*, *Typha angustifolia*, *Typha latifolia*, *Vicia cracca*, *Vicia tetrasperma*.

Cesta přes rezervaci vedla následně spojkou mezi starší ohradou a novou ohradou postavenou na konci roku 2022. Zdejší mokřadní křoviny byly z důvodu výstavby vykáceny, čímž se částečně obnažily vlhké plochy. To prospělo mimo jiné druhu *Epilobium parviflorum* (C3), který se zde ještě v loňském roce vyskytoval pouze v omezeném počtu jedinců. Doprovodné druhy jsou: *Alopecurus aequalis*, *Bidens cernua*, *Bidens frondosa*, *Carex pseudocyperus* (C4a), *Chenopodium polyspermum*, *Epilobium adenocaulon* (i bělokvětá forma), *Euphorbia helioscopia*, *Gnaphalium uliginosum*, *Holcus lanatus*, *Hypericum tetrapterum*, *Juncus bufonius*, *Juncus effusus*, *Juncus inflexus*, *Myosotis caespitosa* (C4a), *Myosotis palustris*, *Persicaria amphibia*, *Persicaria minor*, *Plantago uliginosa*, *Poa trivialis*, *Ranunculus sceleratus*, *Rorippa sylvestris*, *Rumex maritimus*, *Symphytum officinale*, *Veronica serpyllifolia*.

Vegetace v samotné nové ohradě je první rok po vzniku ohrady spásána spíše sporadicky. Více jsou spásané plochy s písčitým substrátem, které již před zavedením pastvy měly menší zastoupení *Calamagrostis epigejos* (49°42'13.465"N, 13°10'44.444"E). Přesto nejde o druhově bohaté porosty: *Achillea millefolium*, *Agrimonia eupatoria*, *Alopecurus pratensis*, *Arrhenatherum elatius*, *Campanula patula*, *Carlina vulgaris*, ***Centaurea erythraea*** (C4a), *Daucus carota*, *Echium vulgare*, *Galium x pomeranicum*, *Holcus lanatus*, *Leucanthemum vulgare*, *Potentilla reptans*, *Silene latifolia*, *Tanacetum vulgare*, *Trifolium arvense*, *Tripleurospermum inodorum*.

Mimo ohradu jsme dále brouzdali komplexem olšových a topolových porostů a vegetací vysokých ostřic. Poslední zmíněné byly tvořeny druhem ***Carex riparia*** (C4a) s druhově chudým doprovodným složením: *Chenopodium polyspermum*, *Galium palustre*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, ***Myosotis caespitosa*** (C4a). Tyto porosty jsou prostorově relativně rozsáhlé (cca 1 ha) a místy připomínají spíše rozvolněnou olšinu (49°42'16.254"N, 13°10'32.612"E).

Navazující komplexy lesů s *Alnus glutinosa* a *Populus nigra* agg. jsou s typickou garniturou a doprovodnými druhy keřového a stromového patra: *Alopecurus pratensis*, *Betula pendula*, *Betula pubescens*, *Calamagrostis epigejos*, *Calystegia sepium*, *Carex hirta*, *Carex pallescens*, ***Carex riparia*** (C4a), *Cirsium arvense*, *Deschampsia cespitosa*, *Dryopteris carthusiana*, *Galium aparine*, *Galium palustre*, *Glyceria maxima*, *Holcus lanatus*, *Impatiens parviflora*, *Iris pseudacorus*, *Juncus effusus*, *Lycopus europaeus*, *Lysimachia nummularia*, *Potentilla reptans*, *Scirpus sylvaticus*, *Solanum dulcamara*, *Stachys palustris*, *Stellaria graminea*, *Symphytum officinale*, ***Ulmus minor*** (C4a, zmlazuje), *Viburnum opulus*. Ekologicky a habituálně diferencované (vyšší hladina podzemní vody, jiný podrost) je společenstvo *Carici acutiformis-Alnetum glutinosae* na severu lesního komplexu (49°42'31.116"N, 13°10'20.458"E).

Po odchodu z rezervace jsme se vydali podél opuštěných kolejí směřujících do DIOSS Nýřany k cíli exkurze. Po cestě jsme zaznamenali následující druhy: *Artemisia vulgaris*, *Bromus hordeaceus*, ***Calendula officinalis***, *Campanula rapunculoides*, *Centaurea scabiosa*, *Daucus carota*, *Dianthus deltoides*, *Elymus repens*, *Epilobium angustifolium*, *Galium verum*, *Hieracium sabaudum*, *Knautia arvensis*, *Malva neglecta*, *Melilotus albus*, *Pastinaca sativa*, *Polygonum aviculare*, *Ribes nigrum*, *Rosa canina*, ***Rosa rubiginosa***, *Rubus caesius*, *Saponaria officinalis*, *Solidago canadensis*, *Tanacetum vulgare*, *Trifolium arvense*, *Vicia villosa*. Neodpustili jsme si ani zastávku k zápisu polních plevelů na úhuru podél trati (49°42'31.557"N, 13°10'54.112"E): *Aethusa cynapium*, *Anagallis arvensis*, *Artemisia vulgaris*, *Bromus sterilis*, *Chenopodium album*, *Conyza canadensis*, *Deschampsia cespitosa*, *Fallopia convolvulus*, *Geranium pusillum*, *Lactuca serriola*, *Lolium*

multiflorum, *Plantago major*, *Polygonum aviculare*, *Rumex crispus*, *Trifolium arvense*, *Tripleurospermum inodorum*, *Veronica polita*, *Viola arvensis*.

Exkurzi jsme zakončili na nádraží v Nýřanech, kde jsme si při spěchání na vlak všimli druhů *Erysimum durum*, *Hordeum murinum*, ***Lycium barbarum*** a ***Vulpia myuros*** (C3).

Pozn.: Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení je uváděn dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou vyznačeny tučným písmem.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- LÁŇÍKOVÁ D. (2009): *Hyoscyamo nigri-Conietum maculati* Slavnic 1951. – In: Chytrý M. [ed], Vegetace České republiky 2. Ruderalní, plevelová, skalní a suťová vegetace. Academia, Praha, p. 283–285.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

Odpolední exkurze do Plzně-Bukovce

Lenka Pivoňková

Pro exkurzi jsme si vybrali slunečné teplé odpoledne v úterý 5. 9. 2023. Sešli jsme se na točném autobusu č. 28 v Bukovci (já, Ivona Matějková, Sylvie Pecháčková, Jaroslava Nesvadbová a další tři osoby z řad veřejnosti). Cílem byla před několika lety zrušená železniční trať a okolí Bukovce. Na zrušenou trať vedla exkurze již v květnu 2019 (MATĚJKOVÁ & NESVADBOVÁ 2020), rok po jejím uzavření pro železniční provoz. Brzy se má přestavět na stezku pro chodce a cyklisty (bylo již vypsáno výběrové řízení na zhotovitele). Byli jsme zvědaví, jak se od uzavření změnila její květena.

Prozkoumali jsme bývalou železniční trať v úseku dlouhém 500 m a to ca 250 m západně až 250 m východně od mostu bývalé železniční trati přes ulici Hlavní v Plzni-Bukovci. Kolejnice a pražce byly odstraněny krátce po uzavření, v místě bývalé severní koleje bylo odstraněno i šterkové lože. Okraje železničního tělesa pozvolna zarůstají dřevinami, přičemž v bývalém kolejišti se ojediněle uchycují trnovníky akáty (*Robinia pseudoacacia*) a javory kleny (*Acer pseudoplatanus*). Od okrajů se na železniční těleso plazí koberce břečťanu popínavého (*Hedera helix*) nebo plaménku plotního (*Clematis vitalba*). Z bylin jsme v kolejišti hojně nacházeli *Conyza canadensis*, ***Galeopsis angustifolia*** (C3; PL), *Lactuca serriola*. Své místo si zde dále našly: *Amaranthus* sp., *Arabidopsis arenosa*, *Arabis glabra*, *Arenaria serpyllifolia*,

Obr. 2 Botanizování na bývalé trati u Bukovce.

Berteroa incana (PL), *Centaurea stoebe*, *Epilobium hirsutum*, *Epilobium lamyi* (C4b), *Equisetum arvense*, *Eragrostis minor*, *Eragrostis* sp. (PL), *Erigeron annuus*, *Erysimum durum*, *Geranium robertianum*, *Chelidonium majus*, *Linaria vulgaris*, *Medicago sativa*, *Melilotus albus*, *Melilotus officinalis*, *Microrrhinum minus* (PL), *Oenothera* sp., *Oxalis stricta*, *Papaver dubium*, *Pastinaca sativa subsp. urens* (C3), *Picris hieracioides*, *Reseda lutea*, *Setaria viridis*, *Silene vulgaris*, *Sisymbrium loeselii*, *Verbascum lychnitis*, *Verbascum thapsus*. Z druhů v regionu méně známých jsme našli nevzhledný *Amaranthus albus* (PL). Poté, co Ivona našla jednu malou rostlinu *Epilobium brachycarpum* (PL), Sylva opodál upozornila na bohatou populaci tohoto nově se šířícího druhu, který byl podle databáze Pladias dosud nalezen jen na několika málo lokalitách v České republice.

Neopomněli jsme dojít na odpočinkové místo s vyhlídkou nad Zábělským potokem, kde v nízko-stébelném trávníku rostly *Dianthus carthusianorum*, *Hylotelephium maximum*, *Polypodium vulgare* (na kamenech), *Trifolium arvense*.

Prošli jsme vesnickou památkovou zónou Bukovec s pěkně zachovalými domy (na návsi zplanělá *Nigella arvensis* [C1t; PL] a *Malva neglecta*). Sešli jsme dolů k jezu na Berounce. Nedaleko bývalého mlýna roste kolonie *Reynoutria japonica*. Na břehu Berounky se rozrůstá porost o rozloze několika m² rovněž invazní astříčky rodu *Symphytotrichum*, v blízkosti se pnul *Parthenocissus quinquefolia*, v tekoucí vodě se pod hladinou zelenaly hvězdoše *Callitriche* sp. Na břehu rostly např. *Calystegia sepium*, *Geranium pratense*, *Lythrum salicaria*, *Glyceria maxima*, *Sanguisorba officinalis*. V louce před ohradou nás zaujal svou rozvětvenou lodyhou *Rumex thyrsoiflorus* (PL). Kolem ohrady, kde se odděleně pasou kozy, koně a krávy, stezkou mezi zahradou a rákosinou v nivě Berounky jsme došli ke koupališti v Bukovci, napájenému pramenem, v jehož chladné vodě se Ivona se Sylvou

odvážně vykouply. Na břehu rostly např. *Cardamine amara*, *Hypericum tetrapterum* (PL), *Lysimachia nummularia*. Na jaře zde bývá slyšet kuňka ohnivá.

Vyšli jsme stezkou v lesním porostu k silnici (na krajnici *Digitaria sanguinalis*, *Portulaca oleracea*), kolem hřiště znovu na železniční trať a zpět k autobusové zastávce v Bukovci. Celá exkurze probíhala ve fytogeografickém okrese 32 Křivoklátsko, v mapovacím čtverci středoevropského síťového mapování 6246b.

Se Sylvou a Ivonou jsme se cestou domů ještě zašly podívat na louku na Doubravce (ca 790 m S od kaple sv. Václava na Ústředním hřbitově, východní okraj louky, ve f. o. 31a Plzeňská pahorkatina vlastní) s od-kvetlým *Silau silaus* (C3). Měly jsme štěstí, že jsme koromáč zastihly, neboť za dva dny byla louka již posekaná (třetí seč).

Nomenklatura byla sjednocena podle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení je uváděn podle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy označené zkratkou PL jsou uloženy v herbáři Západočeského muzea.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů ČR. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. et ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- MATĚJKOVÁ I. & NESVADBOVÁ J. (2020): Za jarní květenou do Zábělé a po zrušené železniční trati. – Calluna, Plzeň, 25/1: 3–5.

Za podzimní květenou na Šlovický vrch

Sylvie Pecháčková

Na Šlovickém vrchu u Dobřan se pořád něco děje: bývalé vojenské cvičiště je domovem pro šest exmoorských koní, společnost jim ale kromě turistů dělají často i milovníci kol, motorek a aut. Místní květena je tedy velmi proměnlivá a v průběhu roku je stále co nacházet.

14. září 2023 se nás sešlo šest (jako těch koní): K. Čížek, J. Čížek, O. Hružová, D. Papež, I. Matějková a S. Pecháčková. Probrouzdali jsme volným tempem paseným areálem, sledovali nové vyřezávky dřevin a vyschlé louže, všimli si pozdních květů i obrovské diverzity biotopů. Poctivě jsme vystoupali i na rozhlednu, ačkoli dohlednost zrovna nebyla dobrá a slibovaná Šumava zůstala utajená. Pan Čížek se věnoval svým milým ostružiníkům, Dan Papež odběhl prozkoumat výsypku a vrátil se s pěkným nálezem – *Dysphania botrys*. Didakticky jsme si jej porovnali s *Dysphania pumilio*. Také dvojice *Amaranthus retroflexus* a *Amaranthus powellii* rostla příčinlivě vedle sebe. Na výslunném jižním svahu dokvětaly bělolisty *Filago lutescens*, na travnaté cestě jsme našli zbytky suchých stébel *Ventenata dubia*. Odstíny žluté (*Scabiosa ochroleuca*, *Linaria vulgaris*, *Picris hieracioides*) rozhojnil šířící se starček *Senecio inaequidens*. Další invazní druh – *Portulaca oleracea* – jsme zastihli v optimu. Chvilí jsme zkoumali nápadné růžové konopice, nakonec to byla *Galeopsis ladanum*, na Plzeňsku vzácnější druh. Také liány *Fallopia dumetorum* a *Bryonia alba* nás potěšily. Schůdnost terénu byla místy obtížnější, ale všichni výborně zvládli i sestup od rozhledny příkrou a klouzavou cestou, za což si zaslouží obdiv.

Pak nám zvědavost nedala a s vypůjčenou sítkou jsme šli hledat nevyschlé tůňky na protější svah s věží. Moc jich nebylo. Ale jednu z nich obývala nejen kuňka, ale i žábronožky a listonozi (Dan se projevil jako rozený lovec). Takže se botanici proměnili v nadšené

zoology, jásající i nad splešťulí blátivou. Ještě se nám předvedli koníci a my jsme po vydařeném dni vyrazili zpět na dobřanské nádraží.

Bryologická exkurze do PP Hrádecká bahna a PR Žďár

Ivona Matějková

V neděli 8. 10. 2023 uspořádala pobočka celodenní bryologickou exkurzi na Rokycansko, kterou vedla zkušená bryoložka Eliška Kolářová za doprovodu svého manžela Michala a fenky Jezinky. Kolem deváté hodiny ranní se v Hrádku u Rokycan sešlo sedm účastníků exkurze, z toho za pobočku Lenka Pivoňková a Ivona Matějková. Výpravu s námi absolvovali také tři zástupci z Gymnázia Rokycany: student Jaroslav Frouz se zájmem o botaniku a paní učitelky Sylva Krausová a Stanislava Mayerová, které spolupracují se Skautským institutem a v rámci projektu Patronáty (<https://www.skautskyinstitut.cz/patronaty>) se angažují v péči o přírodní památku Hrádecká bahna. Nedělní exkurze tak byla dobrou příležitostí společně navštívit toto zvláště chráněné území a prodiskutovat možnosti jeho ochrany a péče s ohledem na stávající klimatické změny.

Do přírodní památky Hrádecká bahna jsme to měli kousek, území totiž leží přibližně 300 m východně až severovýchodně od železniční zastávky v Hrádku; souřadnice středu lokality jsou 49°42'49.159"N, 13°39'28.006"E. Nacházejí se zde botanicky cenné slatinné louky s bohatými populacemi přirozeně rostoucích druhů orchidejí *Epipactis palustris* a *Dactylorhiza majalis*. Mokřadní porosty jsou každoročně kosené, na některých místech dochází k nežádoucí expanzi rákosu, problematické je i hojné zmlazování olše v koloniích kruštiku bahenního. Podařilo se nám nalézt několik vzácnějších druhů mechorostů (včetně rašeliníků)

Obr. 3 Hledání listonohů na Šlovickém vrchu bylo v této louži úspěšné.

vázaných na mokřadní louky včetně fytocenóz s převahou nízkých druhů ostřic: *Calliergon stramineum*, *Campylium stellatum*, *Sphagnum flexuosum*, *Sphagnum teres*, *Sphagnum warnstorffii* a *Tomentypnum nitens*. Bohužel se nepodařilo potvrdit vzácnou a chráněnou srpnatku fermežovou (*Hamatocaulis vernicosus*) vázanou na zachovalé rašelinné louky, kterou zde Eliška našla před deseti lety. Na Hrádeckých bahnech je patrná určitá eutrofizace prostředí, která se mj. projevuje výrazným šířením běžného mokřadního mechu *Calliergonella cuspidata*. Na některých místech dochází k nežádoucímu poklesu hladiny spodní vody s následným ústupem rašeliníků. Při průzkumu lokality jsme si uvědomili, jak je v dnešní době náročné a obtížné pečovat o cenné slatinné louky, aby nedocházelo k jejich postupné degradaci.

Dalším cílem naší exkurze byl lesní komplex Žďár se stejnojmennou přírodní rezervací, který se nachází východně od Rokycan. Na lokalitu jsme se přiblížili auty, která jsme zaparkovali u hřbitova nad obcí Hůrky (49°44'14.875"N, 13°40'43.400"E). Odtud jsme vyrazili na pěší okruh vedoucí po severním svahu vrchu Žďár (kóta 629 m), až k žlutě značené turistické stezce stoupající k vrcholu kopce. Jehličnaté porosty kolem rezervace byly poškozené přírodními kalamitami (kůrovec, polomy), místy se nacházely holiny vzniklé odtěžením kalamitního dřeva. Bylo zřejmé, že listnaté a smíšené lesy v rezervaci s výskytem letitých stromů mnohem lépe zvládají nepříznivé klimatické podmínky. Ačkoliv nás provázelo mírně deštivé počasí, při výstupu na vrchol Žďáru se mraky protrhaly a otevřely se výhledy do okolní malebné krajiny. Na zpáteční cestě jsme se pohybovali především po jižně exponovaných svazích, buď přímo v lesních porostech, nebo na stezkách či lesních cestách.

V průběhu výpravy nám Eliška ukázala celou řadu zajímavých mechorostů a jätrovek rostoucích na různých typech substrátu. Mechy byly prakticky všudypřítomné: na zemi, na kůře žijících i odumřelých stromů, na kamenech i ve skalních štěrbinách. Díky tomu, že mnohé druhy se během exkurze opakovaly, měli jsme dobrou příležitost si je zažít a zapamatovat. Do herbáře Západočeského muzea v Plzni byly sebrány tyto taxony: *Cephaloziella divaricata*, *Dicranum montanum*, *Hedwigia ciliata*, *Hypnum jutlandicum*, *Plagiothecium curvifolium*, *Ptilium crista-castrensis*, *Tetraphis pellucida* a *Thuidium tamariscinum*. Naši průvodkyni Elišce Kolářové mnohokrát děkujeme za intenzivní a pohodový „minibryokurz“, který jsme si všichni užili navzdory chladnému a vlhkému podzimnímu počasí.

Pozn.: Nomenklatura mechorostů je uváděna podle online klíče na webových stránkách Přírodovědecké fakulty JČU (<https://botanika.prf.jcu.cz/bryoweb/klic/>). Návosloví cévnatých rostlin vychází z Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019).

Literatura:

KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.

FLORISTIKA

Poznámky k flóře kompostárny a přilehlých deponií zeminy v Mýtě na Rokycansku

Miroslava Šandová

Při silnici z Mýta do Cheznovic na Rokycansku byla od r. 2004 průběžně do současnosti vybudována kompostárna (oficiální název Recyklace s. r. o. Mýto; web 1, web 2). Zpracovává biologický komunální odpad z obcí v oblasti mezi Plzní (Letkov, Dýšina, Mokrouše), Hořovicemi (Záluží, Stašov, Kotopeky, Újezd, Tíhava), přilehlé části Brd a Podbrdská (Holoubkov, Mýto, Strašice, Dobřív) a Křivoklátska (Sirá, Cekov, Lhota pod Radčem). Výjimečně jsou odpady sváženy i z obcí východně od města Hořovice.

V administrativní budově areálu působí pobočka další firmy, Bagger BS s. r. o. (web 3), zabývající se drcením, ev. dalším zpracováváním stavebních materiálů (beton, železobeton, cihly) a zemin ze skrývek při stavbách (zeminy a kamení) a rekonstrukcích vozovek (asfaltové směsi a desky). Tyto anorganické materiály jsou po úpravě (rozdrcení, odstranění kamenů) a následném promíšení se zeminou a rozdrčeným bioodpadem používány k dalšímu prodeji odběratelům, stejně jako další komodity (písek, kačírek, kompost aj.). Téměř celý areál s budovami administrativními i provozními je oplocen, pouze na severozápadní straně je umožněn volný výjezd vozidel na otevřené plochy mezi oplocením a železniční tratí. Plocha oploceného areálu i deponií na severní straně až k trati se rozkládá na ca 5,06 ha, nadmořská výška se pohybuje mezi 446 až 456 m, s mírným sklonem k severu.

Na východní straně areálu kompostárny vede hlinitokamenitá cesta, která probíhá až ke Štěpánskému rybníku a je dělicím prvkem mezi vlastní kompostárnou a deponiemi dlouhodobě uložené zeminy, balíků slámy a senáže na bývalých polích. Tyto ruderalizované plochy mají rozlohu ca 9,5 ha s nadmořskou výškou 445–459 m. Rozprostírají se východním směrem až na břeh drobného bezjmenného toku, pramenícího na severoseverovýchodním úpatí vrchu Osičina. Potok prochází propustkem pod tratí a severně od ní se vlévá do Holoubkovského potoka jako jeho levostranný přítok.

Lokalitu jsem začala navštěvovat na jaře v r. 2022, kdy jsem se souhlasem vedoucího provozu poprvé areál prošla, abych zjistila, zda by byl z botanického hlediska zajímavý. Dále jsem ji navštívila 27. 4. 2022, 24. 6. 2022, 7. 7. 2022, 22. 7. 2022, 25. 5. 2023, 16. 6. 2023, 13. 7. 2023 a 31. 8. 2023. Snažila jsem se provést co možná nejkomplexnější inventarizační průzkum. Zajímavější druhy jsem zařadila do herbáře rokycanské muzejní sbírky. Zkratka ROK znamená mezinárodní kód botanické sbírky Muzea Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech, v níž jsou sebrané rostliny uloženy, uvedené číslo je inventární číslo položky. Nomenklatura rostlinných taxonů uváděných v příspěvku je dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Rostliny označené v soupisech + byly v areálu záměrně vysazeny v rámci zahradnických úprav.

Výsledky terénního průzkumu:

1. Příkop mezi silnicí z Mýta do Cheznovic a jižní stranou oplocení areálu kompostárny (49°47'4.695"N, 13°44'55.891"E):

Calamagrostis epigejos, *Cirsium vulgare*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Elytrigia repens*, *Epilobium adenocaulon*, *Equisetum arvense*, *Geranium oxonianum* (ROK6896) 1 trs, kvetoucí, zplanělé z výsadby, *Juncus effusus*, *Leontodon hispidus*, *Lolium perenne*, *Lotus corniculatus*, *Lythrum salicaria*, *Melilotus albus*, *Pastinaca sativa*, *Persicaria amphibia* f. *terrestris*, *Plantago lanceolata*, *Polygonum arenastrum*, *Potentilla anserina*, *Puccinellia distans*, *Rumex crispus*, *Sanguisorba officinalis*, *Sonchus oleraceus*, *Urtica dioica*.

2. Rostliny vysazené v oploceném areálu v rámci provedených sadovnických úprav

Jedná se o stromy i keře, případně byliny zejména na jihozápadní a jižní straně administrativní a provozní budovy (49°47'5.829"N, 13°44'51.893"E a 49°47'4.670"N, 13°44'58.073"E), v okrasných záhonech při vstupu do areálu (49°47'4.620"N, 13°45'1.221"E a 49°47'4.159"N, 13°45'1.916"E) a živý plot při vnitřní východní straně areálu (49°47'6.478"N, 13°45'3.210"E). Pěstované druhy jsou na záhonech a plochách pokrytých borovou štěpkou smíšenou s rašelinou.

+ *Acer campestre*, + *Aquilegia vulgaris*, + *Amelanchier spicata*, + *Amorpha fruticosa*, + *Aster amellus*, + *Berberis thunbergii*, + *Betula pendula*, + *Brunnera macrophylla* (ROK7053), + *Carpinus betulus*, + *Chaenomeles japonica*, + *Clematis tangutica* (ROK6895), + *Cornus alba*, + *Cornus sanguinea*, + *Corylus avellana*, + *Cotoneaster dammeri* (ROK7054), + *Cotoneaster horizontalis* (ROK7106), + *Cotoneaster buxifolium* (ROK6893), + *Dasiphora fruticosa* (ROK7105), + *Deutzia scabra*, + *Geranium oxonianum* (ROK6896), + *Euonymus japonicus*, + *Euonymus fortunei*, + *Forsythia ×intermedia*, + *Fraxinus excelsior*, + *Hemerocallis fulva*, + *Hippophaë rhamnoides*, + *Hosta plantaginea*, + *Hosta ×undulata*, + *Hypericum calycinum* (ROK7109), + *Juniperus communis*, + *Juniperus chinensis*, + *Juniperus ×pfitzeriana*, + *Juniperus sabina*, + *Juniperus squamata* (ROK7107), + *Lavandula angustifolia*, + *Ligustrum vulgare*, + *Muscari comosum*, + *Nerium oleander* (v nádobě), + *Parthenocissus quinquefolia* agg., + *Phlox subulata*, + *Philadelphus coronarius*, + *Physocarpus opulifolius*, + *Picea abies*, + *Picea pungens*, + *Pinus mugo*, + *Pinus rigida*, + *Pinus nigra*, + *Populus balsamifera* juv., + *Primula vulgaris*, + *Ribes aureum*, + *Ribes rubrum*, + *Salix purpurea*, + *Sedum sexangulare*, + *Sedum album*, + *Spiraea ×bumalda* (= *S. japonica*; ROK7055), + *Spiraea salicifolia*, + *Spiraea ×vanhouttei*, + *Stachys byzantina*, + *Symphoricarpos ×chenaultii* (ROK7164), + *Syringa vulgaris*, + *Tagetes patula* (v nádobě), + *Thuja occidentalis*, + *Thuja plicata*, + *Tulipa ×gesneriana*, + *Viburnum rhytidophyllum*, + *Vinca major*, + *Vinca minor*, + *Weigela ×hybrida*, + *Waldsteinia ternata* subsp. *trifolia* (ROK6801).

3. Druhy pěstované v betonových nádobách ve střední části areálu (49°47'5.568"N, 13°45'1.559"E):

+ *Buxus sempervirens*, + *Berberis thunbergii*, + *Dasiphora fruticosa*, + *Sedum sexangulare*, + *Spiraea ×bumalda*, + *Stachys byzantina*, + *Tagetes patula*, + *Taxus baccata* f. *'fastigiata'*, + *Weigela ×hybrida*.

4. Druhy pěstované v plastových kontejnerech (připraveno k odvozu k výsadbě) (49°47'5.717"N, 13°44'57.103"E):

+ *Abies alba*, + *Carpinus betulus*, + *Cydonia oblonga*, + *Fagus sylvatica*, + *Malus domestica*, + *Picea glauca* (ROK7052), + *Picea pungens*, + *Populus* sp., + *Quercus robur*.

5. Plevelé rostoucí v kontejnerované sadbě (49°47'5.717"N, 13°44'57.103"E):

Atriplex sagittata, *Capsella bursa-pastoris*, *Fallopia convolvulus*, *Chenopodium album*, *Chenopodium polyspermum*, *Polygonum aviculare*, *Rumex crispus* juv., *Senecio vulgaris*, *Thlaspi arvense*, *Tripleurospermum inodorum*.

6. Zplaně rostoucích bylin se v okrasných výsadbách na jižní straně areálu (49°47'4.904"N, 13°44'56.084"E) vyskytují druhy:

Arctium lappa, *Arrhenatherum elatius*, *Barbarea vulgaris*, *Bromus hordeaceus*, *Calystegia sepium* (ROK6923), *Capsella bursa-pastoris*, *Cirsium vulgare*, *Chelidonium majus*, *Cirsium arvense*, *Convolvulus arvensis*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Elytrigia repens*, *Epilobium adenocaulon*, *Epilobium montanum*, *Galium album*, *Lathyrus pratensis*, *Leucanthemum vulgare* agg., ***Linum flavum*** (ROK6899, ROK7108) – dle jednání s pracovníky areálu tento druh zde nebyl záměrně vysazen; v r. 2022 byly nalezeny dvě kvetoucí rostliny, v dalším roce několik rostlin – zřejmě došlo k vysemenění a květu v dalším roce. Dále byly zjištěny *Lolium perenne*, *Lychnis flos-cuculi*, *Persicaria amphibia* f. *terrestris*, *Phalaris arundinacea*, *Rubus idaeus*, *Rubus caesius* s. l., *Rumex crispus*, *Sambucus nigra*, *Securigera varia*, *Sedum album* zplaň., *Sonchus oleraceus*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Tripleurospermum inodorum*.

7. Planě rostoucí druhy v okolí odpadní jímky (49°47'6.026"N, 13°44'56.465"E):

Atriplex patula, *Cornus* sp. juv., *Epilobium adenocaulon*, *Galium aparine*, *Geranium pusillum*, *Lactuca serriola*, *Poa palustris*, *Ranunculus repens*, *Rorippa sylvestris*, *Senecio vulgaris*, *Solanum dulcamara*, *Sonchus oleraceus*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Veronica arvensis*.

8. Druhy planě rostoucí podél vnitřní severní části oploceného areálu, v okolí fóliovníku a malého chléva, 49°47'7.703"N, 13°45'2.616"E (v následujícím roce byl chlév zrušen):

Acer pseudoplatanus juv., *Aquilegia vulgaris* zplaň., *Alliaria petiolata*, *Arrhenatherum elatius*, *Artemisia vulgaris*, *Barbarea vulgaris*, *Bromus sterilis*, *Calamagrostis epigejos*, *Calystegia sepium*,

Capsella bursa-pastoris, *Carduus nutans* subsp. *nutans* (C4a), *Carum carvi*, *Cerastium holosteoides* subsp. *vulgare*, *Chelidonium majus*, *Chenopodium album*, ***Chenopodium ficifolium*** (ROK6898), *Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Cirsium oleraceum*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Echium vulgare*, *Erigeron annuus* subsp. *septentrionalis* (ROK7162), *Equisetum arvense*, *Erysimum durum*, *Euphorbia helioscopia*, *Festuca rubra*, *Fumaria officinalis*, *Galeopsis bifida*, *Galium album*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Holcus mollis*, ***Hordeum murinum***, *Hordeum vulgare* sk. *Distichon*, *Lactuca serriola*, *Lamium album*, *Lathyrus pratensis*, *Leontodon hispidus*, *Lotus corniculatus*, *Lysimachia vulgaris*, *Melilotus albus*, *Microrrhinum minus* (ROK6901), ***Microthlaspi perfoliatum*** (ROK6802), *Myosotis arvensis* subsp. *arvensis*, ***Pastinaca sativa* subsp. *urens***, *Plantago lanceolata*, *Poa annua*, *Poa pratensis*, *Quercus robur* juv., *Ranunculus repens*, *Reynoutria japonica*, *Rorippa sylvestris*, *Rumex crispus*, *Rumex obtusifolius*, *Rubus fruticosus* agg., *Saponaria officinalis*, *Securigera varia*, *Senecio vulgaris*, *Solanum nigrum*, *Sonchus asper*, *Sonchus oleraceus*, *Stellaria media*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Trifolium repens*, *Tripleurospermum inodorum*, *Triticum aestivum* sk. *Aestivum*, *Tussilago farfara*, *Urtica dioica*, *Veronica arvensis*, *Veronica persica*, ***Veronica sublobata***, *Vicia cracca*, *Vicia hirsuta*.

9. Druhy planě rostoucí ve foliovníku ve výsadbě + *Solanum lycopersicum*, + *Capsicum annuum*, + *Cucurbita pepo* skupina *Giromontiina* a + *Citrullus lanatus* (49°47'7.566"N, 13°45'3.080"E):

Chenopodium album, *Galinsoga quadriradiata*, *Poa annua*, *Solanum nigrum*, *Stellaria media*.

10. Planě rostoucí druhy při vnější severní straně oplocení areálu a na ruderalizované ploše s navážkami (jílovitými, hlinitými, písčítými, zbytky omítky, úlomky cihel, místy mělký terénní deprese) směrem k železniční trati (49°47'8.033"N, 13°45'1.274"E).

Tato plocha byla v průběhu dvou vegetačních sezón velice proměnlivá, co se týká navážek zeminy, jejich druhů a doby trvání na stanovišti, takže při opakovaných návštěvách jsem často původní hromady již nenalezla a přibýly jiné, přičemž původní zemina byla již zpracována a odvezena nebo rozhrnuta na stávající ploše, často zde byly umístěny např. kontejnery nebo jiná technika.

Adonis aestivalis (C3, ROK6930), *Alliaria petiolata*, *Anagallis arvensis* (ROK6954), *Arctium tomentosum* (ROK6937), ***Bromus japonicus*** (C4a, ROK7169), *Calamagrostis epigejos*, *Centaurea jacea* (ROK7101), *Conium maculatum*, ***Consolida regalis* subsp. *regalis*** (ROK6931), *Cytisus scoparius* subsp. *scoparius*, *Dipsacus fullonum*, *Echinochloa crus-galli* (ROK6955), *Euphorbia helioscopia* (ROK6956), *Ficaria verna* subsp. *verna* (ROK6804), *Hemerocallis fulva* zplaň., *Hypericum perforatum*, *Inula* sp. (ROK6928), *Juncus articulatus* (ROK7098), *Lathyrus*

latifolius (zplaň.; ROK7103), *Lathyrus sylvestris* (ROK7099), *Phragmites australis*, *Plantago uliginosa* (ROK7104), *Persicaria amphibia* f. *terrestris* (ROK6922), *Rubus fruticosus* agg., *Sambucus nigra*, *Stachys palustris* (ROK6900), *Symphytum officinale*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum* (ROK6803), *Trifolium arvense* (ROK7159), *Vicia hirsuta* (ROK6892).

11. Druhy planě rostoucí podél vnější východní strany oploceného areálu, při levé straně štěrkovité cesty vedoucí severním směrem (49°47'4.766"N, 13°45'2.655"E):

Achillea millefolium s. l., *Artemisia vulgaris*, *Barbarea vulgaris*, ***Bromus japonicus*** (C4a, ROK6925), *Carduus crispus*, *Cerastium arvense* subsp. *arvense*, *Chelidonium majus*, *Crepis* sp. (ROK7161), *Cichorium intybus*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Dipsacus fullonum*, *Dipsacus strigosus* (ROK6951), *Epilobium hirsutum*, *Erigeron annuus* (ROK7162), *Erophila verna*, *Erysimum durum* (ROK6897), *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Hemerocallis fulva* zplaň., *Lamium purpureum*, *Lepidium rudemale*, *Lythrum salicaria*, *Microrrhinum minus* (ROK6932), ***Microthlaspi perfoliatum***, *Molinia arundinacea* (ROK6891), *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Poa annua*, *Polygonum arenastrum*, *Rubus fruticosus* agg., *Rumex obtusifolius*, *Senecio vulgaris*, *Stellaria media*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Trifolium dubium*, *Trifolium repens*, *Tussilago farfara*, *Urtica dioica*, *Veronica arvensis*, *Veronica chamaedrys* subsp. *chamaedrys*.

12. Pravá strana cesty východně od oploceného areálu a mělký příkop podél 1. deponie (49°47'5.359"N, 13°45'3.089"E):

Agrostis stolonifera, *Arctium tomentosum*, *Armoracia rusticana*, *Atriplex sagittata*, ***Bromus japonicus*** (C4a, ROK6925), *Calystegia sepium*, *Carex brizoides*, *Centaurea jacea* (ROK6934), *Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Crepis biennis*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Deschampsia cespitosa*, *Dipsacus fullonum*, *Elytrigia repens*, *Epilobium* cf. *palustre* (C4a, ROK6962), *Equisetum arvense*, *Erysimum durum* (ROK6926), *Geranium robertianum*, *Juncus effusus*, *Lactuca serriola*, *Lapsana communis* subsp. *communis*, *Lathyrus pratensis*, *Lepidium campestre*, *Lotus corniculatus*, *Lythrum salicaria*, *Matricaria discoidea*, *Microrrhinum minus*, *Pastinaca sativa* subsp. *urens*, *Phalaris arundinacea*, *Plantago lanceolata*, *Poa compressa*, *Polygonum aviculare*, *Potentilla reptans*, *Ranunculus repens*, *Rumex crispus*, *Rumex obtusifolius*, *Salix caprea*, *Salix viminalis* juv., *Scorzoneroideis autumnalis*, *Solidago canadensis*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Torilis japonica*, *Trifolium hybridum*, *Trifolium repens*, *Urtica dioica*, *Vicia cracca*, ***Vulpia myuros*** (ROK7097).

13. Svahy a horní plato 1. deponie při pravé straně cesty, východně od oploceného areálu (49°47'6.169"N, 13°45'3.857"E):

Agrostis stolonifera, *Achillea millefolium* s. l., *Arabis glabra*, *Artemisia vulgaris*, *Barbarea vulgaris*, *Bromus hordeaceus*, *Bromus inermis*, *Calamagrostis epigejos*, *Calystegia sepium*, *Carduus crispus* (ROK6936), *Carduus nutans* subsp. *nutans*, *Centaurea jacea*, *Cichorium intybus*, *Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Elytrigia repens*, *Erigeron annuus* subsp. *septentrionalis*, *Erysimum durum*, *Fallopia convolvulus*, *Festuca pratensis*, *Festuca rubra*, *Galium album*, *Galium aparine*, *Hypericum perforatum*, *Lactuca serriola*, *Lolium perenne*, *Lotus corniculatus*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Medicago lupulina*, *Melilotus albus*, *Melilotus officinalis*, *Oenothera biennis*, *Pastinaca sativa* (ROK6924), *Phalaris arundinacea*, *Phleum pratense*, *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Poa annua*, *Poa compressa*, *Poa pratensis*, *Poa trivialis*, *Persicaria amphibia* f. *terrestris*, *Potentilla anserina*, *Rubus caesius* s. l., *Rumex crispus*, *Tanacetum vulgare*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Trifolium dubium*, *Trifolium hybridum*, *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Tripleurospermum inodorum*, *Tussilago farfara*, *Urtica dioica*, *Vicia cracca*, *Vicia tetrasperma* (ROK6961).

14. Svahy a horní plato 2. deponie při pravé straně cesty, severním směrem k železniční trati (49°47'7.665"N, 13°45'4.272"E):

Achillea millefolium s. l., *Agrostis capillaris*, *Arctium minus*, *Arctium tomentosum* (ROK6937), *Artemisia vulgaris*, *Bromus hordeaceus*, *Calamagrostis epigejos*, *Carduus crispus* subsp. *crispus*, *Centaurea cyanus* (ROK7163), *Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*, *Conyza canadensis*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Dipsacus fullonum*, *Epilobium adenocaulon*, *Epilobium hirsutum* (ROK6952), *Erysimum durum*, *Festuca pratensis*, *Festuca rubra*, *Heracleum sphondylium*, *Hordeum vulgare* sk. *Distichon*, *Hypericum perforatum*, *Lathyrus pratensis*, *Lathyrus sylvestris* (ROK6927), *Lotus corniculatus*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Medicago lupulina*, *Melilotus albus*, *Melilotus officinalis*, *Phalaris arundinacea*, *Phleum pratense*, *Phragmites australis*, *Plantago lanceolata*, *Poa pratensis*, *Poa trivialis*, *Populus nigra* juv., *Populus tremula* juv., *Potentilla anserina*, *Ranunculus repens*, *Rosa canina*, *Rubus caesius* s. l., *Rubus fruticosus* agg., *Rumex obtusifolius*, *Salix alba* juv., *Salix caprea*, *Salix cinerea* (ROK6935), *Salix viminalis* (ROK6938), *Sanguisorba officinalis*, *Saponaria officinalis*, *Solidago canadensis* (ROK6940), *Sonchus oleraceus*, *Tanacetum vulgare*, *Urtica dioica*, *Vicia cracca*, ***Vulpia myuros*** (ROK7097; na úpatí deponie u okraje cesty).

15. Čerstvá jílovitá navážka mezi vnější stranou severního oplocení areálu a železniční tratí (49°47'9.583"N, 13°45'1.752"E):

Agrostis capillaris, *Amaranthus retroflexus*, *Anagallis arvensis*, *Campanula rapunculoides*, *Centaurea jacea*, *Chenopodium album*, *Chenopodium*

polyspermum, *Cirsium vulgare* (ROK6939), *Daucus carota* subsp. *carota*, *Dipsacus fullonum*, *Echinochloa crus-galli* (ROK6955), *Eragrostis minor*, *Euphorbia helioscopia* (ROK6956), *Festuca rubra*, *Geranium pusillum*, *Geum urbanum*, *Glechoma hederacea*, *Helianthus annuus* skup. *Macrocarpus* zplaň., *Hemerocallis fulva* zplaň., ***Hordeum murinum***, *Hypericum perforatum*, *Lathyrus pratensis*, *Lathyrus sylvestris* (ROK6927), *Lepidium rudernale*, *Melilotus albus*, *Microrrhinum minus*, *Molinia arundinacea* (ROK6891), *Persicaria lapathifolia*, *Persicaria amphibia* f. *terrestris*, *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Polygonum arenastrum*, *Potentilla anserina*, *Potentilla reptans*, *Ranunculus repens*, *Rosa* × *multiflora*, *Rosa* × *alba* (oba druhy zaneseny s odpadem ze zahrad), *Salix alba* juv., *Sambucus nigra* juv., *Sonchus asper*, *Stellaria alsine*, *Thlaspi arvense*, *Trifolium arvense*, *Trifolium hybridum*, *Trifolium repens*, *Tripleurospermum inodorum*, *Tussilago farfara*, *Verbascum nigrum* (ROK6933).

16. Starší navážka (hlinitá, hlinitopísčitá, s drobným kamením) severně od severního oplocení areálu, směrem k železniční trati (49°47'9.891"N, 13°45'3.596"E):

Aethusa cynapium, *Amaranthus retroflexus*, *Atriplex hortensis* (ROK6958), *Atriplex patula*, *Atriplex sagittata*, ***Bromus japonicus*** (C4a, ROK7100), *Calystegia pulchra*, *Euphorbia helioscopia* (ROK6929), *Fallopia convolvulus*, *Fumaria officinalis* (ROK7036), *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Helianthus tuberosus*, *Chenopodium album*, *Chenopodium ficifolium*, *Chenopodium polyspermum*, *Chenopodium strictum*, *Impatiens parviflora*, *Lactuca serriola*, *Myosotis arvensis* subsp. *arvensis*, *Persicaria lapathifolia* subsp. *lapathifolia*, *Plantago lanceolata*, *Plantago major*, *Polygonum aviculare*, *Senecio vulgaris*, *Senecio jacobaea* (ROK6959), *Sonchus asper*, *Thlaspi arvense*, *Tripleurospermum inodorum*, *Veronica persica*, ***Vulpia myuros*** (ROK7102).

17. Ruderální plocha východně od 1. a 2. deponie, písčitá a jílovitá navážka, drobné i větší terénní deprese, při deštích místy stojatá voda, částečně panelová plocha, navazuje na cestu vedoucí k deponiím při silnici do Cheznovic (49°47'10.421"N, 13°45'7.319"E):

Achillea millefolium s. l., *Arabis glabra*, *Arenaria serpyllifolia*, *Artemisia vulgaris*, *Conyza canadensis*, *Dactylis glomerata*, *Echium vulgare*, *Elytrigia repens*, *Epilobium palustre* (C4a, ROK6962), ***Falcaria vulgaris*** (ROK6957) ve spáře panelové plochy, *Geranium robertianum*, *Hypericum maculatum*, *Hypericum tetrapterum* ve vlhkém příkopu, *Juncus conglomeratus*, *Juncus effusus*, *Leontodon hispidus*, *Lysimachia vulgaris*, *Medicago lupulina*, *Melilotus albus*, *Melilotus officinalis*, *Oenothera biennis* (ROK6953), *Phalaris arundinacea*, *Plantago lanceolata*, *Poa annua*, *Poa compressa*, *Poa palustris*, *Populus tremula* juv., *Puccinellia distans*, *Sonchus oleraceus*, *Rosa* sp. juv. (cf. *canina*), *Rubus caesius* s. l.,

Salix viminalis (ROK6938), *Scorzoneroideae autumnalis*, *Senecio jacobaea* (ROK7094), *Symphytum officinale*, *Trifolium hybridum*, *Tripleurospermum inodorum*, *Tussilago farfara*, *Typha latifolia*, *Verbascum lychnitis*, *Veronica serpyllifolia* subsp. *serpyllifolia*, *Vicia tetrasperma*.

18. Terénní deprese (zarostlá cesta) východně od 1. deponie směrem k bezejmennému toku (49°47'9.074"N, 13°45'10.273"E):

Agrostis stolonifera, *Alopecurus aequalis* (ROK7095), *Epilobium adenocaulon*, ***Epilobium palustre*** (C4a), *Juncus conglomeratus*, *Juncus effusus*, *Lotus uliginosus*, *Persicaria lapathifolia* subsp. *lapathifolia*, *Phalaris arundinacea*, *Phragmites australis*, *Plantago major*, *Poa annua*, *Potentilla anserina*, *Salix alba*, *Tanacetum vulgare*, *Typha angustifolia*, ***Vulpia myuros*** (ROK7096) – u betonové plochy).

19. Plocha na bývalém poli směrem k bezejmennému toku východně od deponií 1 a 2 (49°47'5.396"N, 13°45'12.958"E):

Největší část sledovaného území porostlá souvislými porosty *Calamagrostis epigejos*, *Elytrigia repens*, *Phalaris arundinacea*, vtroušeně *Daucus carota* subsp. *carota*, *Melilotus albus*, místy skupiny *Cirsium oleraceum*, *Dipsacus fullonum* a ***Epilobium palustre*** (ROK6960). Ojediněle keře *Sambucus nigra*, *Salix alba* a *Salix caprea*, v terénních depresích *Typha latifolia* a *Phragmites australis*. Dle dodatečného zjištění je území občas (dle potřeby) sečeno, aby byl umožněn průjezd techniky pro uložení nebo odvoz materiálu.

20. Deponie za příkopem při levé straně silnice do Cheznovic (49°47'2.728"N, 13°45'12.185"E):

Arrhenatherum elatius, *Artemisia vulgaris*, *Barbarea vulgaris*, *Calystegia sepium*, *Carex hirta*, *Cirsium arvense*, *Crepis biennis*, *Daucus carota* subsp. *carota*, *Echinochloa crus-galli*, *Elytrigia repens*, *Erigeron annuus* subsp. *septrionalis*, *Filipendula ulmaria*, *Fraxinus excelsior* juv., *Galium album*, *Galium aparine*, ***Galium verum*** (ROK7165), *Geranium pratense*, *Hypericum perforatum*, *Lactuca serriola*, *Lathyrus pratensis*, *Lathyrus sylvestris* (ROK7170), *Linaria vulgaris* (ROK7167), *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum salicaria*, *Myosoton aquaticum* (ROK7166), *Phalaris arundinacea*, *Pimpinella major*, *Plantago lanceolata*, *Potentilla reptans*, *Robinia pseudoacacia*, *Rosa canina*, *Rubus fruticosus* agg., *Rumex crispus*, *Salix alba* juv., *Sanguisorba officinalis*, *Solidago canadensis*, *Sonchus asper*, *Symphytum officinale*, *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Trifolium hybridum*, *Tussilago farfara*, *Typha angustifolia* (v příkopu na úpatí), *Urtica dioica*.

21. Lem silnice mezi vozovkou silnice do Cheznovic a úpatím deponie (49°47'2.852"N, 13°45'14.889"E):

Achillea millefolium s. l., *Agrostis stolonifera*, *Atriplex patula*, ***Digitaria sanguinalis*** subsp. *sanguinalis*, ***Chenopodium album*** subsp. *pedunculare*, *Lactuca serriola*, *Leucanthemum vulgare* subsp. *vulgare*, *Malva sylvestris*, *Odontites*

vernus subsp. *serotinus*, *Poa annua*, *Pimpinella major*, *Plantago major*, *Polygonum arenastrum*, *Potentilla anserina*, *Puccinellia distans*, ***Setaria viridis***, *Sonchus asper*, *Trifolium hybridum*.

Závěr

V průběhu dvou vegetačních sezón 2022 a 2023 bylo v areálu Kompostárny v Mýtě a na přilehlých trvalých deponiích evidováno 81 pěstovaných druhů cévnatých rostlin a 235 druhů planě rostoucích. Z dlouhodobě sledovaných taxonů, šířících se v oblasti Podbrdská, byly zde nalezeny *Echinochloa crus-galli*, *Digitaria sanguinalis* subsp. *sanguinalis*, *Setaria viridis* a *Vulpia myuros*.

K nejzajímavějším druhům, které zde byly vysazeny v rámci sadovnických úprav, patří *Clematis tangutica*, *Linum flavum*, *Geranium oxonianum*, *Symphoricarpos chenaultii* a *Waldsteinia ternata* subsp. *trifolia*.

Nálezy *Waldsteinia ternata* subsp. *trifolia* jsou z různých míst naší republiky uváděny častěji, např. z parku u nemocnice v Klatovech ji uvádí ČÍŽEK & KRÁL (2009) nebo M. Lepší & M. Štech z Hojsovy Stráže (web 6), udávána je také L. Klátilem ze ZOO ve Zlíně, P. Kocnou z botanické zahrady v Praze-Troji nebo M. Keslem ze zahrady v Praze-Dejvicích (web 7).

Geranium oxonianum mnou nalezené v Mýtě uvádí z botanické zahrady v Praze-Troji M. Klesl (web 8). Ve svém portfoliu sadbového materiálu nabízí křížence druhu *Geranium endersii*, kam tento druh patří, řada zahradnictví (web 9) a také zahradnictví v nedaleké obci Cheznovice, které provádělo výsadby pro městys Mýto, a je pravděpodobné, že jej užilo i v areálu kompostárny (web 10).

Nejasný je původ výskytu *Linum flavum*. Jeho výskyt může souviset s přenosem zeminy z oblasti Berounska (nejbližší lokality jsou uváděny v Českém krasu – web 4), nebo může být jeho původ v odpadu z některé zahrádky, neboť semena lze zakoupit i v internetových obchodech (web 5).

Literatura:

- ČÍŽEK, K. & KRÁL M. (2009): Park v areálu nemocnice v Klatovech. – Calluna, Plzeň, 14:7–8.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- Web 1: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=1071625&typ=UPLNY> (5. 10. 2023)
- Web 2: <https://www.firmy.cz/detail/585585-bagger-myto.html>
- Web 3: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=949555&typ=PLATNY>
- Web 4: Pladias. Databáze české flóry a vegetace. <https://pladias.cz/taxon/distribution/Linum%20flavum> (3. 10. 2023)
- Web 5: <https://www.semena.cz/len-zlutý-linum-flavum-semena-lnu-100-ks> (23. 10. 2023)

Web 6: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Waldsteinia%20ternata%20subsp.%20trifolia> (23. 10. 2023)
 Web 7: <https://www.biolib.cz/cz/taxon/id39863/> (Waldsteinia ternata, 23. 10. 2023)
 Web 8: <https://www.biolib.cz/cz/taxonimage/id199284/> (Geranium oxonianum, 23. 10. 2023)
 Web 9: <https://www.zahradnictvi-edem.cz/kakost-endresuv--wargrave-pink--geranium-endressii--wargrave-pink/> (23. 10. 2023)
 Web 10: <https://www.zahradnictvi-cheznovice.cz/katalog-rostlin/kakost-endresuv/> (3. 10. 2023)

Polní mokřad se společenstvem *Alismatetum lanceolati* a nedaleké ruderalí u Chotěšova

Daniel Papež

Úvod

V posledních letech se na Chotěšovsku (okr. Plzeň-jih) vyvíjí několik menších polních mokřadů. Ten největší (49°39'53.361"N, 13°12'6.667"E), v lokalitě U Křížku, se zde na základě satelitních snímků ČÚZK (web 1) objevuje už minimálně 30 let a je zřejmé, že býval pravidelně rozoráván. V současnosti se v něm objevují i druhy trvalých mokřadů (např. *Schoenoplectus lacustris*, *Carex acuta*). Zároveň jde o jednu z mála lokalit v západních Čechách s výskytem druhu *Alisma lanceolatum*. Ten je typický spíše pro teplé, kontinentálnější oblasti Česka. Je to druh s malou konkurenční schopností, který se častěji objevuje na narušených nebo na opakovaně narušovaných substrátech. Oproti druhu *Alisma plantago-aquatica* lépe snáší vysychání. To jsou jedny z důvodů, proč vegetace s žabníkem kopinatým na polních mokřadech zastupuje společenstvo *Alopecuro-Alismatetum plantagininis-aquaticae* (ŠUMBEROVÁ 2011).

Železniční výhybna 50 m přes koleje od mokřadu (centroid 49°39'57.031"N, 13°12'11.797"E) představuje další botanicky zajímavou lokalitu v oblasti. Plochy podél výhybny o délce 600 m jsou tvořeny především šterkovými substráty, omezené i písčnými či jílovitými, s malou pokrývností ruderalních druhů. Z důvodu blízkosti železniční trati a předpokladu ferroviatického šíření některých druhů, především teplomilných, jsem očekával výskyt některých zajímavějších taxonů. Ten jsem následně i potvrdil.

Metodika

Terénní průzkum v místě mokřadu proběhl dne 20. 7. 2023. Nejprve jsem vytvořil soupis všech zjištěných taxonů. Následně jsem pořídil šest fytoecologických snímků za účelem podrobnějšího zachycení variability v pokrývnosti, zastoupení taxonů a podoby mokřadu jakožto lokality význačného taxonu. Hodnoty pokrývnosti jsem stanovil podle rozšířené, 9-členné Braun-Blanquetovy stupnice (WESTHOFF & VAN DER MAAREL 1978). Velikost všech snímků jsem zvolil 4×4 m. Data jsem následně zpracoval do podoby

diferencované snímkové tabulky (MORAVEC 1994). Pokus o taxonomické zařazení snímků byl proveden pomocí programu Juice (TICHÝ 2002).

Ruderální plochy u výhybny jsem navštívil 20. 7. a 14. 9. 2023. Pořídil jsem zde pouze soupis taxonů a následně na základě katalogu nepůvodních rostlin (PYŠEK et al. 2022) zpracoval jednoduchý podíl původní : nepůvodní.

Nomenklatura cévnatých rostlin je sjednocena dle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). U prýšce sbíraného u výhybny jsem se přiklonil k jménu *Euphorbia saratoi* na základě popisu a vymezení k příbuzným taxonům podle REICHERT et al. (2018) a KAPLAN et al. (2023). Stupeň ohrožení (vyjma druhu *Vulpia myuros* na základě jeho současného invazivního charakteru) je uváděn dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017). Druhy sebrané do herbáře Západočeského muzea v Plzni jsou označeny zkratkou PL. Význačné taxony jsou zvýrazněny tučným písmem.

Polní mokřad

Cílové společenstvo *Alismatetum lanceolati* (svaz *Eleocharito palustris-Sagittarion sagittifoliae* – vegetace mohutných bažinných bylin v periodicky vysychajících vodách) obsadilo v rámci mokřadu (cca 0,6 ha) rozoranou plochu o velikosti 300 m². Je jednoznačně reprezentované snímkem 2; v době snímkování se vyznačovalo dominancí druhu *Alisma lanceolatum* (PL) ve svrchním patře a přítomností druhů polních plevelů aj. v patře spodním. Druh je zaznamenán i v dalších snímcích, kromě snímku 6. Pokus o syntaxonomické zařazení těchto dalších snímků byl neúspěšný, a jelikož nebyly pořízeny za účelem mapování vegetace, ale pro demonstrování odlišné ekologie žabníku kopinatého v rámci mokřadu, nebyly dále analyzovány. Nejbližší jsou si snímky 3 až 6 s nejpodobnější druhovou skladbou (viz tab. 1, str. 18). Zde se na pravidelně oraných plochách hojně vyskytují druhy polních plevelů i druhy mokřadní. Snímek 6 představuje sukcesně pokročilejší stadium a uplatňují se zde především vytrvalé mokřadní druhy.

Celkem bylo ve snímcích zaznamenáno 36 druhů. Dalších 10 bylo zjištěno mimo snímky: *Bidens frondosa*, *Bidens tripartita*, *Chenopodium album*, *Glyceria declinata*, *Juncus conglomeratus*, *Persicaria maculosa*, *Potentilla supina*, *Ranunculus sceleratus*, *Schoenoplectus lacustris* (C4a), *Vicia tetrasperma*.

Ruderalí

Na ruderalní ploše podél výhybny u Chotěšova jsem zapsal celkem 74 taxonů. Z těchto druhů je původních 47, archeofytů 19 a neofytů 8. Nepůvodní druhy tak tvoří něco přes 1/3 zapsaných druhů (podíl 47:27). Soupis taxonů je následující:

Achillea millefolium, *Arenaria serpyllifolia*, *Arrhenatherum elatius*, *Artemisia vulgaris*, *Atriplex prostrata*, *Bromus hordeaceus*, *Bromus tectorum*, *Calamagrostis epigejos*, *Carex hirta*, *Centaurea stoebe*, *Chenopodium album*, *Cirsium vulgare*, *Crepis capillaris*,

Conyza canadensis, *Daucus carota*, *Dianthus deltoides*, *Digitaria sanguinalis*, *Echium vulgare*, *Equisetum arvense*, *Epilobium lamyi*, *Epilobium tetragonum*, *Eragrostis minor*, *Erigeron annuus*, *Erysimum durum*, *Euphorbia helioscopia*, ***Euphorbia saratoi*** (PL), *Festuca brevipila*, ***Filago arvensis*** (C3), *Galium album*,

Galium aparine, *Galium verum*, *Geranium columbinum*, *Herniaria glabra*, *Hypericum perforatum*, *Hypochaeris radicata*, *Lactuca serriola*, *Lepidium rudemale*, *Lotus corniculatus*, *Lycopsis arvensis*, *Melilotus albus*, *Melilotus officinalis*, *Oenothera biennis*, ***Oenothera fallax***, ***Ononis repens*** (C3), *Papaver dubium*,

Tabulka 1: diferencovaná snímková tabulka polního mokřadu.

pořadové číslo snímku	1	2	3	4	5	6
počet druhů	12	12	15	22	16	16
pokryvnost E ₁ (%)	98	75	25	75	40	70
<i>Elymus repens</i>	2a	2m	+	1	2b	2b
<i>Stachys palustris</i>	2m	+	2a	4	+	+
<i>Rumex crispus</i>	2b	2m	1	.	.	.
<i>Juncus articulatus</i>	3	1	.	+	.	.
<i>Alopecurus aequalis</i>	2a	1	2a	2a	2m	.
<i>Alisma lanceolatum</i> *	2m	4	1	+	+	.
<i>Chenopodium polyspermum</i>	.	+	2m	2b	3	.
<i>Plantago major</i>	.	+	1	1	1	.
<i>Cirsium arvense</i>	.	1	1	1	r	2a
<i>Polygonum aviculare</i>	.	+	1	1	2m	2m
<i>Juncus bufonius</i>	.	.	.	2m	2a	3
<i>Matricaria chamomilla</i>	.	.	.	1	1	2m
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	.	.	1	+	.	2m
<i>Trifolium repens</i>	.	.	+	+	.	1
<i>Vicia villosa</i>	.	.	.	+	+	1
<i>Euphorbia helioscopia</i>	.	.	r	r	r	.
<i>Echinochloa crus-galli</i>	.	+	+	+	.	.
<i>Anagallis arvensis</i>	.	.	.	.	+	2a
<i>Gnaphalium uliginosum</i>	.	.	.	2m	2m	.
<i>Persicaria lapathifolia</i>	.	.	.	1	1	.
<i>Thlaspi arvense</i>	.	.	1	+	.	.
<i>Ranunculus repens</i>	3	.	.	2m	.	.
<i>Typha latifolia</i>	+	.	+	.	.	.
<i>Rumex maritimus</i>	.	r	.	.	r	.
<i>Juncus effusus</i>	2b	.	.	.	.	.
<i>Carex acuta</i>	2a	.	.	.	.	.
<i>Potentilla reptans</i>	1	.	.	.	.	.
<i>Epilobium tetragonum</i>	1	.	.	.	.	.
<i>Triticum aestivum</i>	.	.	.	.	.	3
<i>Rumex obtusifolius</i>	.	.	.	.	.	2b
<i>Poa palustris</i>	.	.	.	.	.	2m
<i>Atriplex patula</i>	.	.	.	.	.	+
<i>Apera spica-venti</i>	.	.	.	.	.	+
<i>Epilobium lamyi</i>	.	.	.	.	.	+
<i>Sonchus arvensis</i>	.	.	.	+	.	.
<i>Rorippa palustris</i>	.	.	.	r	.	.

* většina jedinců již byla ve fázi po odkvětu. Ještě kvetoucí rostliny byly určeny jako *Alisma lanceolatum*. Tomu odpovídají i stanovištní podmínky.

Pastinaca sativa, *Phleum pratense*, ***Picris hieracioides***, *Plantago lanceolata*, *Poa compressa*, *Potentilla argentea*, *Potentilla norvegica*, *Potentilla reptans*, ***Reseda lutea***, ***Rhus typhina***, *Robinia pseudoacacia*, *Rumex acetosella*, *Rumex obtusifolius*, *Sanguisorba minor*, *Saponaria officinalis*, *Scleranthus annuus*, *Securigera varia*, ***Senecio inaequidens*** (PL, devět jedinců po celé délce území), *Setaria pumila*, *Silene latifolia*, *Silene vulgaris*, *Solidago canadensis*, ***Symphyotrichum novi-belgii*** (PL), *Taraxacum* sect. *Taraxacum*, *Trifolium repens*, *Tripleurospermum inodorum*, *Verbascum thapsus*, *Vicia cracca*, ***Vulpia myuros***.

Závěr

Výskyt vegetace s žabníkem kopinatým v západních Čechách je vzácný. Nález na polním mokřadu ovšem zapadá do stanovištních podmínek vhodných pro tento druh teplomilné vegetace. Pro přežití společenstva jsou důležité disturbance, jelikož jsou semenáčky schopné přežít pouze na místech s narušeným vegetačním krytem. Na podzim roku 2023 byl polní mokřad rozorán a bude tak zajímavé v závislosti na hospodaření sledovat budoucnost této vegetace na Chotěšovsku.

Na území výhybny byl zjištěn výskyt několika význačných původních i nepůvodních druhů.

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., ŠUMBEROVÁ K., PRANČL J., VELEBIL J., DŘEVOJAN P., DUCHÁČEK M., BUSINSKÝ R., ŘEPKA R., MADĚRA P., GALUŠKOVÁ H., WILD J. & BRŮNA J. (2023): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 12. – Preslia 95: 1–118.
- MORAVEC J. et al. (1994): Fytocenologie. – Academia, Praha, 403 p.
- PYŠEK P., SÁDLO J., CHRTEK J. jr., CHYTRÝ M., KAPLAN Z., PERGL J., POKORNÁ A., AXMANOVÁ I., ČUDA J., DOLEŽAL J., DŘEVOJAN P., HEJDA M., KOČÁR P., KORTZ A., LOSOSOVÁ Z., LUSTYK P., SKÁLOVÁ H., ŠTAJEROVÁ K., VEČEŘA M., VÍTKOVÁ M., WILD J. & DANIHELKA J. (2022): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (3rd edition): species richness, status, distributions, habitats, regional invasion levels, introduction pathways and impacts. – Preslia 94: 447–577.
- REICHERT H., GREGOR T. & MEIEROTT L. (2018): *Euphorbia saratoi* (= *E. podperae*, *E. pseudovirgata* auct., *E. virgata* var. *orientalis*, *E. virgultosa*) – in Mitteleuropa und Nordamerika ein neophyt unklarer Herkunft. – Kochia 11: 1–36.
- ŠUMBEROVÁ K. (2011): *Alismatetum lanceolati* Zahlhaimer ex Šumberová in Chytrý 2011. In:

- Chytrý M. [ed.] Vegetace České republiky 3. Vodní a mokřadní vegetace, Academia, Praha, p. 472–474.
- TICHÝ L. (2002): JUICE – software for vegetation classification. – Journal of Vegetation Science 13: 451–453.
- WESTHOFF V. & VAN DER MAAREL E. (1978): The Braun-Blanquet approach. – In: WHITTAKER R. H. [ed.], Classification of Plant Communities, Ed. 2., Junk, The Hague, p. 287–297.

Web 1: <https://ags.cuzk.cz/archiv/> (listopad 2023)

Zajímavé floristické nálezy na Kovčinském rybníku

Radim Paulič

Rybník Kovčinský je jeden z velkých rybníků ležících zhruba mezi Horažďovicemi a Nepomukem. Jeho výměra je 106 ha. Název odkazuje na nedalekou obec Kovčín, do jejíhož katastrálního území rybník patří. Tato obec se mezi roky 1925–1995 jmenovala Kozčín, poté se vrátila k původnímu historickému názvu, proto je rybník ve starších mapách nazýván „Kozčinský“, místně též zvaný „Kvášňovák“ podle blízké obce Kvášňovice, která leží severovýchodním směrem od rybníka. Nadmořská výška rybníka je 508 m n. m., leží v kvadrantu 6547d (dle síťového mapování) a spadá do fytogeografického podokresu 36a. Blatensko. Malý ostrůvek ve východní části rybníka je vyhlášen za přechodně chráněnou plochu z důvodu hnízdění racka chechtavého (*Larus ridibundus*), který zde byl před lety velmi hojný, avšak v poslední době zde již patrně vymizel.

Na podzim roku 2022 proběhl výlov Kovčinského rybníka a kvůli nedostatku dešťových srážek zůstala nádrž v roce 2023 na nízkém stavu vodní hladiny s obnaženým pobřežím. Především východní a jihozápadní pobřeží zabíralo velkou plochu obnaženého dna.

Jeho dno je z velké části písčité. Především na jihozápadním, jižním a východním pobřeží je písek pokryt jemným bahnem. Severní a z velké části též západní pobřeží je písčité, bez pokryvu jemného bahna.

Rybník je u botanické veřejnosti dobře znám. Patrně prvním z botaniků, kteří lokalitu navštívili, byl v roce 1876 L. J. Čelakovský, který zde sbíral mj. druh *Juncus tenageia* (ČELAKOVSKÝ 1883). V roce 1914 zde botanizoval Fr. Maloch, který zde našel např. *Centunculus minimus* či *Pseudognaphalium luteoalbum* (MALOCH 1933). Od 40. let do 60. let 20. století zde floristicky působil J. Vaněček, který nálezy z Kovčinského rybníka zahrnul do Květeny Horažďovicka (VANĚČEK 1969), a poté ještě několik dalších botaniků.

Kovčinský rybník jsem během vegetační sezony 2023 navštívil čtyřikrát. Dvakrát v druhé polovině jara, a to 2. června a poté znovu 10. června. Další návštěva proběhla během velmi horkého letního dne 20. srpna, kdy jsem zde botanizoval společně s Petrou Křešovou. Naposledy jsem zde byl 12. září s Milanem Štechem.

Obr. 4 Pobřeží Kovčinského rybníka s obnaženou litorální zónou.

Nomenklatura cévnatých druhů rostlin vychází z Klíče ke květeně České republiky (KAPLAN et al. 2019). Ohrožené druhy rostlin (GRULICH V. & CHOBOT 2017) jsou vyznačeny tučným písmem a v závorce je uveden stupeň ohrožení.

Ihned při vstupu z cesty, vedoucí po hrázi, do rybníka u jeho bezpečnostního přelivu (severozápadní cíp rybníka pod železniční tratí, 49°24'43.0"N, 13°36'59.9"E) rostlo několik zajímavých druhů: *Bromus secalinus* (C1t; jistě zavlečený s krmivem pro ryby), *Bolboschoenus yagara* (C3), velmi hojně *Myosurus minimus* (C3; tento druh byl poté velmi hojný v celé šířce západního až jihozápadního pobřeží), řídce i *Cuscuta campestris*, dále např. *Stellaria alsine*, *Ranunculus sceleratus*, *Persicaria lapathifolia*, *Trifolium hybridum* aj.

Směrem podél západního, jihozápadního až jižního pobřeží rybníka druhů přibývalo: *Alopecurus aequalis*, *Bidens cernua*, *Bidens frondosa*, *Bidens radiata*, *Carex bohémica* (C4a), *Cerastium dubium* (C2b; velmi hojně), *Chenopodium ficifolium*, *Elatine hexandra* (C2t; rostoucí též na severním pobřeží na vlhkém písku), *Eleocharis acicularis*, *Eleocharis ovata* (C4a), *Gnaphalium uliginosum*, *Juncus articulatus*, *Juncus bufonius*, *Myosotis caespitosa* (C4a), *Persicaria hydropiper*, *Persicaria minor*, *Rorippa palustris*, *Rumex maritimus*, *Spergularia kurkae* (C2b; velmi hojně, zvláště na písku; též na severním pobřeží), *Trifolium arvense*, *Veronica anagallis-aquatica* a další.

Zajímavým nálezem byl úpor rovnosemenný (*Elatine orthosperma* – C1r), který zde hojně rostl na vlhkém písku západního pobřeží (49°24'28.0"N, 13°37'12.2"E) společně s *Elatine hydropiper* s. str. (C3). Je možné, že se úpor rovnosemenný vyskytoval i v dalších částech rybníka, ale nebylo možné pod lupou prohlížet semena z každé nalezené rostliny.

Z dalších velmi vzácných druhů se zde vyskytovala kriticky ohrožená sítina rybníční (*Juncus tenageia* – C1t), roztroušeně až dosti hojně rostla na západním a

jižním pobřeží, nejhojněji pak na severním až severovýchodním pobřeží, v tisících exemplářů (49°24'37.3"N, 13°38'01.7"E). Sítina rybníční zde byla nalezena v roce 1949 (leg. J. Vaněček 1949, CB), poté byla objevena až 2019 P. Kouteckým a Z. Kaplanem (LUSTYK & DOLEŽAL 2020).

Překvapivým a nečekaným nálezem byla zdrojovka rolní (*Montia arvensis* – C1t), která zde rostla roztroušeně na vlhkém písku západního břehu (49°24'36.8"N, 13°37'04.9"E) a především masově na severních až severovýchodních obnažených písčitých březích rybníka (49°24'42.9"N, 13°37'44.2"E). Jedná se o velmi vzácný jednoletý druh, kvetoucí od dubna až do konce května, který je recentně znám jen z několika málo lokalit v Třeboňské pánvi a z rybníka Bezdrev v Budějovické pánvi (web 1). Jedná se tedy o zcela novou lokalitu tohoto kriticky ohroženého druhu; v předchozím Červeném seznamu je tento druh veden ještě jako vyhynulý taxon (Grulich 2012). Při návštěvě rybníka v srpnu již nebylo po zdrojovce rolní ani památky.

Východní a severní obnažené pobřeží rybníka porůstala podobná garnitura druhů. V této části se v rybníku nacházely balvany, které jsou při vysoké hladině zcela pod vodou. Z dalších zajímavějších druhů jsem zde zaznamenal např. *Alisma plantago-aquatica*, *Callitriche palustris*, *Chenopodium glaucum*, *Conyza canadensis*, *Epilobium adenocaulon*, *Epilobium parviflorum* (C3), *Glyceria declinata*, *Gypsophila muralis*, *Isolepis setacea* (C3), *Lythrum hyssopifolia* (C2b; 49°24'35.2"N, 13°38'06.6"E), *Limosella aquatica* (C4a), *Oenanthe aquatica*, *Peplis portula* či *Zannichellia palustris* (v mělké vodě, 49°24'36.1"N, 13°38'03.4"E).

Výše uvedený přehled nalezených rostlin na Kovčinském rybníce není samozřejmě úplný a je možné, že se zde v budoucnu podaří nalézt další vzácné či významné druhy. Vzhledem k výše uvedenému se domnívám, že se jedná o velmi cennou lokalitu, která zasluhuje pozornost.

Literatura:

- ČELAKOVSKÝ L. (1883): Prodromus květeny české. Vol. 4: 677–944. – Arch. Přírod. Výzk. Čech, Praha.
- GRULICH V. (2012): Red list of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia 84: 631–645.
- GRULICH V. a CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke Květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds] (2020): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVIII. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 55: 27–138.
- MALOCH F. (1933): Květena klatovského okresu. Útvorné a společenské pojednání. – Sborník historického musea v Plzni, Plzeň, 49 p.
- VANĚČEK J. (1969): Květena Horažďovicka. – Kraj. stř. stát. pam. péče – Plzeň, 272 p.

Web 1: Pladias. Databáze české flóry a vegetace.
<https://pladias.ibot.cas.cz/atlas/map?taxonId=3438>
(stav k 11. 10. 2023)

Pobřežnice jednokvětá (*Littorella uniflora*) ve vodní nádrži Láz v Brdech – srovnání rozšíření v letech 2008 a 2021

Linda Trunečková a Rudolf Hlaváček

Úvod

Pobřežnice jednokvětá (*Littorella uniflora*) je drobná vytrvalá rostlina z čeledi jitrocelovitých (*Plantaginaceae*). Úzké šídlovité listy tvoří přizemní růžici, ze které mohou vyrůst kořenující výběžky s dceřinými růžicemi (viz obr. 5). Rostlina vytváří dvě ekomorfózy – submerzní a terestrickou – přičemž květou a plodí pouze rostliny terestrické (CHRTEK 2000).

Pobřežnice jednokvětá nemá pouze jeden květ, jak by druhové jméno naznačovalo – název spíše odkazuje

na zdánlivou absenci samičích květů. Ty jsou velmi nenápadné a vyrůstají na bázi stvolů nesoucích samčí květy (KUČEROVÁ & KOLÁŘ 2022).

Pobřežnice jednokvětá je diagnostickým druhem společenstev oligotrofních mělkých vod asociace *Eleocharito-Littorelletum uniflorae* – obojživelná vegetace s pobřežnicí jednokvětou (CHYTRÝ et al. 2011).

Rozšíření a ohrožení druhu

Pobřežnice jednokvětá je typickým evropským subatlantským druhem rostoucím v západní Evropě a v jižní části Skandinávie. Ve střední Evropě leží jihovýchodní okraj jejího přirozeného a souvislého areálu. Dále na východ se objevují již jen ojedinělé lokality (ČECH et al. 2021).

Z České republiky je pobřežnice historicky doložena z rybníků v Českobudějovické a Třeboňské pánvi, z Novohradské a Českomoravské vrchoviny, dále z Dokeska, Brd, Podbrdská či z podhůří Šumavy (CHRTEK 2000, PROCHÁZKA & HUSÁK 1999). Za zmínku stojí také údaj o výskytu ve vodní nádrži Pílská v Brdech (z r. 1993), který však později nebyl potvrzen (HLAVÁČEK 2013).

V současnosti se pobřežnice vyskytuje vzácně v rybnících na Třeboňsku a na Vysočině, dále pak ve vodních nádržích Láz v Brdech (viz obr. 6) a Švihov na Želivce (KUČEROVÁ & KOLÁŘ 2022). Úbytek lokalit v ČR (cca 90 %) má příčiny především ve změnách trofie rybníků – přehnojování, chov kaprů a jejich přikrmování (PROCHÁZKA & HUSÁK 1999).

Druh je v červeném seznamu (kritéria dle IUCN i kritéria pro ČR) řazen do kategorie kriticky ohrožený (CR, C1t), ve stejné kategorii je také chráněn vyhláškou č. 395/1992 Sb. (GRULICH & CHOBOT 2017).

Vodní nádrž Láz

Vodní dílo Láz (viz obr. 7) bylo postaveno v letech 1818–1822 na horním toku říčky Lítavky zhruba 8 km západně od Příbrami, v nadmořské výšce cca 640 m. Voda z nádrže měla sloužit k pohonu pil a jiných mechanismů ve stříbrných dolech na Březových Horách. Po 2. světové válce, kdy už se voda jako pohon přestala používat, bylo rozhodnuto využít tuto nádrž jako zásobárnu vody pro rostoucí Příbram. Vodní nádrž Láz se nikdy nevápnila, pro zajištění kvalitní pitné vody to není potřeba.

V letech 1991–1993 byla nádrž zcela vypuštěna a hráz zrekonstruována: došlo k jejímu navýšení – současná výška hráze nade dnem je cca 15 m – a rozšíření, vybudování nového bezpečnostního přelivu a nové, větší štoly pro odtok vody (Kolektiv autorů 2010). V zimním období r. 2021 byla vodní nádrž Láz v rámci oprav hráze vypuštěna; vypouštění trvalo zhruba jeden měsíc, skončilo 26. 2. 2021 a napouštění nádrže pak začalo v dubnu. Mimo tato dvě vypouštění je vodní režim nádrže víceméně stabilní, resp. stabilně kolísavý – výška hladiny se pohybuje v rozmezí od 635 do 641,35 m n. m. (plný zásobní prostor nádrže), resp. něco málo přes tuto hodnotu.

Obr. 5 Kvetoucí rostlina – pobřežnice jednokvětá

Výskyt pobřežnice jednokvěté ve vodní nádrži Láz

V r. 2002, kdy probíhalo na lokalitě podrobné mapování Natura 2000 (mapovatel R. Hlaváček), pobřežnice jednokvětá nebyla ve vodní nádrži Láz nalezena. Druh byl v nádrži objeven až v r. 2008 T. Kučerou a jeho diplomantem M. Škrlantem (HLAVÁČEK 2013). V tomtéž roce byl výskyt druhu v rámci nádrže R. Hlaváčkem podrobně vymapován. Pobřežnice byla pozorována především na kamenito-písčitém substrátu na severním a východním břehu nádrže v souvislých pásích a na jihozápadním břehu roztroušeně. Ojediněle byla nalezena i na minerálním substrátu překrytém mělkou vrstvičkou organického sedimentu. Na zatopené rašelině nebo silně zabahněném dnu nebyla nalezena vůbec, takže zcela chyběla jednak při západním břehu, na který navazuje přechodové rašelinistiště, jednak při severovýchodním břehu, kde bylo minerální dno pokryto mocnou vrstvou bahna a slabě rozloženého organického materiálu. Pobřežnici jednokvětou doprovázely i další druhy, především sítina cibulkatá (*Juncus bulbosus*) a bahnička jehlovitá (*Eleocharis acicularis*), viz HLAVÁČEK (2013).

Pozorovány byly ponořené porosty pobřežnice, ale i bohatě kvetoucí porosty na obnaženém dnu – v srpnu 2008 byla totiž nádrž o několik desítek centimetrů pod úrovní běžného stavu. Právě výkyvy ve výšce vodní hladiny umožňují pobřežnici vznik terestrických forem, a tudíž i generativní množení (tvorbu semen).

Metodika mapování

Dne 3. 3. 2021 jsme vodní nádrž navštívili a provedli jsme podrobný průzkum porostů pobřežnice jednokvěté. Cílem bylo zjistit aktuální stav populace tohoto kriticky ohroženého druhu a srovnat jej se stavem v r. 2008. Průzkum byl proveden pochůzkou, fytocenologický snímek nebyl zapsán.

Porosty byly pro účely tvorby mapy rozděleny do tří kategorií (viz obr. 8).

Nomenklatura taxonů je uvedena podle Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019), syntaxonů podle třetího dílu Vegetace České republiky (CHYTRÝ 2011).

Výsledky mapování a závěr

Rozšíření pobřežnice jednokvěté ve vodní nádrži Láz je zakresleno do leteckého snímku – viz obr. 8 (rok 2021). Ke změnám charakteru porostů pobřežnice došlo především na jihozápadní straně nádrže, mírně také na straně severovýchodní. Původní předpoklad, že pobřežnice jednokvětá poroste i ve velkých hloubkách v nádrži, se v r. 2021 nepotvrdil. Na rozdíl od roku 2008 byly v r. 2021 vzhledem k příliš časnému termínu průzkumu pozorovány jen sterilní rostliny.

Na jihozápadním pobřeží byly v r. 2008 zjištěny pouze maloplošné izolované porosty v úseku cca 160–170 m dlouhém. V r. 2021 však tyto porosty sahaly cca o 60 m dále směrem ke vtoku Litavky do nádrže, přičemž se již nejednalo o izolované výskyty, ale o souvislý porost druhu.

V severovýchodním cípu nádrže se v r. 2008 pobřežnice nevyskytovala vůbec, avšak v r. 2021 zde zaznamenána byla.

Při hodnocení plošného výskytu pobřežnice v nádrži je také nutné poznamenat, že zatímco v r. 2021 bylo možné vymapovat a zhodnotit její výskyt kompletně a poměrně přesně (nádrž byla vypuštěná), v r. 2008 šlo dobře zaznamenat jen výskyt v linii podél břehu. Výskyt do větší hloubky bylo možné na severním pobřeží pouze odhadovat. Na pobřeží jihozápadním, kde došlo k největším změnám, byly sice porosty ponořené, avšak pouze v mělké vodě. Jejich vymapování v těchto místech lze tedy považovat za přesné.

Obr. 6 Porosty pobřežnice jednokvěté ve vodní nádrži Láz – na obnaženém dně i pod vodní hladinou. 12. 8. 2008.

Závěrem lze říci, že pobřežnici jednokvětě se ve vodní nádrži Láz dobře daří. Pokud bude zachován stávající vodní i trofický režim, lze předpokládat příznivý rozvoj populací i do budoucna.

Poděkování

Rádi bychom poděkovali hráznému vodní nádrže Láz Pavlu Kopáčovi za cenné informace o nádrži, dále panu Karlu Zelenkovi z Povodí Vltavy s. p. za informace o výšce vodní hladiny ve vodní nádrži v průběhu let 1990–2021.

Literatura:

- ČECH L., EKRT L., EKRTOVÁ E., JUŘIČKA J. & JELÍNKOVÁ J. [eds] (2021): Červená kniha květeny Vysočiny. – Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině, Jihlava.
- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- HLAVÁČEK R. (2013): *Littorella uniflora* (L.) Asch. – In: HADINEC J. & LUSTYK P. [eds], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XI., Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 48: 98–100.
- CHRTEK J. sen. (2000): *Littorella* Bergius – pobřežnice. – In: SLAVÍK B., CHRTEK J. jr. & ŠTĚPÁNKOVÁ J. [eds], Květena České republiky 6, Academia, Praha, p. 548–549.
- CHYTRÝ M. [ed.] (2011): Vegetace České republiky 3. Vodní a mokřadní vegetace. – Academia, Praha, 828 p.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jr., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke Květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
- Kolektiv autorů Povodí Vltavy, s. p. (2010): Vodní díla Povodí Vltavy, s. p. (vydavatel Povodí Vltavy, s. p.).
- KUČEROVÁ A. & KOLÁŘ J. (2022): Ohrožený obojživelník mezi rostlinami – pobřežnice jednokvětá. – Živa 1: 13–16.
- PROCHÁZKA F. & HUSÁK Š. (1999): *Littorella uniflora* (L.) Asch. – In: ČEŘOVSKÝ J. et al.: Červená kniha ohrožených a vzácných druhů rostlin a živočichů ČR a SR. Vol. 5. Vyšší rostliny, Příroda a.s., Bratislava, p. 231.

Pomáhají skauti šířit *Scrophularia umbrosa*?

Sylvie Pecháčková

Když jsem v roce 2019 našla *Scrophularia umbrosa* u rybníčka na okraji Křimic u Plzně, radostně jsem krtičník křídlatý předvedla skautům z oddílu Jižní kříž, kteří se o pozemek starají a mají u rybníčka klubovnu. Zjistili, jakou vzácnost u klubovny mají – sami si to dohledali v Pladiasu (web 1) a rostlinám se při seči vyhnuli. Já jsem tehdy o nález napsala do Calluny (MATĚJKOVÁ 2020), s tím, že se jedná o lokalitu přetrvávající více než 100 let (MALOCH 1913), a to jedinou na Plzeňsku. Kdyby jen na

Plzeňsku... z celých jihozápadních Čech ji dále (pokud vím) udávají jen Hadač z Rokycanska (HADAČ 1998) a nově Sladký od Tlučné (SLADKÝ 2022). Na severu jsou nejbližší lokality na Manětínsku a Žihelsku (web 1); je však zvláštní, že se v té oblasti během floristického kurzu v Plasích tento krtičník vůbec nenašel (DANIHELKA et al. 2021). V Bavorsku je tento druh běžný, avšak v celém širokém pohraničním pásu vyšších poloh se nevyskytuje (web 2), je vázán na teplejší oblasti.

S vědomím toho všeho si zkuste představit můj úžas, když jsem letos v létě při sledování motýlic u Kosího potoka přeastřila na zeleň a zjistila, že zírám na obrovský trs krtičníku – na místě, kde jsem už mockrát brodila nebo si myla ruce, stejně jako všichni táborníci z Jižního kříže. Hned za táborovou kuchyní, u brodu kousek nad soutokem s Kořenským potokem, je v Kosáku ostrůvek naplavenin – a na něm několik mohutných trsů krtičníku, dva metry vysokých. No, přiznám si to: asi jsem vždycky zaujatě fotila skauty nebo motýlice, takové veliké rostliny přece nenarostou za jednu sezónu. Bleskla mi hlavou myšlenka (napadne asi každého): přinesli si Jižani kytku s sebou od klubovny v Křimicích?

Zdá se to jasné, protože široko daleko krtičník křídlatý neroste. A pokud se přenesla semena od klubovny (s náradím, na botách, v oblečení), je brod v Kosáku ideální místo k uchycení. Ale pak vám to začne vrtat hlavou. Přeci jen – Kosí potok je hodně dlouhý a má dost přítoků. Co když krtičník připlul po proudu?

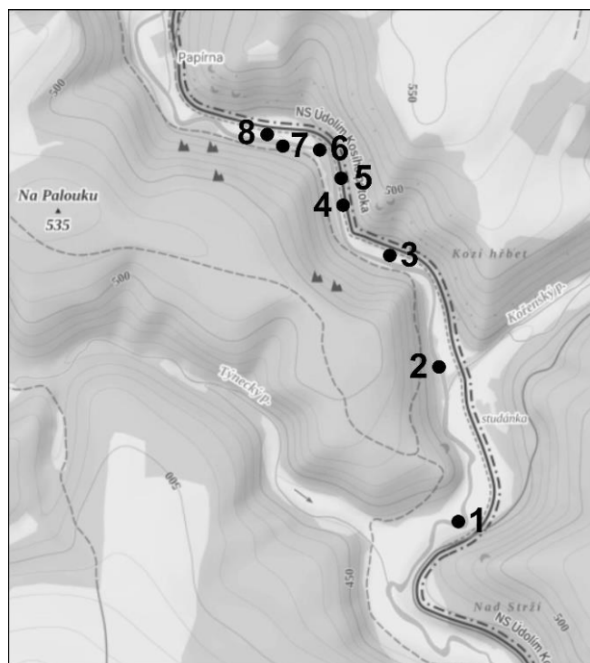
Hned cestou od tábora směrem k Černošínu, tedy po proudu, jsem sledovala pobřežní porosty. Ono to ze souše moc nejde, přesto byl z jednoho místa zřetelně vidět trs krtičníku na náplavu uprostřed potoka. Vida, takže po proudu se asi šíří... nastal čas vyrazit s pátráním PROTI proudu. Poprosila jsem botaniky Marii a Petra Šmilauerovy o průzkum v okolí tábora Ligy lesní moudrosti u bývalého Caltova. Nenašli nic, přestože místy i brodili, a navíc prozkoumali dva přítoky. A tak jsem v teplém dni začátku září vylákala Pavla Pecháčka na netypický výlet. U brodu nad ústím Kořenského potoka jsme vlezli do Kosáku, představila jsem krtičník a vydali jsme se proti proudu (já trvale vodou, Pavel v holínkách střídal vodu a levý břeh).

Zpočátku to vypadalo, že potvrdíme teorii „kytka se uchytí u brodu a šíří se jen po proudu“. Prošli jsme totiž podél celé louky s tábořištěm – a nic. Jenže za zákrutou potoka, asi 400 m od brodu, jsme našli plodný trs na levém břehu. A pak se nálezy překvapivě zahustily. Nedošli jsme ani k Papírně a měli jsme šest mikrolokalit. Když říkám nedošli, musím ten pohyb uvést na pravou míru: potáčení potokem na kluzkých kamenech, přelézání popadaných kmenů z kůrovcové kalamity, oblézání bobří tůně, nečekané uvíznutí v bahně... a přitom neustálé šmejdění očima po obou březích i po náplavech (a sledování splešťule blátivé či lovcíka vodního). Zkrátka: prozkoumali jsme jeden kilometr vodního toku. Ano, rychlost 1 km/6 hodin.

Olbramov: 2,25–2,75 km ZJZ až Z od kaple, tok Kosiho potoka medzi západným okrajem louky 290 m JV od Papírny a ústím Kořenského potoka, 434–440 m n. m., 6142d, 6143c.

Našli jsme rostliny v různém stádiu, od semenáče po mohutné trsy (viz obr. 9):

- 1/ U odbočky od cesty na pěšinu zelené turistické značky – náplav a pravý břeh, tj. dva trsy, 49°50'8.894"N, 12°50'14.469"E
 - 2/ brod nad ústím Kořenského potoka – náplav – velká populace vysokých rostlin, 49°50'22.090"N, 12°50'11.941"E
 - 3/ levý břeh – plodný trs 49°50'31.865"N, 12°50'4.877"E
 - 4/ levý břeh – plodný trs 49°50'36.124"N, 12°49'58.156"E
 - 5/ levý břeh – semenáček na holém náplavu 49°50'38.814"N, 12°49'57.731"E
 - 6/ kraj louky – jedna malá rostlina na pravém břehu, jedna plodná rostlina na levém břehu, 49°50'41.412"N, 12°49'55.530"E
 - 7/ dvě rostliny na pravém břehu, 49°50'41.822"N, 12°49'50.673"E
 - 8/ dvě rostliny na levém břehu, 49°50'42.270"N, 12°49'48.703"E
- (Body 7 a 8 patří do kvadrantu 6142d.)

Obr. 9 Mapa výskytu *Scrophularia umbrosa* na Kosím potoce v roce 2023

Co jsme zjistili:

- Krtičník křídlatý chce svoje.
- Není na každém náplavu (přestože by tam měl nejlepší podmínky, většinou jsou asi příliš krátkodobé).

- Neroste na každém nárazovém břehu.
- Našli jsme ho pouze přímo u potoka, což přičítám nejen šíření vodou, ale i nevhodným (sušším) podmínkám na vyšších březích v tomto úseku Kosího potoka.
- Roste na slunci a v polostínu, nejmohutnější rostliny byly na starších náplavech.

Relativně četný výskyt v prozkoumaném úseku obrátil úvahy k tomu, jestli krtičník opravdu nepříplul z horního toku Kosího potoka (i přes nenalezení u Caltova). Optala jsem se kolegů, zda někdy viděli *Scrophularia umbrosa* východně od Mariánských Lázní, Plané a Tachova: Miroslav Trégl, Přemysl Tájek, Jiří Brabec i Petr Mudra shodně odpověděli, že neviděli. To ale moc neznamená. Je totiž zřejmé, že krtičník si může spokojeně růst na březích, neviděn, protože nehlédán. My bychom ze břehu Kosáku i při velmi pozorném záměrném hledání našli přinejlepším tři z těch osmi míst. Také např. ČECH et al. (2017) vyloženě považují tento druh za přehlížený.

Petra Mudru ještě napadlo, že krtičník mohl být kdysi v území pěstovaný, např. u některého z mlýnů nebo v botanické zahradě v Buchtálu. Je pravda, že patřil mezi uznávané léčivky (viz např. Český herbář) a dodnes je z tohoto hlediska zkoumán (třeba antimalarické účinky se mohou hodit i nám, viz ELHAMEH et al. 2018). Přesto si umím představit jeho pěstování jen hodně poučenou osobou – není to žádný krasavec, svádějící k přenesení do zahrádky. Ani květy nejsou atraktivní. Tedy jsou – pro vosy. To možná stojí za zmínku: květy prý vydávají pach podobný jako rostliny, které jsou napadené listožravými housenkami a larvami, což přitahuje predátory z řad vos. Krtičník je tedy opylován vosami, zatímco včely a čmeláky neláká (web 3). Na pěstování to opravdu moc nevypadá. Ačkoli – kdo ví; v buchtálské botanické zahradě (založené r. 1936 u Rainova mlýna poblíž Martinova) bylo také oddělení léčivých a jedovatých rostlin (ŠINDELÁŘ 1985) a ona pověsná předválečná důkladnost mohla zahrnout i krtičník.

Údolí Kosiho potoka mezi Michalovými Horami a Třebelí je plné skautských táborů. To s sebou nese specifický pohyb v nivě, korytem potoka, i s čilou komunikací mezi souší a potokem – v rozsahu nepředstavitelném pro „normální“ lidi, kteří jen projdou po pěšině. Šance na přenos semen je mimořádně zvýšená oproti běžnému pohybu v potoční nivě (lesní zvěř, bobři). Zatím si pořád myslím, že skauti hrají v šíření krtičníku nějakou roli. Ale jakou? Přinesli krtičník na Kosák? Pokud ano, tak od Plzně, nebo odjinud? Nebo „jen“ pomáhají šíření skrytě žijící místní populace?

Hodně otazníků... Zkuste si na ně vzpomenout, pokud se octnete v povodí Kosiho či Jilmového potoka, a zadívejte se přes modř motýlic i do pobřežní zeleně. Třeba ten krtičník potkáte taky.

Obr. 10 Hledání krtičníku ve vysokých travinobylinných pobřežních porostech je z vody pracné, ze břehu téměř nemožné.

Literatura:

- ČECH L., EKRT L., EKRTOVÁ E., JELÍNKOVÁ J. & JUŘÍČKA J. [eds] 2017: *Scrophularia umbrosa* Dumort. – krtičník křídlatý v Kraji Vysočina. – Pobočka ČSO na Vysočině, online: www.prirodavysočiny.cz (2. 11. 2023).
- ČESKÝ HERBÁŘ, popsání všech známých bylin léčebných a rostlin užitečných pro obchod a průmysl, zároveň s navedením, jak se pěstují, sbírají a jak se z nich připravují léky: s vyobrazením rostlin jedovatých. V. K. 189?, vyd. Hynek, Praha.
- DANIHELKA J., VOLFOVÁ E., PECHÁČKOVÁ S., MATĚJKOVÁ I. & PIVOŇKOVÁ L. [eds] (2021): Výsledky floristického kurzu České botanické společnosti v Plasích 7.–13. července 2019. – Sborník Západočeského muzea v Plzni, 126: 5–82.
- ELHAMEH N., FARIBA H., HOSSEIN B., PARINA A. & ABBAS D. (2018): Phytochemical Analysis and In-vitro Bioactivity of *Scrophularia umbrosa* Rhizome (Scrophulariaceae). – Iran J. Pharm. Res., Spring, 17/2: 685–694.
- HADAČ E. (1998): Příspěvek ke květeně Vejvanova na Rokycansku. – Calluna, Plzeň, 3/2: 6–7.
- MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. I. – Plzeň, 316 p.
- MATĚJKOVÁ I. (2020): Zajímavé floristické nálezy 2019. – Calluna, Plzeň, 25/1: 21.
- SLADKÝ J. (2022): Nivou Vejprnického potoka. – Calluna, Plzeň, 27/1: 6–9.
- ŠINDELÁŘ V. (1985): Zaniklá botanická zahrada u Buchtálu. – Arnika 11: 5–6.
- Web 1: <https://pladias.cz/taxon/distribution/Scrophularia%20umbrosa>
- Web 2: https://daten.bayernflora.de/de/info_pflanzen.php?taxnr=5402&suchtext=&g=&de=&prev=prev
- Web 3: <https://www.blankokridlivpraze.cz/rostliny/detail/?rosId=367> (krtičník křídlatý, k 2. 11. 2023)

K šíření vrbovky krátkoplodé (*Epilobium brachycarpum*)

Jiří Brabec a Radim Paulič

V srpnu 2016 našel Pavel Salák u Sokolova nový druh květeny České republiky. Šlo o bohaté populace severoamerické vrbovky *Epilobium brachycarpum* C. Presl. Všechny vzápětí objevené a publikované lokality byly nějakým způsobem vázané na železnici v oblasti mezi Citicemi, Sokolovem a Svatavou (SALÁK & MICHÁLEK 2017).

Druh, pro který P. Salák s J. Michálkem navrhli výstižné české jméno vrbovka krátkoplodá, se výrazně odlišuje od ostatních domácích a zdomácnělých vrbovek (SALÁK & MICHÁLEK 2017). Nápadné je již větvení rostliny s výrazně odstavajícimi tenkými větvemi viditelné jak u malých exemplářů, tak zejména u velkých až 2 m vysokých rostlin. Porost na první pohled téměř nepřipomíná nám známé vrbovky. Listy jsou čárkovité až úzce kopinaté, jen 2–10 mm široké, brzy opadávající. Květy rostlin nalezených na Chebsku jsou většinou drobnější než u ostatních našich vrbovek. Čtyři korunní lístky jsou 3–5(–7) mm dlouhé, hluboce vykrojené až téměř dvoudílné, bílé nebo nažloutlé. Blizny jsou čtyřlaločné. Tobolky jsou krátké 15–30(–35) mm, úzké. Semena jsou obvejčitá s nápadně zaškrbeným zašpičatělým zobánkem (popis dle vlastních pozorování, JÄGER 2011, SALÁK & MICHÁLEK 2017). Rostliny jsou zřejmě striktně jednoleté.

Vrbovka krátkoplodá pochází ze západní části Severní Ameriky, kde se přirozeně vyskytuje ve světlých lesích, trávnicích, na sutích, synantropně podél silnic, jako plevel na vinicích, v olivových hájích a v dalších trvalých kulturách. Vystupuje i do vyšších poloh (dle SALÁK & MICHÁLEK 2017).

Invazní či expanzní druhy, které se šířily či šíří naší krajinou, vesměs využívají nějaký hlavní koridor „pohybu“. Nejčastěji jím je dálniční a silniční síť, nebo železnice, popřípadě vodní toky, nebo jde o expanzi související se zemědělským obhospodařováním.

Nebývá však zvykem, aby hned v počátcích šíření druh obsazoval většinu svých původních biotopů. To je ale, dle našeho názoru, případ právě vrbovky krátkoplodé. Pojďme si to ilustrovat na několika, vesměs náhodných, nesystematicky sebraných údajích z Chebska (viz přehled lokalit). Pro srovnání v textu uvádíme (přímým uvedením nebo odkazem) nám známé, zatím vzácné nálezy z ostatních regionů, zejména z Plzeňského kraje. Nejvíce údajů o výskytu vrbovky krátkoplodé je shodně s prvními nálezy v ČR (SALÁK & MICHÁLEK 2017) vázáno na železnici (viz údaje 1–12, cf. PIVOŇKOVÁ 2024). Zajímavé ale je, že se ji zatím nepodařilo nalézt při několika nesystematických pokusech na trati Cheb – Mariánské Lázně – Plzeň. Ze železnice je naopak i první pozorování z Prahy (desítky ex. na nádraží Praha-Bubny, not. D. Hlisenkovský, B. Trávníček, et J. Velebil 26. 6. 2023, viz PLADIAS 2023). Vrbovka krátkoplodá se ale velmi dobře šíří i automobilovou dopravou (viz údaje 13–17, cf. ŠANDOVÁ 2023). S šířením zejména nákladní automobilovou dopravou zcela jistě souvisí i nálezy na výsypkách, haldách, v lomech a pískovnách (viz údaje 18–20, cf. T. Rejzek in LUSTYK & DOLEŽAL 2019, BRABEC et al. 2021, Š. Čížková in MATĚJKOVÁ & PECHÁČKOVÁ 2023, 2024). Z tohoto pohledu je zajímavý nález z čedičového lomu v Libě z roku 2017 (T. Rejzek in LUSTYK & DOLEŽAL 2019), který následoval hned po nálezech v Sokolově (SALÁK & MICHÁLEK 2017). Vysvětlení je zřejmě jednoduché. Přírodní drcené kamenivo frakce HDK 32/63 z lomu Libá se používá na menší opravy šterkového lože kolejí v celém Karlovarském kraji. Na železnici se kamenivo přepravuje nákladními vozy, které pravděpodobně přivezly vrbovku do libského lomu. A je možné, že lokality na nádraží v Aši a Hazlově, které zatím nejsou spojené souvislým výskytem s nádražím Cheb (údaje č. 11 a 12 níže), vznikly zanesením semen se šterkem, nikoliv přenosem vlaky. Údajů spojených s vodou a vodními toky není zatím příliš mnoho (viz údaje 21–22, cf. údolí Kocáby u Štěchovic, leg. R. Paulič 20. 8. 2020, viz PLADIAS 2023). Šíření semen s chmýrem vodou není příliš pravděpodobné a všechny zaznamenané údaje vznikly nejspíše zanesením semen větrem z nejbližších komunikací. Další výskyty (viz údaje 23–25) souvisí se zemědělstvím (halda zahradního substrátu, silážní jáma, pole). Za nejzajímavější však považujeme první dva sekundární výskyty ve víceméně přírodních biotopech (viz údaj 26 a J. Vávra in LUSTYK & DOLEŽAL 2020: paseka v doubravě na Běšickém chocholu). Obtížně vysvětlitelný je zejména masivní výskyt vrbovky krátkoplodé na historickém odkryvu čtvrtohorního vulkánu v NPP Železná hůrka (údaj 26). Chráněné území je přístupné pouze pěšky a muselo dojít k zavlečení druhu neukázněnými návštěvníky. V okolí Železné hůrky byla vrbovka krátkoplodá zaznamenána v cca 3 km vzdálené obci Doubrava (údaj 13). Tamní výskyt však zjevně souvisí až s vybudováním nové asfaltové cesty v roce 2022 (první z autorů tam pravidelně vodí školní exkurze a předtím tam vrbovka zřejmě nebyla). Naopak na Železné hůrce muselo dojít k zavlečení již před rokem 2022.

Nálezy anemochorního druhu vrbovky krátkoplodé v různých typech biotopů nejsou tak překvapivé. Poměrně překvapivá je rychlost šíření a možná jde o jiný vzorec expanze než u obdobných anemochorních druhů. Například jihoamerický starček úzkolistý (*Senecio inaequidens*, v ČR znám od roku 1997, viz ŠPRYŇAR 2002) preferuje železnici a silnice, omanka vonná (*Dittrichia graveolens*, v ČR známa od roku 2008, viz RAABE 2009) se prozatím výrazně drží dálniční sítě.

Přehled nových údajů o výskytu *Epilobium brachycarpum* z Chebska a Ašska

(Pozn.: zkratkou CHEB jsou označeny sběry uložené v herbáři Muzea Cheb.)

1. Cheb (okr. Cheb): v kolejišti kusé koleje končící u Vrázovy ulice cca 550 m SSV od hlavní nádražní budovy; cca 457 m n. m., velmi hojně, tisíce ex., 50°4'42"N, 12°23'3"E, Chebská pánev, 5940abc, not. J. Brabec 1. 7. 2022.
2. Cheb (okr. Cheb): okraj kolejiště v jižním cípu železniční vlečky před areálem firmy se stavebninami na východním okraji města; cca 457 m n. m., řídko, 50°4'37.6"N, 12°23'0.8"E, Chebská pánev, 5940abc, not. Radim Paulič, Pavla Vachová, Martina Šupková & Markéta Šupková 26. 9. 2023.
3. Cheb (okr. Cheb): v kolejišti železničního nádraží cca 270 m od odbavovací haly; cca 463 m n. m., velmi hojně, 50°4'31.4"N, 12°22'57.4"E, Chebská pánev, 5940abc, not. J. Brabec 14. 8. 2023.
4. Cheb (okr. Cheb): okraje kolejiště v severní části železničního nádraží Cheb; 463 m n. m., velmi hojně, 50°4'31.5"N, 12°22'58.2"E, Chebská pánev, 5940abc, not. Radim Paulič, Pavla Vachová, Martina Šupková & Markéta Šupková 26. 9. 2023.
5. Cheb (okr. Cheb): železniční nádraží, plocha mezi posledním (osmým) nástupištěm a dalšími kolejemi; cca 464 m n. m., stovky ex., 50°4'22.5"N, 12°22'51.5"E, Chebská pánev, 5940ada, leg. J. Brabec 15. 6. 2023, CHEB.
6. Cheb-Hradiště (okr. Cheb): šterk nad kolejištěm cca 70 m JJV m od železničního přejezdu; cca 443 m n. m., roztroušeně, 50°5'32.7"N, 12°23'47.6"E, Chebská pánev, 5940abb, not. J. Brabec 25. 10. 2023.
7. Cheb-Jindřichov (okr. Cheb): nízký násep mezi silnicí a železnici cca 80 m S od středu silničního mostu přes Ohři; cca 430 m n. m., menší porost, 50°6'26.7"N, 12°23'46.3"E, Chebská pánev, 5840cdd, not. J. Brabec 25. 10. 2023.
8. Cheb-Jindřichov (okr. Cheb): nízký násep mezi silnicí a železnici cca 65 m J od středu silničního mostu přes Ohři; cca 430 m n. m., dva ex., 50°6'22.2"N, 12°23'47.8"E, Chebská pánev, 5840cdd, not. J. Brabec 25. 10. 2023.
9. Třebeň (okr. Cheb): zářez kolejiště cca 380 m JV od kostela sv. Vavřince v obci; cca 438 m n. m., porost cca 2 m², 50°7'35"N, 12°24'13.3"E, Chebská pánev, 5840cbd, not. J. Brabec 25. 10. 2023.

10. Třebeň (okr. Cheb): zářez trati severně železniční zastávky, na substrátu vybraném z kolejiště cca 450 m SV od kostela sv. Vavřince v obci; cca 448 m n. m., jeden ex., 50°7'55"N, 12°24'15.3"E, Chebská pánev, 5840cbd, not. J. Brabec 25. 10. 2023.
11. Aš (okr. Cheb): v kolejišti selbského nástupiště dolního nádraží (stanice Aš); cca 639 m n. m., desítky ex., 50°12'32"N, 12°12'8"E, Halštrovská vrchovina, 5739ccd, leg. J. Brabec 5. 9. 2023, CHEB.
12. Hazlov (okr. Cheb): v kolejišti mezi kusou jižní kolejí a kolejem na Aš (při severním okraji obce); cca 556 m n. m., cca 30 rostlin, 50°9'40.9"N, 12°16'39"E, Smrčiny, 5839bcd, leg. J. Brabec 12. 10. 2023, CHEB.
13. Doubrava (okr. Cheb): v příkopu u odbočky nové asfaltové cesty k brodu na Stebnickém potoce ze silnice Doubrava–Mýtina, cca 200 m VJV od statku Doubrava č. p. 1; cca 500 m n. m., desítky ex., 50°1'9.8"N, 12°27'17.7"E, Český les, 5940deb, leg. J. Brabec 20. 6. 2023, CHEB; leg. J. Brabec et J. Kvizda 19. 7. 2023, CHEB.
14. Cheb (okr. Cheb): dlažba ve dvoře Centrálního depozitáře Muzea Cheb, nám. Baltazara Neumanna 1; cca 434 m n. m., jeden ex., 50°4'55.6"N, 12°22'18.2"E, Chebská pánev, 5940aad, leg. J. Brabec 14. 8. 2023, CHEB.
15. Obilná (okr. Cheb): rumiště pod stavenišťem průmyslové zóny u benzínového čerpadla ONO cca 1 km VSV od tzv. Ypsilonky; 456 m n. m., desítky ex., 50°5'19"N, 12°27'42"E, Chebská pánev, 5940bba, not. J. Brabec 14. 8. 2023.
16. Cheb (okr. Cheb): na silnici před vjezdem do areálu firmy STAMOZA na východním okraji města; cca 450 m n. m., desítky rostlin, 50°04'37"N, 12°23'7.4"E, Chebská pánev, 5940abc, not. Radim Paulič, Pavla Vachová, Martina Šupková & Markéta Šupková 26. 9. 2023.
17. Cheb-Hradiště (okr. Cheb): u plechového plotu cca 20 m SV od železničního přejezdu; cca 443 m n. m., hojně, velké ex. přes 1 m výšky, 50°5'35"N, 12°23'46.6"E, Chebská pánev, 5940abb, not. J. Brabec 25. 10. 2023.
18. Chodov (okr. Sokolov): Smolnická výsypka, vrcholové partie cca 3,4 km Z od kostela sv. Michaela v Nové Roli; cca 517 m n. m., velmi hojně, 50°16'12.2"N, 12°44'36.7"E, Sokolovská pánev, 5742adb, leg. J. Brabec, J. Frouz et J. Matějů 11. 8. 2021, CHEB.
19. Libá (okr. Cheb): rovná ruderalní plocha v místě bývalého vrcholu Blatenského vrchu cca 880 m ZJZ od kostela sv. Kateřiny v obci; cca 640 m n. m., desítky ex., 50°7'24.7"N, 12°13'18.2"E, Smrčiny, 5839cda, leg. J. Brabec 12. 6. 2023, CHEB.
20. Cheb-Dřenice (okr. Cheb): pískovna severně od osady Dřenice; 455 m n. m., hojně, 50°4'28.7"N, 12°27'5.3"E, Chebská pánev, 5940bcb, not. Radim Paulič, Pavla Vachová, Martina Šupková & Markéta Šupková 27. 9. 2023.
21. Františkovy Lázně-Slatina (okr. Cheb): hráz rybníka Amerika v oblasti výpusti cca 1,7 m ZJZ od pramene František; cca 440 m n. m., desítky ex., 50°6'44.2"N, 12°19'41.3"E, Chebská pánev, 5839ddd, leg. J. Brabec 13. 8. 2020, CHEB (viz též BRABEC et al. 2021); leg. J. Brabec 19. 7. 2023, CHEB.
22. Obilná (okr. Cheb): v kamenech vydlážděného břehu Odry pod hrází v. d. Jesenice u elektrárny cca 300 m SSZ od bezpečnostního přelivu hráze; cca 425 m n. m., cca 30 ex., 50°5'9"N, 12°28'36"E, Chebská pánev, 5940bbc, leg. J. Brabec 17. 7. 2023, CHEB.
23. Františkovy Lázně-Horní Lomany (okr. Cheb): hromada zeminy v louce mezi Konečnou a Žirovickou ulicí cca 730 m V od kostela sv. Jakuba v Horních Lomanech; cca 457 m n. m., desítky ex., 50°7'49.8"N, 12°21'15.3"E, Chebská pánev, 5840cad, leg. J. Brabec 1. 7. 2022, CHEB.
24. Hartoušov (okr. Cheb): okraj silážní jámy na jihozápadním okraji obce cca 230 m od odbočky na Vackovec; cca 445 m n. m., cca 25 ex., 50°7'59.3"N, 12°28'1"E, Chebská pánev, 5840dbc, leg. J. Brabec 31. 7. 2020, CHEB (viz též BRABEC et al. 2021).
25. Obilná (okr. Cheb): okraj obilného pole u benzínového čerpadla ONO cca 850 m VSV od tzv. Ypsilonky; 463 m n. m., desítky ex., 50°5'13.3"N, 12°27'36.6"E, Chebská pánev, 5940bbc, not. J. Brabec 14. 8. 2023.
26. Mýtina (okr. Cheb): Železná hůrka, horní hrana historicky strženého svahu cca 270 m SZ od pěšího hraničního přechodu Mýtina/Neualbenreuth; cca 592 m n. m. (první záznam neurčených suchých rostlin 26. 5. 2022), velmi hojně, 49°59'30"N, 12°26'40.8"E, Český les, 6040bab, leg. J. Brabec 20. 6. 2023, CHEB; leg. J. Brabec et J. Kvizda 19. 7. 2023, CHEB.

Literatura:

- BRABEC J., VELEBIL J. & HLAVÁČEK R. (2021): *Epilobium brachycarpum*. – In: LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds], Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XIX., Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 56: 80.
- JÄGER E. J. (2011): Rothmaler Exkursionsflora von Deutschland. Gefäßpflanzen: Grundband. Ed. 20. – Spektrum Akademischer Verlag, Heidelberg.
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds] (2019): Additamenta ad floram Republicae Bohemicae. XIV. – Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 54: 47–148.
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds] (2020): Additamenta ad floram Republicae Bohemicae. XVIII. – Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 55: 27–138.
- MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds] (2023): Zajímavé floristické nálezy převážně z r. 2022. – Calluna, Plzeň, 28/1: 17–21.

- MATĚJKOVÁ I. & PECHÁČKOVÁ S. [eds] (2024): Zajímavé floristické nálezy z roku 2023. – Calluna, Plzeň, 29/1: 31–42.
- PIVOŇKOVÁ L. (2024): Odpolední exkurze do Plzně-Bukovce. – Calluna, Plzeň, 29/1: 9–10.
- PLADIAS (2023): Databáze české flóry a vegetace. – <https://pladias.cz/taxon/distribution/Epilobium%20brachycarpum> (1. 12. 2023)
- RAABE U. (2009): *Dittrichia graveolens* (L.) Greuter. – In: HADINEC J. & LUSTYK P. [eds], Additamenta ad floram Republicae Bohemicae. VIII., Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 44: 235–238.
- SALÁK P. & MICHÁLEK J. (2017): *Epilobium brachycarpum* C. Presl. – In: HADINEC J. & LUSTYK P. [eds], Additamenta ad floram Republicae Bohemicae. XV., Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 52: 42–44.
- ŠANDOVÁ M. (2023): Flóra bývalého střediska těžké mechanizace v obci Halže na Tachovsku. – Calluna, Plzeň, 28/1: 10–12.
- ŠPRYŇAR P. (2002): *Senecio inaequidens* DC. – In: HADINEC J., LUSTYK P. & PROCHÁZKA F. [eds], Additamenta ad floram Republicae Bohemicae. I., Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 37: 100–101.

Hledíček pobřežní (*Microrrhinum litorale*) v Plzni

Radim Paulič a David Hlisnikovský

Hledíček pobřežní je jednoletá rostlina, s přímou, 30 až 50 cm vysokou lodyhou, která je od báze četně větvená, v horní části pak hustě odstále žláznatě chlupatá. Dolní listy jsou vstřícné, ostatní střídavé, podlouhlé až kopinaté, 2 až 3 cm dlouhé a asi 3–5 mm široké, tmavě zelené, na bázi klínovité, na vrcholu tupě špičaté, s nevětvenou střední žilkou. Květy mají modré až modrofialové zbarvení (na rozdíl od příbuzného hledíčku menšího, který má květy světle fialové až lila). Tobolky jsou vejcovité, 4–5(–7) mm dlouhé a 3,5–5 mm široké, kratší než kalich, se spodním pouzdem větším než svrchním. Semena tmavohnědé barvy o přibližné velikosti 1 × 0,5 mm se šíří barochoricky. V ČR kvete od července do září (GRULICH 2000).

Primární areál hledíčku pobřežního zaujímá pouze východní pobřeží Jaderského moře s centrem v Chorvatsku. Směrem na severozápad sahá až k Terstu v Itálii a do Slovinska, na východ do Bosny a Hercegoviny a na jihovýchod do Černé Hory a snad i Albánie (GRULICH 2000, SPETA 1980). Zde osídluje nejčastěji pobřežní skaliska, útesy a pláže, synantropně prosperuje na okrajích cest, v lomech, skládkách a na železničních nádražích, kde kolonizuje většinou kamenité a šterkovité biotopy (SPETA 1980). Ze Slovinska je znám na pobřežních a říčních šterkoviskách, okrajích cest, ve šterkovnách, na zdech a na náspech železničních tratí (MARTINČIČ et al. 1999).

V České republice je zaznamenáván ve šterkovitých až kamenitých substrátech, nejčastěji na hlušiných haldách, železničním svršku, v silničních krajnicích, ve spárách chodníků a na různých typech navážek či stavební suti, a to výhradně na území severní Moravy a Slezska, kde má řadu lokalit a pozvolna se i šíří (HLISNIKOVSKÝ & KOCIÁN 2021). Z celého území Čech doposud jakékoliv údaje scházely. O to větším překvapením bylo, když jsme jej v červenci 2023 objevili v areálu někdejšího železničního nádraží v Plzni-Koterově, které je vzdáleno rovných 325 km nejbližšímu známému výskytu v ČR, na nádraží v Suchdole nad Odrou.

V Koterově jsme procházeli téměř celou rozsáhlou plochu rušeného železničního nádraží a hledíček pobřežní našli pouze na jednom místě v počtu ca 20 exemplářů na hromadě směsného kamení různé hrubé frakce, které bylo využito v železničním loži a při jeho rušení nahrnuto do hromad. Ačkoliv se nabízí, že hledíček sem byl s vysokou pravděpodobností zavlečen železniční dopravou, tedy feroviaticky, mohlo tomu být také přímo s kamením při opravách kolejového lože. V deponiích kameniva a šterku je v Moravskoslezském kraji totiž pravidelně nalézán (srov. HLISNIKOVSKÝ & KOCIÁN 2021), a takto by se mohl vyskytovat třeba právě i na Plzeňsku. Mnoho kamenolomů a těžeben šterků má téhož majitele a vektorem přenosu se tak jistě stávají i automobily mezi nimi cestující.

Při botanizování na nádraží v Plzni-Koterově jsme z dalších zajímavějších druhů zaznamenali (nomenklatura dle KAPLAN et al. 2019) např.: *Dysphania pumilio*, *Galeopsis angustifolia*, *Lepidium densiflorum*, *Lepidium virginicum*, *Oenothera canovirens*, *Potentilla intermedia*, *Senecio inaequidens*, *Verbascum blattaria* a další (nálezy byly importovány do databáze Pladias).

Obr. 11 R. Paulič a B. Trávníček při botanizování na nádražích v Plzni.

Přesný popis nové lokality druhu *Microrrhinum litorale*:

31a. Plzeňská pahorkatina vlastní, Plzeň (6246d): na hromadě kamení z rušeného kolejového lože, zhruba ve středu areálu bývalé železniční stanice Plzeň-Koterov, 333 m n. m., 49°43'25.9"N, 13°25'11.0"E, 24. 7. 2023 leg. David Hlisnikovský, Radim Paulič & Bohumil Trávníček, herb. R. Paulič, herb. D. Hlisnikovský.

Literatura:

- GRULICH V. (2000): *Microrrhinum* (Endl.) Fourr. – hlediček. – In: Slavík B. [ed.], Květena České republiky, 6: 336–337, Academia, Praha.
- HLISNIKOVSÝ D. & KOCIÁN P. (2021): Poznámky k adventivní flóře severní Moravy a Slezska 5. *Microrrhinum litorale*. – Acta Musei Beskidensis 11: 53–66.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke Květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha.
- MARTINČIČ A., WRABER T., JOGAN N., RAVNIK V., PODOBNÍK A., TURK B. & VREŠ B. (1999): Mala flora Slovenije. – Tehniška založba Slovenije, Ljubljana.
- SPETA F. (1980): Die Gattungen *Chaenorhinum* (DC.) Reichenb. und *Microrrhinum* (Endl.) Fourr. im östlichen Teil ihrer Areale (Balkan bis Indien). – Stapfia 7: 1–72.

Nález pochybku prodlouženého (*Androsace elongata* L.) na jižním Plzeňsku

Radim Paulič

Pochybek prodloužený je malá, jednoletá bylina vytvářející přízemní růžici listů. Listy jsou přisedlé, podlouhle kopinaté, celokrajné. Lodyhy obvykle vyrůstají jednotlivě, méně často po dvou až třech, jsou hustě pýřité s roztroušenými žlázkami. Květenstvím je okolík, složený z 3 až 8 květů. Listeny květních obalů jsou kratší než květní stopky; kalich je pýřitý; koruna květů kratší než kalich, v ústí květní trubky žlutá, jinak jsou květy bílé. Plodem je kulovitá tobolka kratší než kalich. Kvete v dubnu až květnu. Osidluje suché rozvolněné trávníky, nezapojené porosty, skalnaté svahy, pole, úhory, antropicky ovlivněná stanoviště, jako jsou např. železniční násypy. Preferuje chudé, písčité půdy s kyselější až neutrální reakcí (KOVANDA 1992).

V České republice se druh vyskytuje jak v Čechách, tak i na Moravě, především v oblastech termofytika a přilehajících částech mezofytika. Hojněji roste např. v Českém středohoří, Povltaví či v Českém krasu, na Moravě na Znojensko-brněnské či Hustopečské pahorkatině, Hané či Dražanské vrchovině (KOVANDA 1992). V červeném seznamu cévnatých rostlin ČR je druh řazen mezi ohrožené druhy (GRULICH & CHOBOT 2017).

V západní části Čech byl pochybek prodloužený vždy velmi vzácný. Údaje pocházejí od Strašic (velmi starý doklad) a Rokycan (leg. K. Cejp, 1923), několik údajů z lokality Plzeň – Vinice (leg. F. Maloch, 1904; leg. Anonymus, 1923), od Žlutic (leg. K. Sutorý 1979) – vše viz Web 1. Na těchto lokalitách nebyl druh již v poslední době potvrzen. Nejnověji byl nalezen Lenkou Pivoňkovou u Valče (MATĚJKOVÁ 2020). Tato lokalita již souvisí s hojnějším výskytem druhu v Doupovských horách (viz web 1).

Druh se v poslední době šíří po železniční trati. Byl již nalezen i v jižních Čechách, kde v minulosti nebyl nikdy znám – nové lokality byly zaznamenány v kolejišti železniční trati mezi Strakonice a Českými Budějovicemi u Hajské na Strakonicku (PAULIČ in LUSTYK & DOLEŽAL 2018) a u Protivína na Písecku (PAULIČ in LUSTYK & DOLEŽAL 2022). Pochybek prodloužený byl na železniční zastávku Nekvasovy jistě rozšířen feroviatickou migrací, neboť druh má velmi drobná a lehká semena. Z dalších zajímavějších druhů jsem zde zaznamenal kupř. *Crepis capillaris*, *Draba muralis*, *Festuca brevipila*, *Microthlaspi perfoliatum*, *Papaver argemone* a jiné.

Popis nové lokality druhu *Androsace elongata*:

34. Plánický hřeben, Nekvasovy, okres Plzeň-jih (6547d): železniční zastávka Nekvasovy, na okraji kolejiště, 478 m n. m., 49°26'18,9"N, 13°36'37,7"E, desítky již úplně uschlých exemplářů, 10. 6. 2023 not. Radim Paulič.

Pozn.: Nomenklatura druhů je uvedena dle Klíče ke květeně České republiky (KAPLAN et al. 2019).

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke Květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha.
- KOVANDA M. (1992): *Androsace* L. – In: HEJNÝ S. & SLAVÍK B. [eds], Květena České republiky 3, Academia, Praha.
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds] (2018): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVI. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 53: 31–112.
- MATĚJKOVÁ I. [ed.] (2020): Zajímavé floristické nálezy 2019. – Calluna, Plzeň, 25: 18–22.
- LUSTYK P. & DOLEŽAL J. [eds] (2022): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XX. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 57: 41–171.
- Web 1: Pladias. Databáze české flóry a vegetace. <https://pladias.ibot.cas.cz/atlas/map?taxonId=1627> (stav ku 29. 09. 2023)

Nález *Dactyloctenium aegyptium* (hřebenatka egyptská) v Plzeňském kraji

Jiří Cais a Kateřina Caisová

Při sklizni majoránky 25. 9. 2023 jsme našli v bylinkovém záhonu „podivnou travu“. Lokalita se nachází v osadě Šipín, která je částí obce Konstantinovy Lázně v okrese Tachov a leží v katastrálním území Okrouhlé Hradiště v nadmořské výšce 442 m. Vlastní zahrádka je umístěna 25 m severně od hřbitovní zdi kolem kostela sv. Barbory, 49°51'24.995"N, 13°1'57.015"E.

Jediná rostlina byla nalezena v trsu majoránky, který vyrůstal z rašelinového sadbovače naplněného komerčním zahradnickým substrátem. Determinaci jsme provedli pomocí obrazové aplikace PlantNet a ověřili pomocí klíčů (DOSTÁL 1958, KUBÁT et al. 2002).

Dactyloctenium aegyptium (L.) Wild. je ruderalním druhem na naše území evidentně zavlečeným. Jeho původním areálem jsou tropy a částečně subtropy. Podrobně viz SVOBODOVÁ (2014). Má širokou ekologickou valenci, vyskytuje se až do nadmořské výšky 2 100 m s ročním úhrnem srážek 44–1500 mm. Snadno kolonizuje narušené plochy, patří mezi dvacet nejvíce globálně rozšířených plevelů. Za invazní je považovaný v Maroku a amerických státech Arizona a Florida (SVOBODOVÁ 2014).

K zavlečení tohoto druhu do naší republiky docházelo ojediněle i v minulosti. Databáze české flóry a vegetace PLADIAS uvádí nález hřebenatky z roku 1905 v Podhůří a Vrchlabí, okres Trutnov, a to v souvislosti s odpadem ze zpracování bavlny (CYPERS 1909). Další nálezy pocházejí z Obřan a Maloměřic, okres Brno-město, v letech 1951 a 1952 v kontextu se železniční dopravou (GRÜLL 1979). Následoval nález z roku 1965 ze Šluknovska v okrese Děčín, a to opět v souvislosti s přádelnou bavlny ve firmě Benar (JEHLÍK 1965). Nejnovější nález jsme dohledali z roku 2019 z Veselí nad Lužnicí. Jednalo se o plevel v soukromé zahradě (LEPŠÍ et al. 2020).

Lze se proto domnívat, že vektorem šíření hřebenatky egyptské v České republice je odpad při zpracování bavlníku a plodů kokosové palmy, což souvisí i s železniční dopravou těchto komodit. Poslední nálezy ukazují na využívání zahradnických substrátů, které výše uvedené suroviny obsahují. To odpovídá i nálezu z osady Šipín.

Vzhledem k rostoucí oblíbenosti těchto substrátů se lze domnívat, že výskyt hřebenatky egyptské v České republice je hojnější, než odpovídá publikovaným nálezům, a dále poroste. Bude proto zajímavé a užitečné věnovat výskytu tohoto druhu pozornost.

Herbářová položka nálezu *Dactyloctenium aegyptium* ze Šipína bude uložena v herbáři Botanického oddělení Západočeského muzea v Plzni.

Literatura:

CYPERS V. (1909): Beiträge zur Flora des Riesengebirges und seiner Vorlagen. – Österr. Bot. Zeitschr. 59: 302–313.

DOSTÁL J. (1958): Klíč k úplné květeně ČSR. Ed 2. – Československá akademie věd, Praha, 982 p.

GRÜLL F. (1979): Rostlinná společenstva železničních tratí a nádražních objektů v širším areálu města Brna. – Preslia 51: 129–140.

JEHLÍK V. (1998): Cizí expanzivní plevele České a Slovenské republiky. – Academia, Praha, 506 p.

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jr., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. & ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2002): Klíč ke květeně České republiky. – Academia, Praha, 928 p.

LEPŠÍ M., LEPŠÍ P. & BOUBLÍK K. [eds] (2020): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXVI. – Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích: p. 29.

SVOBODOVÁ V. (2014): *Dactyloctenium aegyptium* (L.) Wild – hřebenatka egyptská. – <http://botany.cz> (10. 5. 2023)

Internetové zdroje:

PlantNet: <http://plant.net> (25. 9. 2023)

Pladias – databáze české flóry a vegetace: [https://pladias.cz/taxon/overview/Dactyloctenium%](https://pladias.cz/taxon/overview/Dactyloctenium%20aegyptium) (11. 10. 2023)

Zajímavé floristické nálezy z roku 2023

Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková (eds)

Vážení a milí přátelé,
díky vašim novým botanickým objevům můžeme pokračovat v rubrice zajímavých floristických nálezů. Gratulujeme vám k pěkným nálezům a těší nás, že se o ně chcete podělit s ostatními čtenáři Calluny. Také děkujeme za vaše herbářové položky, které se stanou součástí herbářové sbírky botanického oddělení Západočeského muzea v Plzni. Své nálezy poskytl celkem 10 autorů; celkový soubor taxonů je velmi rozmanitý a pochází z různých lokalit na území Plzeňského kraje, s přesahem do Karlovarského kraje a středních Čech. U některých druhů je patrné, že se zvyšuje jejich potenciál k dalšímu šíření a kolonizování vhodných stanovišť.

U většiny nálezů je uvedena přesná lokalizace zaměřením souřadnic v systému WGS-84. Údaje týkající se fytogeografických okresů byly převzaty ze studie Skalického (SKALICKÝ 1988), údaje ke kvadrantům středoevropského síťového mapování z metodiky podle Slavíka (SLAVÍK 1971). Nomenklatura cévnatých rostlin vychází z nového Klíče ke květeně ČR (KAPLAN et al. 2019). Stupeň ohrožení druhu je uveden dle Červeného seznamu (GRULICH & CHOBOT 2017), jedná-li se o zvláště chráněný druh, dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb. Nálezy, u nichž nebyl pořízen dokladový sběr, jsou označeny zkratkou *not*. U sebraných nálezů je uvedeno *leg.* a připsána zkratka PL = herbář Západočeského muzea v Plzni, p. o. Názvy vegetačních jednotek vycházejí z katalogu biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2010). Výskyt některých taxonů byl konfrontován s internetovou databází Pladias (web 1).

Věříme, že zveřejněné nálezy pro vás budou dobrou inspirací a motivací k dalšímu floristickému bádání, k němuž vám přejeme mnoho úspěchů a elánu.

***Dactylorhiza majalis* (Rehb.) P. F. Hunt et Summerh. – §O, C3**

Kejšovice (okr. Plzeň-sever): mokřadní loučka pod Ovčí horou (kóta 691 m), ca 1,5 km SSV od kaple v obci, jeden kvetoucí ex. (49°57'32.037"N, 13°3'44.716"E), sedm kvetoucích ex. (49°57'28.136"N, 13°3'44.948"E), 619 m n. m., Toužimská vrchovina, 6044a, not. P. Bezstarosti 11. 6. 2023.

***Salvia austriaca* Jacq. – C4b**

Plzeň-Skvrňany (okr. Plzeň-město): mezi Skvrňany a Křimicemi, plocha nad svahem při západní straně silnice ul. Regensburgská (Západní okruh Plzně, výstavba v letech 2012–2014), tři kvetoucí rostliny, 49°44'46.778"N, 13°18'53.469"E, 345 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6245d, not. P. Bezstarosti přelom května a června 2023. Pozn. red.: Jedná se o potvrzení nálezu z roku 2019 (viz Calluna 2020: 21). P. Bezstarosti

***Anthemis cotula* L. – C2t**

Mantov (okr. Plzeň-jih): slepičí dvorek ve východní části obce, ca 300 m JV od kaple v obci, stovky rostlin, 49°38'45.096"N, 13°12'39.061"E, 338 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345c, not. J. Bureš 1. 8. 2023.

***Agrimonia procera* Wallr. – C3**

Losina (Chotěšov, okr. Plzeň-jih): okraj polní cesty směrem na Křížový vrch (kóta 487 m), ca 240 m JZ od kaple v obci, jedna rostlina, 49°38'10.451"N, 13°12'59.638"E, 344 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345c, not. J. Bureš 6. 8. 2023.

***Hyoscyamus niger* L. – C3**

Losina (Chotěšov, okr. Plzeň-jih): několik rostlin u kapličky v obci, 49°38'17.052"N, 13°13'6.856"E, 337 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345c, not. J. Bureš 6. 8. 2023.

***Ononis repens* L. – C3**

Vejpřnice (okr. Plzeň-sever): jedna rostlina v kolejišti na vlakovém nádraží, 49°43'48.099"N, 13°17'7.098"E, 333 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6245d, not. J. Bureš 7. 8. 2023.

***Urtica urens* L. – C3**

Mantov (okr. Plzeň-jih): slepičí dvorek ve východní části obce, ca 300 m JV od kaple v obci, několik rostlin, 49°38'45.096"N, 13°12'39.061"E, 338 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345c, not. J. Bureš 1. 8. 2023.

***Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmel. – C3**

Vejpřnice (okr. Plzeň-sever): populace v kolejišti na vlakovém nádraží, 49°43'48.099"N, 13°17'7.098"E,

333 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6245d, not. J. Bureš 7. 8. 2023.

J. Bureš

***Circaea lutetiana* L.**

Příkosice (okr. Rokycany): les mezi obcemi Příkosice a Mešno, 1,5 km JZ od obce, mezi železniční tratí a Mešenským potokem, při lesní cestě, ca 480 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6347b, not. K. Čížek 2. 7. 2023.

***Phyteuma spicatum* L.**

Stříbro (okr. Tachov): jižní okraj obce, údolí Mže, při naučné stezce Historie hornictví na Stříbrsku, Svojšínská pahorkatina, 6244a, not. K. Čížek 3. 6. 2023.

***Setaria verticillata* (L.) P. Beauv**

Lužany (okr. Plzeň-jih): při silnici vedoucí z Lužan k obci Zelené (směr Měčín), Plzeňská pahorkatina vlastní, 6445c, not. K. Čížek 12. 8. 2023.

K. Čížek

***Epilobium brachycarpum* C. Presl**

Ledce (okr. Plzeň-sever): bývalá skládka pod vrchem Křkavec (v současnosti slouží k ukládání výkopové zeminy a dalších stavebních a demoličních sutí), ca 2,2 km JV od kostela v obci, plocha navršené a zarovnané zeminy ponechaná sukcesii, jednotky exemplářů, 49°48'17.1"N 13°20'39.8"E, 459 m n. m., 6145c, not. Š. Čížková 11. 7. 2023.

Š. Čížková

***Carex riparia* Curtis – C4a**

Čeminy (okr. Plzeň-sever): ca 0,4 km V od kaple v obci, v podrostu mokřadní olšiny na levobřežním přítoku Čeminského potoka, souvislý porost s přesahem do sousední mokřadní louky, 49°48'1.588"N, 13°15'32.443"E, 352 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6145d, leg. I. Matějková 14. 6. 2023, PL.

***Carex umbrosa* Host. – C3**

Kvasetice (okr. Klatovy): vlhká světlinka v sukcesním lesním porostu v místě bývalých obecních drah pod vrchem Na Skále (kóta 593 m), ca 680 m SSV od kapličky v obci, jeden dobře vyvinutý trs, 49°24'21.958"N, 13°30'1.686"E, 565 m n. m., Plánický hřeben, 6547c, not. I. Matějková 16. 10. 2023.

***Hypericum humifusum* L. – C3**

Kvasetice (okr. Klatovy): východní svah Kvasetické hory (kóta 616 m), okraj mýtiny vzniklé po polomu smrku a borovice, ca 400 m SZ od kapličky v obci, jeden větší vitální exemplář, 49°24'11.209"N, 13°29'31.500"E, 609 m n. m., Plánický hřeben, 6546d, not. I. Matějková 3. 10. 2023.

***Salix triandra* Curtis – C4a**

Čeminy (okr. Plzeň-sever): ca 0,4 km V od kaple v obci, vzrostlý košatý exemplář v okraji vlhké kosené louky na levobřežním přítoku Čeminského potoka, 49°48'1.323"N, 13°15'31.818"E, 352 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6145d, leg. I. Matějková 14. 6. 2023, PL.

***Senecio inaequidens* DC.**

Plzeň-Jižní předměstí (okr. Plzeň-město): Hálkova ul., jeden exemplář u paty zdi před budovou č. p. 1205/30, nad vlakovou zastávkou, 49°44'26.422"N, 13°22'4.021"E, 331 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246c, leg. I. Matějková 11. 6. 2023, PL.

***Verbena officinalis* L. – C3**

Kvasetice (okr. Klatovy): obnažená půda po přestavbě obecního vodovodu na severozápadním okraji obce, v místě polní cesty, 350 m SZ od kapličky v obci, v úseku dlouhém ca 50 m celkem pět desítek exemplářů, 49°24'10.306"N, 13°29'34.854"E, 602 m n. m., Plánický hřeben, 6546d, not. I. Matějková 15. 8. 2023.

***Veronica peregrina* L.**

Nová Plánice (okr. Klatovy): lesní školka ve vlastnictví městyse Plánice, ca 0,6 km S až SSV od kapličky v obci, volný záhon po vyzvednutí mladých javůrků pěstovaných k výsadbám na paseky (půda byla před několika lety obohacena o zeminu z obecní kompostárny), tři desítky ex., 49°22'35.330"N, 13°27'0.553"E, 619 m n. m., Plánický hřeben, 6646b, leg. I. Matějková 24. 5. 2023, PL.

***Vicia grandiflora* Scop.**

Klatovy (okr. Klatovy): rozvojová zóna na severozápadním okraji města, Průmyslová ul., v trávníku u budovy č. p. 910, roztroušeně, 49°24'40.159"N, 13°16'32.913"E, 390 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6545d, leg. I. Matějková 17. 5. 2023, PL.

I. Matějková

***Agrimonia procera* Wallr. – C3**

Dolní Folmava (okr. Domažlice): stinnější lesní cesta u aleje Dubovka, pod duby, javory a jeřáby, 870 m JV od turistického přístřešku v bývalé Bystřici, několik kvetoucích jedinců, 49°20'54.528"N, 12°48'42.468"E, 522 m n. m., Český les, 6642d, not. D. Papež 12. 7. 2023.

Dolní Folmava (okr. Domažlice): vlhká lesní cesta s jívami, olšemi a břízami, lokalita Na Pustém mlýně, 550 m JJZ od Ovčího vrchu, plocha ca 2 m², 49°20'32.833"N, 12°49'54.611"E, 505 m n. m., Český les, 6642d, not. D. Papež 12. 7. 2023.

Horní Folmava (okr. Domažlice): výslunná lesní cesta z Dolní Folmavy do Bystřice, 350 m S od Ovčího vrchu, ca 3 m², 49°21'1.836"N, 12°50'2.206"E, 566 m n. m., Český les, 6643a, leg. D. Papež 12. 7. 2023, PL.

Holýšov (okr. Plzeň-jih): strážka s degradovaným trávníkem zarostlým *Calamagrostis epigejos*, lokalita Slepíčí vrch, 890 m JV od nádraží, vyšší jednotky jedinců, 49°35'34.075"N, 13°6'41.939"E, 394 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 2. 8. 2023, PL.

Krchleby (okr. Domažlice): břehy malé vodní nádrže na konci obce ve směru na Merklín, 300 m V od kapličky v obci, 49°32'40.841"N, 13°6'53.600"E, 463 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444d, not. D. Papež 31. 8. 2023.

***Aira caryophyllea* L. – C1t**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): bývalý tankodrom, suchá, především lišejníková strážka Z od pozorovatelný, asociace *Jasiono montanae-Festucetum ovinae*, 1,2 km VJV od nádraží, vcelku hojně, ca 10 m², 49°35'37.194"N, 13°7'1.300"E, 407 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 6. 6. 2023, PL.

***Alisma lanceolatum* With.**

Chotěšov (okr. Plzeň-jih): polní mokřad v lokalitě U Křížku, rozoraná plocha s vyjetými kolejemi, 900 m SSV od nádraží, 355 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 20. 7. 2023, PL.

V západních Čechách vzácný druh.

***Amaranthus powelli* S. Watson**

Plzeň-Slovany (okr. Plzeň-město): ve dláždění parkovacích ploch, ul. U Ježíška, 240 m SZ od kostela sv. Mikuláše, 49°44'27.394"N, 13°22'59.520"E, 308 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246c, leg. D. Papež 11. 9. 2023, PL.

***Carthamus tinctorius* L.**

Plzeň-Východní předměstí (okr. Plzeň-město): v dlažbě chodníku před bytovým domem v ul. Papírnická, 700 m J od Hlavního nádraží, 1 rostlina, 49°44'14.176"N, 13°23'11.660"E, 319 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246c, leg. D. Papež 29. 7. 2023, PL.

***Chaerophyllum aromaticum* L.**

Domažlice (okr. Domažlice): podél plotu stadionu TJ Jiskra, Vojtěchova ul., 500 m SZ od vlakové zastávky Domažlice město, přibližně 30 trsů, 49°26'18.504"N, 12°55'9.371"E, 426 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6543d, not. D. Papež 11. 7. 2023.

Domažlice (okr. Domažlice): okraj louky u železniční trati na Bezděkovském předměstí, v zástinu *Prunus avium* a *Tilia cordata*, 780 m Z od vlakové zastávky Domažlice-město, přibližně 3 trsy, 49°26'6.797"N, 12°54'51.279"E, 427 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6543c, not. D. Papež 14. 7. 2023.

Pozn.: druh sice běžný, v západní polovině Plzeňského kraje uváděn pouze sporadicky, z okolí okr. Domažlice neuváděn vůbec. Jde pravděpodobně o první záznamy z této oblasti.

***Commelina communis* L.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): volné místo v dlažbě chodníku, křižovatka Sokolovské a Školní ul., 420 m JJV od nádraží, 1 rostlina, 49°35'37.635"N, 13°6'13.502"E, 369 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 28. 7. 2023, PL.

***Cymbalaria muralis* G. Gaertn. et al.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): navážka hlíny a stavebního materiálu v Novém Dvoře, 290 m SV od pomníku v Novém Dvoře, 49°36'28.014"N, 13°6'6.338"E, 361 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 13. 9. 2023, PL.

***Dianthus armeria* L. – C4a**

Doubrava (okr. Cheb): Stinný okraj cesty ke Stebnickému potoku, ca 1 km JV od středu vsi, 2 trsy, 50°0'57.532"N, 12°27'57.572"E, 490 m n. m., Český les, 5940d, leg. D. Papež 7. 8. 2023, PL.

***Dipsacus strigosus* Willd. ex Roem. et Schult.**

Plzeň-Roudná (okr. Plzeň-město): podél cesty v zástinu stromů nedaleko úpravny vody Plzeňského Prazdroje, 520 m JZ od žel. zastávky Plzeň-Bílá Hora, 3 jedinci, 49°45'52.979"N, 13°23'44.101"E, 302 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246a, not. D. Papež 6. 8. 2023.

***Epilobium palustre* L. – C4a**

Střelice (okr. Plzeň-jih): porosty vysokých ostríc na V okraji Holýšovského rybníka, 2 km JJZ od kaple ve vsi, 49°36'46.339"N, 13°7'35.315"E, 381 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 13. 9. 2023, PL.

***Epilobium parviflorum* Schreb. – C3**

Střelice (okr. Plzeň-jih): porosty vysokých ostríc na V okraji Holýšovského rybníka, 2 km JJZ od kaple ve vsi, 49°36'45.271"N, 13°7'34.980"E, 381 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 13. 9. 2023, PL.

***Euphorbia maculata* L.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): mezi dlažebními kostkami u nájezdu jednoho z domů v Sadové ulici, 1 km JV od kostela, několik rostlin, 49°35'22.128"N, 13°6'35.978"E, 405 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 16. 7. 2023, PL.

***Euphorbia saratoui* Ardoino**

Chotěšov (okr. Plzeň-jih): výhybna podél kolejí, šterková ruderalní plocha, 810 m SSV od nádraží, 49°39'49.943"N, 13°12'7.941"E, 356 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345a, leg. D. Papež 14. 9. 2023, PL.

***Falcaria vulgaris* Bernh.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): degradovaný trávník zarostlý *Calamagrostis epigejos* v lokalitě Slepíčí vrch, 850 m JJV od nádraží, 49°35'29.564"N, 13°6'40.324"E,

403 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 2. 8. 2023, PL.

***Festuca pallens* Host – C4a**

Střelice (okr. Plzeň-jih): exponované skály na vrchu Hradecké skály, jižní orientace, 2,15 km SSV od nádraží v Holýšově, 362 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 21. 7. 2023, PL.

***Galeopsis ladanum* L. – C4a**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): vlhký úhor podél bezejmenné vodoteče V od obce, 830 m V od nádraží, 49°35'45.982"N, 13°6'45.191"E, 376 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 18. 8. 2023, PL.

***Helictotrichon pratense* (L.) Pilger – C4a**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): výchoz u vodárny nad bezejmennou vodotečí, 1,1 km V od nádraží, 49°35'46.173"N, 13°6'58.645"E, 392 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, not. D. Papež 7. 6. 2023.

***Inula helenium* L.**

Dolní Kamenice (okr. Plzeň-jih): trávník podél silnice z Holýšova do Dolní Kamenice, 650 m S od kapličky ve vsi, několik jedinců, 49°34'58.173"N, 13°5'38.889"E, 366 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, not. D. Papež 13. 8. 2023.

***Isolepis setacea* (L.) R. Br. – C3**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): retenční nádrž 860 m VJV od nádraží, u obytné zóny Na Terasách, obnažené dno s prosakující vodou, 3 trsy, 49°35'40.838"N, 13°6'45.544"E, 382 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 11. 9. 2023, PL.

***Myosotis caespitosa* Schultz – C4a**

Střelice (okr. Plzeň-jih): porosty vysokých ostríc na V okraji Holýšovského rybníka, 2 km JJZ od kaple ve vsi, 49°36'45.271"N, 13°7'34.980"E, 381 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, not. D. Papež 13. 9. 2023.

***Myosurus minimus* L. – C3**

Chotěšov (okr. Plzeň-jih): periodický polní mokřad s dominancí *Ranunculus sceleratus*, 670 m JV od Týnce, jedna rostlina, 49°40'2.608"N, 13°12'12.488"E, 354 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345a, not. D. Papež 11. 6. 2023.

***Oenothera glazioviana* Micheli**

Dolní Kamenice (okr. Plzeň-jih): podél cesty u plotu obytných domů v obci, 230 SZ od kapličky ve vsi, 49°34'41.747"N, 13°5'30.183"E, 362 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 4. 10. 2023, PL.

***Papaver confine* Jord. – C3**

Dobřany (okr. Plzeň-jih): nádraží Dobřany, ruderalní plocha (navážka), pár trsů, 280 m SSV od nádražní budovy, 49°39'31.206"N, 13°18'17.198"E, 340 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345b, leg. D. Papež, I. Matějková & S. Pecháčková 16. 6. 2023, PL.

***Peucedanum cervaria* (L.) Lapeyr. – C4a**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): výchoz u vodárny nad bezejmennou vodotečí, 1,1 km V od nádraží, ca 20 kvetoucích lodyh, 49°35'46.173"N, 13°6'58.645"E, 392 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 21. 7. 2023, PL.

***Potentilla recta* L. – C4a**

Dobřany (okr. Plzeň-jih): PP Šlovický vrch, travnatá zastíněná plocha podél cesty, 1,4 km SV od nádraží, 49°39'53.320"N, 13°19'5.764"E, 382 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345b, leg. D. Papež 16. 6. 2023, PL.

***Reseda lutea* L.**

Doubrava (okr. Cheb): podél nově zpevněné polní cesty směrem k Stebnickému potoku, ca 650 m JV od středu vsi, nižší desítky jedinců, 50°1'4.203"N, 12°27'41.084"E, 499 m n. m., Český les, 5940d, not. D. Papež 7. 8. 2023.

Holýšov (okr. Plzeň-jih): nádraží, zarostlé koleje z bývalého SVA, naproti výpravní budově, 520 m SV od kostela, relativně hojně, 49°35'50.035"N, 13°6'3.970"E, 361 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 31. 8. 2023, PL.

***Reseda luteola* L. – C3**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): nově založené trávníky podél opravené Luční ul., ca 900 m JV od nádraží, roztroušeně, místy hojněji, 49°35'25.166"N, 13°6'32.431"E, 387–403 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, not. D. Papež, 2. 7. 2023.

Úherce (okr. Plzeň-sever): kruhový objezd na silnici II. třídy, 950 m V od kostela v obci, relativně hojně, 49°42'9.060"N, 13°13'35.356"E, 340 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6245c, not. D. Papež, 19. 8. 2023.

***Rumex thyrsiflorus* Fingerh.**

Plzeň-Východní předměstí (okr. Plzeň-město): trávník u Americké ul., 290 m Z od Hlavního nádraží, 2 trsy, 49°44'36.952"N, 13°23'2.638"E, 312 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246c, not. D. Papež, 29. 7. 2023.

***Scabiosa ochroleuca* L.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): nádraží, zarostlé koleje z bývalého SVA, naproti výpravní budově, 520 m SV od kostela, relativně hojně, 49°35'50.035"N, 13°6'3.970"E, 361 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 31. 8. 2023, PL.

***Senecio inaequidens* DC.**

Nýřany (okr. Plzeň-jih): PR Janovský mokřad, místo vymýcené mokřadní olšiny, obnažený vlhký substrát na počátku sukcese, ca 60 m od dálnice, 860 m V od Větrné Jámy, 1 trs, 49°42'8.550"N, 13°11'4.805"E, 340 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6254c, leg. D. Papež 18. 8. 2023, PL.

***Schoenoplectus lacustris* (L.) Palla – C4a**

Chotěšov (okr. Plzeň-jih): polní mokřad podél trati v pokročilejším stádiu sukcese, lokalita U Křížku, 900 m SSV od nádraží, 49°39'53.778"N, 13°12'7.207"E, 355 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 11. 6. 2023, PL.

***Trifolium incarnatum* L.**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): kamenitá cesta k Holýšovskému rybníku mezi polem a lesem, 1,4 km SZ od vrchu Trný, 6 jedinců, 49°36'37.060"N, 13°6'43.093"E, 364 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 13. 9. 2023, PL.

***Trifolium striatum* L. – C1t**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): bývalý tankodrom, roztroušeně až místy hojněji, nejvíce na stráni Z od pozorovatelný, 1,2 km VJV od nádraží, 49°35'36.636"N, 13°7'4.205"E, 407 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, leg. D. Papež 17. 6. 2023, PL.

***Utricularia australis* R. Br. – C4a**

Střelice (okr. Plzeň-jih): V břeh Holýšovského rybníka, 2 km JJZ od kaple ve vsi, 49°36'45.271"N, 13°7'34.980"E, 381 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6344d, leg. D. Papež 13. 9. 2023, PL.

***Ventenata dubia* (Leers) Coss. – C1t**

Dobřany (okr. Plzeň-jih): PP Šlovický vrch, vlhká proláklina na bázi kamenité západně orientované stráně, 530 m JJZ od Šlovického vrchu, velmi hojně, častý i v jiných částech rezervace, 49°39'44.733"N, 13°19'1.822"E, 371 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6345b, leg. D. Papež, S. Pecháčková & I. Matějková 16. 6. 2023, PL.

***Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmel. – C3**

Holýšov (okr. Plzeň-jih): úhor (oplocenka na zemědělské půdě) na JZ okraji lesa Trný, 1,2 km V od nádraží, velmi hojný, místy dominantní, 49°35'49.580"N, 13°7'4.363"E, 405 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6444b, not. D. Papež 7. 6. 2023.

D. Papež

***Agrostis vinealis* Schreb.**

Pačejov (okr. Klatovy): výslunný jižní okraj lesíka na polním kazu ca 0,8 km JV od středu osady Velešice, 49°21'39.3"N, 13°38'07.2"E, 530 m n. m., Horažďovicko, 6647b, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

***Alyssum murale* Waldst. et Kit.**

Nekvasovy (okr. Plzeň-jih): zplaněle na zdi v západní části obce, 49°26'11.9"N, 13°37'08.8"E, několik rostlin, 480 m n. m., Plánický hřeben, 6547d, not. R. Paulič 10. 6. 2023.

***Atriplex micrantha* Ledeb.**

Rokycany (okr. Rokycany): ruderalizovaná plocha pod dálničním mostem nad jižním břehem vodní nádrže Klabava SZ od města, 49°44'54.9"N, 13°33'32.4"E, 347 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6247c, not. R. Paulič 24. 8. 2023.

***Carex umbrosa* Host – C3**

Hrádek (okr. Rokycany): PP Hrádecká bahna, vlhká louka ve východní části přírodní památky, vzácně, 49°42'45.6"N, 13°39'33.8"E, 400 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247d, not. R. Paulič et Š. Čížková 23. 5. 2023.

Ostřice stinná nebyla z této lokality dosud udávána.

***Cuscuta campestris* Yunck.**

Kovčín (okr. Klatovy): obnažené SZ pobřeží Kovčinského rybníka, 49°24'42.9"N, 13°37'00.1"E, vzácně, 508 m n. m., Blatensko, 6547d, not. R. Paulič et P. Karešová 20. 8. 2023.

V jižních a jihozápadních Čechách se tato kokotice začíná pozvolna šířit. Typickým biotopem jsou obnažená dna rybníků, kde cizopasí především na *Persicaria lapathifolia* a *Trifolium hybridum*.

***Cuscuta epithymum* (L.) L.**

Černice u Chanovic (okr. Klatovy): louka mezi rybníky Předota a Široký VSV od osady, 49°25'15.6"N, 13°40'55.0"E, 574 m n. m., Blatensko, 6548c, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

***Draba muralis* L. – §S, C2b**

Olšany (okr. Klatovy): násep železniční trati západně od obce, 49°24'07.8"N, 13°37'02.1"E, 520 m n. m., Blatensko, 6547d, not. R. Paulič 2. 6. 2023.

Chudina zední je na železniční trati mezi Plzní a Českými Budějovicemi velmi hojně rozšířena, a jak se zdá, šíří se i nadále.

***Elatine hydropiper* L. – C3**

Černice u Chanovic (okr. Klatovy): obnažené JV písčité pobřeží polovypuštěného rybníka Korytný SZ od osady, 49°25'17.4"N, 13°40'19.5"E, 570 m n. m., Blatensko, 6548c, not. R. Paulič 10. 6. 2023.

***Epilobium parviflorum* Schreb. – C3**

Horažďovice (okr. Klatovy): dolní část vlhké louky mezi železniční tratí a Horním rybníkem asi 1 km JV od nádraží Horažďovice-předměstí, ojediněle, 49°19'26.1"N, 13°45'10.7"E, 425 m n. m., Horažďovicko, 6648d, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

Hrádek (okr. Rokycany): PP Hrádecká bahna, vlhká louka ve východní části přírodní památky, dosti

hojně, 49°42'45.6"N, 13°39'33.8"E, 400 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247d, not. R. Paulič et Š. Čížková 24. 8. 2023.

***Erucastrum gallicum* (Willd.) O. E. Schulz**

Kovčín (okr. Klatovy): na hromadě hlíny (navážka) u železniční zastávky Kovčín, jen 2 rostliny, 49°24'49.7"N, 13°36'44.5"E, 508 m n. m., Blatensko, 6547d, not. R. Paulič 10. 6. 2023.

V oblasti jižních a jihozápadních Čech stále velmi vzácný druh, je však pravděpodobné, že lokalit druhu bude přibývat.

***Euphrasia stricta* J. P. Wolff ex J. F. Lehm.**

Černice u Chanovic (okr. Klatovy): louka VJV od osady, 49°25'03.4"N, 13°40'53.8"E, 580 m n. m., Blatensko, 6548c, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

***Galium spurium* L. – C4a**

Pačejov (okr. Klatovy): obilné pole SV od rybníka Buxín, 49°23'42.6"N, 13°37'40.4"E, 525 m n. m., Blatensko, 6647b, not. R. Paulič 2. 6. 2023.

***Geranium molle* L. – C2t**

Hrádek (okr. Rokycany): trávník na okraji silnice pod železniční zastávkou Hrádek u Rokycan, 49°42'48.6"N, 13°39'14.1"E, 406 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247d, not. R. Paulič et Š. Čížková 23. 5. 2023.

***Iris sibirica* L. – §SO, C3**

Horažďovice (okr. Klatovy): vlhká louka mezi železniční tratí a Horním rybníkem asi 1 km JV od nádraží Horažďovice-předměstí, řídice, 49°19'25.3"N, 13°45'08.0"E, 425 m n. m., Horažďovicko, 6648d, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

***Myosotis discolor* Pers. – C2b**

Olšany (okr. Klatovy): pastviny při západním okraji „Lažanského lesa“ jižně od obce, vzácně, 49°23'50.2"N, 13°37'36.1"E, 525 m n. m., Blatensko, 6647b, not. R. Paulič 2. 6. 2023.

***Petrorhagia prolifera* (L.) P. W. Ball et Heywood – C4a**

Pačejov (okr. Klatovy): výslunný jižní okraj lesíka na polním kazu ca 0,8 km JV od středu osady Velešice, dosti hojně, 49°21'39.1"N, 13°38'06.5"E, 530 m n. m., Horažďovicko, 6647b, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

***Potentilla norvegica* L.**

Kovčín (okr. Klatovy): na hromadě hlíny (navážka) u železniční zastávky Kovčín, jen 1 rostlina, 49°24'49.7"N, 13°36'44.5"E, 508 m n. m., Blatensko, 6547d, not. R. Paulič 10. 6. 2023.

***Rosa agrestis* Savi – C4b**

Pačejov (okr. Klatovy): suchý pahorek s křovinami (pod dráty vysokého napětí) ca 750 m J JV od středu osady Velešice, 49°21'39.9"N, 13°37'59.4"E, 545 m n. m., Horažďovicko, 6647b, not. R. Paulič et M. Štech 12. 9. 2023.

***Sagina apetala* Ard. – C1b**

Plzeň: v kostkové dlažbě vozovky před okresním soudem Plzeň-město, 49°44'40.7"N, 13°23'15.1"E, 320 m n. m., Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246c, leg. R. Paulič, herb. Paulič 16. 6. 2023.

V celé ČR donedávna velmi vzácný (dokonce nezvěstný druh), který se v posledních pouhých několika málo letech masově šíří. Typicky bývá nacházen v dlažbách ve městech či na okrajích chodníků. Informace o nálezu druhu bude publikována v Additamentech Zpráv ČBS.

***Veronica verna* L.**

Pačejov (okr. Klatovy): suchý jižní okraj „Lažanského lesa“ SSV od vlakové zastávky Pačejov-nádraží, 49°23'46.0"N, 13°37'45.2"E, 540 m n. m., Blatensko, 6647b, not. R. Paulič 2. 6. 2023.

***Vicia lathyroides* L. – C3**

Pačejov (okr. Klatovy): suchá louka při jižním okraji „Lažanského lesa“ SSV od Pačejova-nádraží, 49°23'45.4"N, 13°37'53.6"E, 540 m n. m., Blatensko, 6647b, not. R. Paulič 2. 6. 2023.

V oblasti jihozápadních Čech se vikev hrachorovitá začíná v posledních letech šířit na zatrávněné pole či suché louky, především na jižních svazích.

***Vulpia myuros* (L.) Gmelin – C3**

Hrádek (okr. Rokycany): železniční zastávka Hrádek u Rokycan, ve štěrku podél železniční trati, 49°42'47.8"N, 13°39'14.6"E, 407 m n. m., Holoubkovské Podbrdsko, 6247d, not. R. Paulič et Š. Čížková 23. 5. 2023.

Černice u Chanovic (okr. Klatovy): vyasfaltovaná plocha při jižním břehu rybníka Korytný ZSZ od osady, 49°25'11.8"N, 13°40'02.7"E, 570 m n. m., Blatensko, 6548c, not. R. Paulič 10. 6. 2023.

R. Paulič

***Anaphalis margaritacea* (L.) Benth. et Hook.**

Bublava (okr. Sokolov): 3,2 km SV od kostela, 565 m JV od vrchu Jelen, u silničky, jedna populace, 50°23'34.898"N, 12°31'57.805"E, 867 m n. m., 5641a, leg. S. Pecháčková et J. Šimeček 13. 8. 2023, PL.

***Elodea canadensis* Michx.**

Olbramov (okr. Tachov): 2,2 km ZJZ od obce, Kosí potok 150 m nad soutokem s Kořenským p., 49°50'25.328"N, 12°50'10.821"E, 434 m n. m., 6143c, not. S. Pecháčková et P. Pecháček 9. 9. 2023.

V Pladiasu není z tohoto čtverce uváděn.

***Eragrostis minor* Host**

Občov (okr. Příbram): na návsi u mostku, v zámkové dlažbě nového chodníku, dva trsy, 49°42'46.625"N, 14°3'59.060"E, 475 m n. m., 6250c, leg. S. Pecháčková 26. 8. 2023, PL.

V Pladiasu není z tohoto čtverce uváděn.

***Herniaria glabra* L.**

Přebuz (okr. Sokolov): 5, 3 km SZ od kostela, na zpevněné cestě pod Předním Ostružníkem, 50°23'52.620"N, 12°33'54.010"E, 942 m n. m., 5641a, leg. S. Pecháčková et J. Šimeček 13. 8. 2023, PL.

***Noccaea caerulea* (J. Presl et C. Presl) F. K. Mey.**

Újezd nade Mží (okr. Plzeň-sever): 1,1 km Z od kaple, břeh lesního úvozu nad Žižkovým dubem, 49°47'13.247"N, 13°10'48.641"E, 333 m n. m., 6245a, leg. S. Pecháčková et P. Pecháček 18. 3. 2023, PL.

Rabštejn nad Střelou (okr. Plzeň-sever): asi 950 m JV od kostela, levý břeh Střely, u pěšiny, nehojně, 50°2'8.151"N, 13°17'57.829"E, 400 m n. m., 5945d, leg. S. Pecháčková et J. Šimeček 1. 4. 2023, PL.

***Petrorhagia prolifera* (L.) P. W. Ball et Heywood – C4a**

Dlouhá Lomnice (okr. Karlovy Vary): 1,4 km západně od obce, mezi Malým a Velkým lomnickým rybníkem, poblíž kóty 587, uprostřed polní cesty vysypané štěrkem, několik košatých rostlin. 50°9'42.707"N, 12°58'6.811"E, 587 m n. m., 5843b, leg. S. Pecháčková et J. Šimeček 10. 9. 2023, PL.

V Pladiasu není z tohoto čtverce uváděn.

***Rubus laciniatus* Willd.**

Stýskaly (okr. Plzeň-sever): 710 m J od kaple, u lesní cesty, jedna menší rostlina, 49°49'58.291"N, 13°17'46.541"E, 457 m n. m., 6145d, leg. S. Pecháčková et J. Šimeček 13. 10. 2023, PL.

***Rumex thyrsiflorus* Fingerh.**

Plzeň (okr. Plzeň-město): Jateční ulice u čističky, 700 m JZ od kostela sv. Jiří, hojně v trávníku podél zdi, 49°45'36.041"N, 13°24'20.915"E, 307 m n. m., 6246a, leg. S. Pecháčková 3. 7. 2023, PL.

***Veronica polita* Fries**

Újezd nade Mží (okr. Plzeň-sever): 1,6 km Z od kaple, silnička na pravém břehu asi 50 m pod hrází Hracholusky, 49°47'25.316"N, 13°10'23.767"E, 352 m n. m., 6245a, leg. S. Pecháčková et P. Pecháček 18. 3. 2023, PL.

S. Pecháčková

***Asplenium scolopendrium* L. – §K, C1r**

Plzeň (okr. Plzeň-město): nádvoří Plzeňského pra-
zdroje, ve studni 410 m S od hlavního nádraží
v Plzni, JJV od návštěvnického centra,
49°44'50.175"N, 13°23'15.067"E, 310 m n. m.,
Plzeňská pahorkatina vlastní, 6246cb, not. L.
Pivoňková 26. 4. 2023.

Pozn.: několik trsů ve spárách cihlami vyzděné studny
v hloubce ca 2–5 m od horního okraje studny, studna je
krytá kovovou mříží a pletivem.

***Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch – §O, C3**

Přešín (okr. Plzeň-jih): okraj lesní cesty 850 m JV od
statku Krahulice, 1,25 km Z od kapličky v Přešíně,
49°33'25.620"N, 13°37'40.042"E, 535 m n. m.,
Plánický hřeben, 6447bd, not. M. Horák et L.
Pivoňková 6. 6. 2023.

Pozn.: Byly nalezeny 3 kvetoucí exempláře, z toho
jeden pouze s jedním květem. Roste společně s *Knautia
dipsacifolia* (C4a), *Euphorbia dulcis*, *Polygonatum
verticillatum*. Okrotici dlouholistou zde objevil Matouš
Horák již v roce 2022.

Jde o první nález ve fytogeografickém okrese
Plánický hřeben, dosud byla z širšího okolí známa jen
z fytogeografických okresů Sušicko-horažďovické
vápence a Holoubkovské Podbrdsko.

***Draba muralis* L. – §S, C2b**

Mýto v Čechách (okr. Rokycany): šterkové lože
železniční trati 200–400 m SSV od žel. zastávky
Kařízek, mezi hlavní a slepou kolejí, několik
desítek exemplářů, 49°48'12.954"N,
13°46'10.389"E, Holoubkovské Podbrdsko,
6148dc, not. L. Pivoňková 23. 5. 2023.

Pozn.: *Draba muralis* byla nalezena společně se
Saxifraga tridactylites, *Erophila verna* a *Lepidium
campestre*. Rostliny nerostly v kolejišti, kde jezdí vlaky
a které prošlo před několika lety kompletní
rekonstrukcí, pouze ve slabě zazemněném šterku na
okraji.

***Saxifraga tridactylites* L. – §S, C3**

Mýto v Čechách (okr. Rokycany): šterkové lože
železniční trati 200–400 m SSV od žel. zastávky
Kařízek, mezi hlavní a slepou kolejí, tisíce
exemplářů, 49°48'12.954"N, 13°46'10.389"E,
Holoubkovské Podbrdsko, 6148dc, not. L.
Pivoňková 23. 5. 2023.

***Veronica filiformis* Sm.**

Teplá (okr. Cheb): Klášter Teplá, u cestičky
v parku u kláštera, ca 100 m jižně od jižního
břehu Parkového rybníka, 49°57'54.590"N,
12°52'52.036"E, 665 m n. m., Toužimská
vrchovina, 6043ad, not. L. Pivoňková et E.
Martínková 21. 5. 2023.

Pozn.: nový nález druhu v tomto fytogeografickém
okresu.

L. Pivoňková

***Asperugo procumbens* L.**

Plzeň-Roudná (okr. Plzeň-město): 220 m JJZ od kostela
Všech svatých, v keřnatém lemu chodníku
a parkoviště na dvou místech, mohutné rostliny,
49°45'23.928"N, 13°22'42.214"E, 306 m n. m.,
6246a, leg. et det. J. Šimeček 11. 5. 2023, PL.

J. Šimeček

Literatura:

- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds] (2017): Červený
seznam ohrožených druhů České republiky.
Cévnaté rostliny. – Příroda, Praha, 35: 1–178.
CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V.
& LUSTYK P. [eds] (2010): Katalog biotopů České
republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody
a krajiny ČR, Praha, 445 p.
KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun.,
KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. &
ŠTĚPÁNEK J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České
republiky. Ed. 2. – Academia, Praha, 1168 p.
SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické
členění. – In: Hejný S. & Slavík B. [eds], Květena
České socialistické republiky, 1: 103–121,
Academia, Praha.
SLAVÍK B. (1971): Metodika síťového mapování ve
vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu
ČSR. – Zprávy Československé botanické společ-
nosti, Praha, 6: 55–62.

Web 1: Pladias. Databáze české flóry a vegetace; URL:
<https://pladias.cz/> (náhledy během roku 2023)

RŮZNÉ

**K. M. Sternberg a zámek Březina na webu
Národního muzea**

Ondřej Bílek a Jaroslava Nesvadbová

V průběhu roku 2023 byl na webu Národního muzea
v Praze uveřejněn přepracovaný text článku „Botanik
Kašpar M. Sternberg na Březině“, vycházející
z tematického pojednání Josefa Čiháka a Jaroslavy
Nesvadbové na dřívějších webových stránkách
Západočeského muzea. Text o nejen botanikovi
mezinárodního významu, od jehož úmrtí letos uplynulo
už 185 let, je nyní nově zpřístupněný na adrese
[https://www.nm.cz/prirodovedecke-muzeum/botanicke-
oddeleni#kaspar-sternberg-na-brezine](https://www.nm.cz/prirodovedecke-muzeum/botanicke-oddeleni#kaspar-sternberg-na-brezine), včetně odkazů
na úložiště některých originálních dokumentů z doby
K.M.S., spravované Okrašlovacím spolkem pro Novou
Huť a Dýšinu.

Vedle úvodních informací se článek zabývá
stavem zámeckého parku a zahrad na Březině v době
hraběte K. M. Sternberga (1761–1838) a vývojem
květeny v tomto parku v pozdějších letech, ať už dru-
hů volně rostoucích či pěstovaných. Mj. jsou zde sou-
hrnně publikovány Sternbergovy originální seznamy
druhů pěstovaných v zámeckém parku až do smrti slav-
ného přírodovědce. Stav zahrad a parku byl na základě

rešerší počínajících pracemi Františka Malocha (Maloch 1900, 1928, 1934), přes publikace rokycanských a plzeňských floristů (Barchánek 1937, 1940, 1947, Cejp 1938, 1972, Vaňousek 1964, Drhovský 1983–1984) a vlastních průzkumů autorů dokumentován až do r. 2015 (Bílek et al. 2015, Bílek 2018).

Součástí stránek je i rozsáhlý seznam literatury a náměty k případnému dalšímu výzkumu. Za umístění textu na stránkách nejvýznamnější muzejní instituce v českých zemích, o jejíž vznik se hrabě Sternberg zásadní měrou zasloužil, jsou autoři velmi vděční Otovi Šídovi, kurátorovi botanických sbírek NM.

Literatura:

- BARCHÁNEK V. (1937): Botanické památky po hraběti Kašparu Šternberkovi. – Čsl. Les, 17: 54–55.
- BARCHÁNEK V. (1940): Lesopěstitelské a botanické snahy hraběte Kašpara Šternberka. – Lesn. Práce, Písek, 19: 239–245.
- BARCHÁNEK V. (1947): Sternberská obora v Březině na Rokycansku. – Ochrana Přírody 2: 62.
- BÍLEK O., NESVADBOVÁ J. & ČIHÁK J. (2015): Zámecký park Březina a odkaz K. M. Sternberga – úvodní floristická exkurze. – Calluna, Plzeň, 20: 2–3.
- BÍLEK O. (2018): Současný stav flóry a vegetace (a několik zajímavých zoologických nálezů) ze zámeckého parku Březina. – Erica, Plzeň, 25: 3–31, viz <https://www.zcm.cz> › Erica › obsahy_Erica23–25.
- CEJP K. (1938): Kašpar Sternberk a jeho Březina. – Krása našeho Domova, Praha, 30: 69–72.
- CEJP K. (1972): Ze života a díla Kašpara Marii Šternberka. – Minulostí Radnicka, Radnice, vol. 1 (1972): 41–47, 2 fig.
- DRHOVSKÝ K. (1983–1984): Březina, okres Rokycany. Zámecký park. – Studie pro Střední odborné učiliště lesnické, Křivoklát – Písky, odloučené pracoviště Březina. Paré č. 4.
- MALoch F. (1900): Okolí zámku na Březině u Radnice ve vzhledě botanickém. Se zvláštním zřetelem ku rostlinám zdivočelým. (Posvěceno památce nesmrtelného učence Kašpara hraběte ze Šternberků). – Vesmír 26: 171–172, 196–198, 222–224 et 255–258.
- MALoch F. (1928): Památný libosad zámecký na Březině u Radnic bude zachován. – Plzeňsko, Plzeň, 10/1: 16–17.
- MALoch F. (1934): Zámecký park na Březině u Radnice. – Krása našeho Dom., Praha, 26: 56–57.
- VAŇOUSEK M. (1964): Zámecký park na Březině u Rokycan. – Ms. 13 p., depon. Ing. M. Žán, Rokycany.

Recenze: Louky jako jedno velké (nekončící) dobrodružství

V květnu 2023 se na českém knižním trhu objevila nová publikace z produkce nakladatelství Academia nesoucí název *Louky. Dobrodružství poznávání*. Knihu připravil autorský kolektiv čtyř rostlinných ekologů – Stanislava Březiny, Sylvie Pecháčkové, Hany Skálové a Františka Krahulce, které v různých etapách jejich profesní kariéry pojilo pracoviště Botanického ústavu Akademie věd České republiky v Průhonicích. Intervencemi v podobě kratších statí o typologické rozmanitosti luk a pastvin na našem území do knihy přispěla také řada jejich kolegů a kolegyn působících napříč Českem, avšak spojených dlouhodobým zájmem o tematiku lučních společenstev, jejich mapování, obnovy či ochrany.

Autoři publikace, jak napovídá její podtitul, stvořili dobrodružný příběh poznávání jedinečných, s českou krajinou neoddelitelně spjatých lučních biotopů. Při řešení dílčích výzkumných otázek z oboru ekologie rostlin postupně skládali mozaiku témat, která v deseti kapitolách utváří jádro knihy. Ono dobrodružství lze rovněž číst jako kontinuální, více než čtyři dekády trvající proces, do něhož v různých obdobích aktéři vstupovali; zprvu jako studenti, později již jako etablovaní vědci.

Středobodem knihy jsou horské krkonošské louky – Zadní Rennerovky, Dvoračky, Brádlery boudy a další tajuplně znějící místa, kterým se průhonický tým ve svém výzkumu věnoval nejvíce. Nemáme však před sebou akademicky strohý text, jenž je pouhým souhrnem dlouholetého bádání, nýbrž košatě pojatý, místy velmi lidský příběh. S vědci prožijeme rutinní situace, jako ranní stoupaní po horských cestách, povídání s místními hospodáři, překvapivé střetnutí s polodivokým tetřevem, přespíme v omšelé maringotce, uslyšíme hvízdavé zvuky kosy, pocítíme zkrhlé prsty i nesčetná bodnutí neodbytných muchniček. Máme také možnost nahlédnout pod vědeckou pokličku, prožít dobu pionýrského výzkumu, normalizační patálie, shánění financí skrze byrokraticky náročné psaní grantů a samozřejmě též pozitivní stránku věci – úžas nad přírodním bohatstvím luk, jejich barevnou paletou, radost z kvalitních publikačních výstupů.

Z knihy číší niterná touha po rozkrývání fenoménu louky, která vychází z elementárních metod kvalitativního ekologického výzkumu, tedy z pozorování, odehrávajícího se jak v přírodě, tak v laboratořích a ve sklenicích. Vědec-ekolog se v knize jeví především jako zvědavý člověk s ryzím zájmem o přírodu, s touhou poodhalit přírodní procesy, pochopit meritum věci.

Lidský rozměr a kulturně-společenský přesah této publikace jsou originálním příspěvkem na poli česky psané přírodovědné literatury. Pro čtenáře není louka pouhým biotopem, odosobněnou přírodou složenou z cizích slov, ale v autorském pojetí představuje také myšlenkovou parabolu neočekávaného prolínání

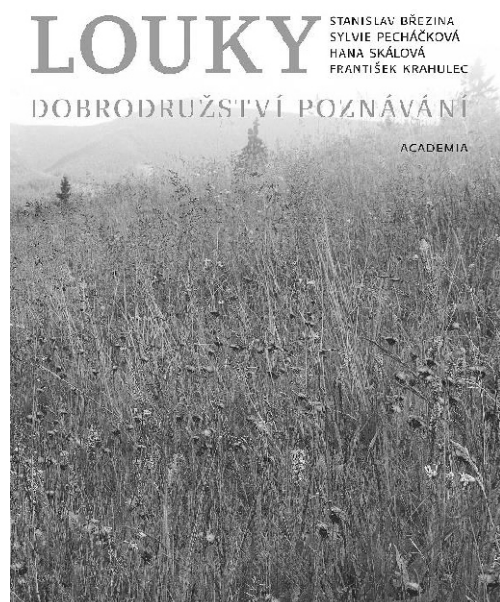
přírodních procesů s lidským světem – se společností, politikou, hospodskou a kavárenskou kulturou, velkoměstem či letním festivalem. Na krkonošských loukách tak mezi sebou interagují nejen rostliny, ale potkává se zde Karel Jaromír Erben s Jaroslavem Haškem, Thomasem Bernhardem, Christianem Morgensternem, Timothy Mortonem a mnohými dalšími osobnostmi, jejichž texty uvozují jednotlivé kapitoly knihy. Kdyby snad byl čtenář přesycen textovým sdělením, může si odpočinout prohlížením bohatého obrazového doprovodu zahrnujícího kvalitní fotografie, milé kresby, mapové výstupy a grafy.

Jaké byly louky v minulosti, jak se měnily, jaké jsou dnes? Je tento proces stále stejný, či se jeho dynamika mění, podobně jako populační dynamika druhů, jež louku tvoří? Co se odehrává v lučním interiéru – je to boj, či kooperace? Vytratí se louky či jejich představa zakotvená v našich kulturních obrazech z české krajiny, podobně jako po generace předávaný recept na jejich obhospodařování? Autoři nenacházejí odpovědi na všechny kladené otázky, nepřinášejí definitivní závěry. Jejich přístup je demokratický, přesto v aspektech ochrany přírody poučeně varovný.

Louky jsou publikací otevřenou širšímu publiku. Dobře poslouží i jako netradiční přírodovědný průvodce (nejen) po Krkonoších. Nechť publikace nalezne čtenářské publikum, které docení jedinečnost lučních biotopů formovaných po staletí s přispěním lidí, stejně jako autorský vklad, jenž z publikace činí vědecké, přesto za rámec běžné odborné publikace směle krácející dílo.

Václav Dvořák

BŘEZINA Stanislav, PECHÁČKOVÁ Sylvie, SKÁLOVÁ Hana a KRAHULEC František. *Louky. Dobrodružství poznávání*. Praha: Academia, 2023, 221 s. ISBN 978-80-200-3349-9.

PERSONALIA

Petr Mudra, kamarád a botanik, šedesátiletý

Už vlastně ani nevím, jak dlouho se s Petrem známe. Nakonec to není vůbec podstatné. Petr se tak nějak nenápadně proplétá mým osobním i profesním životem již dost dlouho na to, abych o něm mohl s klidným svědomím říci, že je kamarád a excelentní botanik. Kolikrát mi dobře poradil, kolikrát mne nasměroval v ochraně přírody na správnou cestu. Pokud jsem mu za to dosud nestihl dostatečně poděkovat, tak jeho šedesátka je pro mne ideální příležitost to napravit.

Takže, Petře, děkuji. Děkuji za krásné dny strávené v přírodě Tachovska a Českého lesa, ve kterých jsme spolu projeli a prošli snad vše, co je v tomto regionu botanicky zajímavé. A výsledkem je dosud živá expozice v tachovském muzeu.

Pro Petra bylo zcela samozřejmé zapojit se aktivně do obnovy základní organizace Českého svazu ochránců přírody v Plané. I když už u nás není, z jeho práce a nápadů čerpáme dodnes. Děkujeme.

Díky Petrovi putovala řada mých fotografií přírody do různých regionálních publikací a vlastně mně pomohl i s několika výstavami. Byl to také on, kdo mne přesvědčil, abych ke svým šedesátinám zase pár fotek z Českého lesa u nich v muzeu vystavil.

Pro (západo)českou botaniku Petr (znovu)objevil takové „špeky“ jako měkkyni bažinnou v Mechovém údolí, vstavač bledý pod Krasíkovem nebo vrbu borůvkovitou Na požárech. Jeho každoroční mravenčí práce v terénu či u muzejního stolu je hůře popsitelná, i když celkově daleko důležitější, proto jsem se (z prosté pohodlnosti) uchýlil pouze k vyjmenování top „zásluh“. Snad v té souvislosti mohu alespoň naznačit, že dlouholeté Petrovo zkoumání květeny Českého lesa (snad) brzy přinese svůj plod v podobě publikace. Nechme se překvapit.

S Petrem sdílíme lásku k již několikrát zmíněnému Českému lesu, zanícení pro botaniku (i když Petr je pro

mne profesionál, já sám se považuji za amatéra), na mnoho otázek v současné ochraně přírody máme stejné odpovědi. Dá se říci, že sdílíme stejný pohled na věc. I to je jistě cenné. Proto jsem rád, že se tak nenápadně, ale přínosně proplétá mým životem.

Miroslav Trégler

Výběr z botanických prací Petra Mudry

- Mudra P. (1983): Floristický průzkum Hamerského potoka mezi Broumovem a Planou v okrese Tachov. – Sborník Muzea Českého lesa, Tachov, 17: 53–60.
- Mudra P. (1983): Několik botanicky zajímavých nálezů z oblasti horního toku Hamerského potoka. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1983/1: 5–10.
- Mudra P., Nový P. & Řepa P. (1988): Dřeviny Tachovska. – Mládež a Kult., Tachov, Ser. Natur., Fasc. 6: 1–72, 9 photo.
- Mudra P. (1989): Některá botanicky zajímavá přirozená společenstva širšího okolí Bezdržic. – Sborník okresního muzea v Tachově 24: 97–104.
- Mudra P. & Řepa P. (1989): Nové chráněné prvky v okrese Tachov. – Anthericum, Tachov, 2: 1–13.
- Mudra P. (1992): Příspěvek ke květeně severní části Tachovské brázdy (s poznámkami k vegetační rekonstrukci území). – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1992/2: 1–7.
- Mudra P. (1995): Floristický materiál ke květeně jihozápadní části Tepelských vrchů. – Erica, Plzeň, 4: 21–26.
- Mudra P. (1999): Náčrt vegetačních poměrů Českého lesa s přihlédnutím k novějším poznatkům výzkumu. – In: Český les – Příroda a její budoucnost (Sborník přednášek ze semináře konaného ve dnech 30. září a 1. října 1999 v Klenčí p. Čerchovem), p. 19–23.
- Mudra P. & Sladký J. (2001): Příspěvek k poznání vegetace amfibolitových pruhů mezi Hostouní a Vidicemi na Domažlicku. – Erica, Plzeň, 9: 73–86.
- Mudra (2001): Nové naleziště vstavače bledého (*Orchis pallens* L.) v Čechách. – Erica, Plzeň, 9: 185–186.
- Mudra P. (2002): Rozšíření vybraných druhů rostlin podél železniční trati v okolí Dolního Žandova. – Calluna, Plzeň, 2002/1: 7–8.
- Mudra P. (2005): Cévnaté rostliny Českého lesa. – In: Dudák V. [red.], Český les. Příroda. Historie. Život., Nakladatelství Baset, Praha.
- Mudra P. & Sladký J. (2006): Exkurze západočeské pobočky ČBS do Českého lesa. – Calluna, Plzeň, 11: 1–4.
- Mudra P. (2004): Průvodce přírodovědnou expozicí tachovského muzea. – Sborník Muzea Českého lesa, Tachov, 29: 23–32.
- Mudra P. (2006): Další nález květnatce Archerova (*Anthurus archeri*) v Českém lese. – Calluna, Plzeň, 11: 5.
- Mudrová R. & Mudra P. (2012): Botanický průzkum EVL Niva Nemanického potoka. – 20 p., 1 tab., 3 map., ms. [Depon. in: Správa CHKO Český les Přimda et autor.].
- Mudra P. & Mudrová R. (2015): Květena a vegetace Dyleňského krasu. – In: Bartoš J. & Dvořák L. [eds], Dyleňský kras, Městské muzeum Mariánské Lázně, 4: 85–128.
- Mudra P. (2019a): Rozšíření tučnice obecné (*Pinguicula vulgaris* L.) v Českém lese – minulost versus současnost. – Sborník Muzea Karlovarského kraje 27: 125–151.
- Mudra P. (2019b): Dějiny botanického výzkumu na Tachovsku. – Sborník Muzea Českého lesa, Tachov, 36: 3–16.
- Mudra P. (2021): Současné rozšíření vstavače kukačky (*Anacamptis morio*) na Domažlicku a Tachovsku. – Sborník Muzea Karlovarského kraje 29: 133–162.

Adresy autorů

Pavel Bezstarosti, bespi@volny.cz
RNDr. Ondřej Bílek, bilek@geovision.cz
RNDr. Jiří Cais, cais@kcvjs.cz
Mgr. Václav Dvořák, vaclav.dvorak@upol.cz
RNDr. Rudolf Hlaváček, hlavacek-r@muzeum-pribram.cz
Mgr. Ivona Matějková, zamira-klub@volny.cz
Petr Mudra, pmudra@email.cz
Mgr. Jaroslava Nesvadbová, nesvaslavka@seznam.cz, Nová Hut' 88, 330 02 Dýšina
Daniel Papež, danielpapez@email.cz
Ing. Radim Paulič, Radim.Paulic@seznam.cz
RNDr. Sylvie Pecháčková, spechackova@zcm.cz
Ing. Lenka Pivoňková, Lenka.Pivonkova@plzensky-kraj.cz
Jiří Sladký, jiri.sladky@nature.cz
RNDr. Mgr. Miroslava Šandová, msandova@zcm.cz, 338 01 Holoubkov 39
Ing. Miroslav Trégler, miroslav.tregler@mumli.cz
Mgr. Linda Trunečková, truneckova-l@muzeum-pribram.cz

Autoři fotografií

Obr. 1–3 – Sylvie Pecháčková
Obr. 4 – Radim Paulič
Obr. 5, 6 – Rudolf Hlaváček
Obr. 7 – Jiří Jiroušek
Obr. 10 – Pavel Pecháček
Obr. 11 – David Hlisenkovský
Obr. 13 – Miroslav Trégler

Pokyny pro autory

Rukopis je přijímán v textovém editoru Microsoft Word, formáty DOC nebo RTF, s jednou vytištěnou kopií, nebo v elektronické podobě na adrese spachackova@zcm.cz.

Vědecká jména taxonů a syntaxonů je nutné psát kurzívou, jména autorů v literatuře velkými písmeny; jinak celý text psát standardním typem písma (zdůrazněný text je možno psát tučně). Zarovnávat vlevo. Entrovat pouze na konci odstavce, neodsazovat, nevynechávat řádky.

Tabulky je nutné dodat zvlášť, zpracované v tabulkovém procesoru Excel. Tabulky ani obrázky (nejlépe .jpg, .tif) nesmí být zalomeny do textu. Kresby musí být dokonale kontrastní.

U citované literatury je pořadí popisovaných znaků následující:

1. u časopisů: příjmení autora, zkratka křestního jména, tečka, rok vydání práce v závorce, dvojtečka, úplný název práce, tečka, pomlčka, název časopisu, čárka, místo vydání, čárka, série, třída apod., čárka, ročník, dvojtečka, stránky citované práce, tečka;
2. u knih: až po název knihy stejné, po tečce za názvem následuje údaj o edici, svazku apod., tečka, pomlčka, vydavatel, čárka, místo vydání, čárka, počet stran, tečka;
3. u sborníků, kompendií aj.: příjmení a zkratka křestního jména autora, rok vydání (stejně jako u časopisů), dvojtečka, název práce, tečka, pomlčka, „In“, dvojtečka, příjmení a zkratka křestního jména redaktora, příp. editora sborníku, zkratka „red.“ v hranatých závorkách, název sborníku, čárka, stránky citované práce uvedené zkratkou „p.“, tečka, pomlčka, místo vydání, tečka;
4. u rukopisů (dipl., disert., kandid. prací apod.) jako u knižní publikace, za pomlčkou za názvem práce následuje zkratka „Ms“; na konci práce je nutno v hranatých závorkách uvést údaj o deponaci, jemuž předchází zkratka „Depon.“;
5. u webových stránek: jako u předešlých citací, pomlčka, na závěr uvést adresu www a za ni do závorky datum, kdy autor navštívil citovanou stránku.

Poznámky: Zkratky křestního jména autora se uvádějí za příjmením; mezi jména autorů se klade čárka, mezi předposlední a poslední jména autorů „et“. Cituje-li se více prací jednoho autora, vydaných v témže roce, připojuje se za letopočet index ve formě malého písmene. Počáteční písmena časopisu (event. jejich zkratky) se píše velká, členy, spojky a předložky se vynechávají.

Výrazy pro označení edice, svazku, dílu apod. se latinizují (vydání = Ed., svazek = Vol., díl = Tom.), stejně jako výrazy pro označení části, třídy (část = Pars, třída = Cl., řada = Ser.).

Uzávěrka příštího čísla: 24. 10. 2024

Daniel Papež Polní mokřad se společenstvem <i>Alismatetum lanceolati</i> a nedaleké ruderální u Chotěšova	17
Radim Paulič Zajímavé floristické nálezy na Kovčinském rybníku	19
Linda Trunečková a Rudolf Hlaváček Pobřežnice jednokvětá (<i>Littorella uniflora</i>) ve vodní nádrži Láz v Brdech – srovnání rozšíření v letech 2008 a 2021	21
Sylvie Pecháčková Pomáhají skauti šířit <i>Scrophularia umbrosa</i> ?.....	24
Jiří Brabec a Radim Paulič K šíření vrbovky krátkoplodé (<i>Epilobium brachycarpum</i>).....	26
Radim Paulič a David Hlisenkovský Hledíček pobřežní (<i>Microrrhinum litorale</i>) v Plzni	29
Radim Paulič Nález pochybku prodlouženého (<i>Androsace elongata</i> L.) na jižním Plzeňsku	30
Jiří Cais a Kateřina Caisová Nález <i>Dactyloctenium aegyptium</i> (hřebenatka egyptská) v Plzeňském kraji	31
Ivona Matějková a Sylvie Pecháčková (eds) Zajímavé floristické nálezy z roku 2023	31
Ondřej Bílek a Jaroslava Nesvadbová K. M. Sternberg a zámek Březina na webu Národního muzea	38
Václav Dvořák Recenze: Louky jako jedno velké (nekončící) dobrodružství	39
Miroslav Trégler Petr Mudra, kamarád a botanik, šedesátiletý	40
Adresy autorů	42